

Katolički list

Zvonik

GOD. XX. BR. 8 (226) Subot ca, kolovoz (avgust) 2013. 150,00 din

GODINA VJERE ²⁰¹²/₂₀₁₃

Dužijanca 2013.

Pjevana večernja uoči centralne proslave

Ispraćaj bandaša i bandašice iz Sv. Roka

Najlipči pratilje bandaša i bandašice

Prinos darova na misi

Povorka uzvanika do trga

Predaja kruva gradonačelniku

Bandaš i bandašica s biskupima

Govor biskupa Ante Ivasa na centralnom trgu

Propovijed mons. Stjepana Beretića na Večernjoj u katedrali-bazilici, 10. 08. 2013.

Rad prožet molitvom i nadom

Preuzvišeni gospodine biskupe! Vedrana bandašice, Marko bandašu naš! Pozdravljam i malu bandašicu Ninu i mologa bandaša Marka! I sve vas, dragi vjernici! Dok ovo žarko ljetno sunce zalazi, neprolazna božanska svjetlost prodire u našu dušu. Evo nas da zahvalimo Bogu za ovogodišnji rod pšenice. Večeras uzdižemo Bogu svoju zahvalnicu, a naše se molitve uzdižu Bogu poput dima tamjana koji uzlazi do svodova ove naše stolne bazilike svete Terezije.

Naša je stolnica ponosna i zato što na katedri naših biskupa Lajče, Matiše i Ivana sjedi šibenski biskup, preuzvišeni gospodin Ante Ivas. On se spremno odazvao da iz ubavog Šibenika dođe u našu bilu Suboticu. Naša dva grada povezuje i mila nam zvonka ikavica. Do kraja 18. stoljeća mađarski su franjevci ovdajšnje vjernike zvali Dalmatincima, a naš jezik dalmatinskim. Eto, i govor i ime nas veže sa Šibenikom. Naš nekadašnji kapelan Gábor Tormásy je 1883. godine ovako opisao subotičke Dalmatince: „Za ovaj narod vjera nije bila prazna riječ. Vjera je bila odrednica njegovoga života... Ovaj je narod Boga volio iskreno, svim žarom svoje duše... Bio je pravi uzor vjerničkog života“.

Kakvi smo mi to ljudi? – *Naši su ljudi ozbiljni i mirni kao što je mirna nepregledna bačka nizina... Oni su tako rijetko vesela lica... najrađe pričaju o svojim njivama dugim u čije crne brazde, ko u valove beskrajnoga mora, svaka njihova bol utone. Nikad se glasno ne tuže, ako ih nevolja bije. Ne traže pomoći, kada ih nenadano nesreća zateče, iako imaju meku osjetljivu hrvatsku dušu, koju tako strašno znade zaboljet, kada je nepravda zapeče...* (Aleksa Kokić, *Ljudi nizine*). I duša nam je široka ko beskrajna bačka nizina. Ona vjeruje svakom. Ljubi i uvijek se nada. Razumije tuđe i najmanje boli. U čovjeku svakom gleda dobra brata (Kokić, *Ljudi nizine*). Takvo je srce vjerničko napose kad slavi Dužijancu, jer je to svečanost zahvale za obavljenu žetvu. Naš rad oko pšenice je sav prožet molitvom i nadom. Molili smo jesenas kad smo sijali, i u proljeće, kad su nam se polja zazelenila: *Pšenice draga, ponose mirisnih njiva, u te su marnih seljaka uprti pogledi vreli. Jačaj se, pšenice. Rasti. U tebi život se skriva.* (Aleksa Kokić, *Ponosu mirisnih njiva*).

Nije nam samo njiva rodila. Stoljetnica je rođenja velikih Subotičana pa kažemo: Hvalite Gospodina za dobro vjerničko srce ovih ljudi. Hvalite za stihove Alekse Kokića, i za pastirsku ruku našeg biskupa Matiše, za svako zrno. Neka se iz

našeg srca vine molitva koja hrani nadu: „Ja vjerujem i kada kažem, nesretan sam veoma“. Božja se ljubav očitovala kad je Isus uzeo lik sluga postavši nama sličan. Daj, Gospodine, da i mi služimo tvojim srcem, da proslavimo Boga: radom, stvaralaštvom, mladošću, srcem..., da nam se rad oplodi poput rada našega ratara. On ponosno služi zemlji, da nas kruhom obdari.

Šibenskom molitvom zahvaljujemo Gospi za njezinu ljubav prema rataru i radniku. Hvala ti, o blažena, o prislavna, o presvitla svrhu svih blaženih, Bogom živim uzvišena, vsimi Božjimi dari urešena. O prislavna prije vsega vika, Bogom živim zbrana, O umiljena divo Marija! Bog nam je Sina dao. Isus nas je Mariji povjerio. Toliko nam je blizak! Večeras molimo dar vjere, da nas beznade ne uguši! Molimo za obnovljenu nadu i ponos što smo rođeni u ovako plodnoj zemlji! Dragi vjernici, kad čujemo Isusovo pitanje *Malovjerni, zašto si posumnjao*, neka se obnovi uvjerenje da nas nosi i čuva naš Bog. Kruh nam i život daje. Neka nam dade nadu si-

gurnu i vjeru stamenu. Gospodine, daj nam vjeru predaka naših, i ljubav gorljivu. Hrani nam vjerničku dušu svojom Riječju i Kruhom života vječnoga. Amen.

Treba nam kruha ljubavi i Bogoljublja

Piše: Andrija Anišić

Večernja i doček biskupa Ivasa

U katedrali-bazilici sv. Terezije, sudionici Dužijance molili su u subotu 10. kolovoza Večernju i ujedno dočekali gosta ovogodišnje Dužijance, **mons. Antu Ivasa**, biskupa šibenskog. Njega je u ime odsutnog biskupa pozdravio katedralni župnik, **mons. Stjepan Beretić**, a na Večernjoj su bili i nositelji ovogodišnje Dužijance, bandašica **Vedrana Cvijin** i bandaš **Marko Peić Tukuljac**. U svom pozdravnom govoru Beretić je izražavajući radost zbog biskupova dolaska na Dužijancu rekao: *Evo nas, da zahvalimo Bogu za ovogodišnji rod pšenice. Večeras uzdižemo Bogu svoju zahvalnicu, a naše se molitve uzdižu Bogu poput dima tamjana koji uzlazi do svodova ove naše stolne bazilike svete Terezije. Naša je stolnica ponosna i zato što na katedri naših biskupa Lajče, Matije i Ivana sjedi šibenski biskup, preuzvišeni gospodin Ante Ivas. On se spremno odazvao da iz ubavog Šibenika dođe u našu bilu Suboticu. Naša dva grada povezuje i mila nam zvonka ikavica. Do kraja 18. stoljeća mađarski su franjevci ovdajšnje vjernike zvali Dalmatincima, a naš jezik dalmatinskim. Eto, i govor i ime nas veže sa Šibenikom. Naš nekadašnji kapelan Gábor Tormásy je 1883. godine ovako opisao subotičke Dalmatince: „Za ovaj narod vjera nije bila prazna riječ. Vjera je bila odrednica njegovoga života... Ovaj je narod Boga volio iskreno, svim žarom svoje duše... Bio je pravi uzor vjerničkog života“ (ostatak govora mons. Stjepana Beretića na str. 3, op. aut.).*

Na kraju Večernje, prije nego što je podijelio blagoslov okupljenim vjernicima, biskup Ivas se podsjetio da je zadnji put u Subotici bio prije četrdeset i devet godina na sprovodu mo. Albe Vidakovića. Podsjetio se i dr. Josipa Andrića, još jednog velikog sina bačke ravnice, koji mu je kao studentu govorio da je skladao operu „Dužijanica“. *Tada sam prvi put čuo sa Dužijancu, a evo sada ću je doživjeti i izbliza, uživo*, izrazio je svoju radost biskup Ivas. On je posebno naglasio *veliku zaslugu dr. Josipa Andrića za širenje štovanja bl. Nikole Tavelića koje je on promicao i koje je uvelike pomoglo i njegovu proglašenju svetim.*

Risarska večer

Iste večeri risari koji su ove godine sudjelovali na Takmičenju risara, položili su vijenac na bistu Blaška Rajića koja

se nalazi u parku ispred Gradske kuće. Ondje ih je dočekaio i pozdravio mons. Stjepan Beretić. On im je zahvalio što su i ove godine bili „vridni risari“ i što njeguju i čuvaj taj divni običaj. Zahvalio im je također što ne zaboravljaju Blaška Rajića bez kojega, kako je rekao, danas sigurno ne bi bilo Dužijance, jer da on taj drevni obiteljski običaj nije prenio u crkvu, on bi pomalo nestajao s prestankom ručnog obavljanja žetve.

Biskup Ivas je u večernjim satima, u pratnji svog tajnika **Roka Glasnovića** i katedralnog župnika Stjepana, prisustvovao i tzv. „Risarskoj večeri“ na kojoj, po tradiciji risari (kosci) prikazuju kako su se nekoć s „gazdama“ pogađali za „ris“ (ručno košenje žita). To je ujedno prigoda i da se široj publici predstave najbolji risari ovogodišnjeg natjecanja risara, koje se također svake godine održava u okviru Dužijance. Nakon risara nastupili su brojni folklorni ansambli, sudionici Dužijance 2013., kako iz Vojvodine tako i iz Hrvatske, Mađarske i Grčke.

Lijepo je živjeti Radosnu vijest života u izobilju

Slavlje završnog dana Dužijance započelo je u nedjelju 11. kolovoza u „kolivki Dužijance“ u crkvi sv. Roka, u kojoj je 1911. slavljena prva crkvena Dužijanica. Tradicionalnim obredom ispraćaja i blagoslova bandaša i bandašice koje je predvodio župnik župe sv. Roka **mons. Andrija Anišić** započelo je zahvalno slavlje Dužijance. Nakon toga blagoslova, na kojem osim katedralnog bandaša i bandašice sudjeluju i svi bandaši i bandašice iz okolnih subotičkih naselja te iz Svetozara Miletića i Sombora, krenula je svečana povorka zaprega

koji su bandaše i bandašice ulicama grada odvezli na svetu misu zahvalnicu u katedralu.

Euharistijsko zahvalno slavlje je vrhunac svake Dužijance, a predslavio ga je šibenski biskup mons. Ante Ivas u zajedništvu s domaćim biskupom **mons. Ivanom Pénzesom** i svećenicima Subotičke biskupije i okolice. Katedrala je na Dužijancu svake godine pretijesna da primi sve vjernike koji žele zahvaliti Bogu za žetvu i kruh svagdašnji. Na početku mise biskupa Ivasa pozdravio je biskup Pénzes osobito srdačnim riječima dobrodošlice, jer ga poznaje još iz studentskih dana iz Zagreba.

Na svetoj misi Božju riječ su čitali bandaš Marko Peić Tukuljac i bandašica Vedrana Cvijin. Molitve vjernika su predmolili mladi odjeveni u narodne nošnje, a u prikaznoj procesiji, osim euharistijskih darova, svi bandaši i bandašice pokazali su biskupu gostu krune – simbole ovogodišnjih Dužijanci u svojim župama. Katedralna bandašica Vedrana pririjela je hostije za pričest u toj misi, a bandaš krunu subotičke Dužijance koju je u tehnicu slame izradila slamarica **Jozefa Skenderović**. Ovogodišnja kruna Dužijance prikazuje logo Godine vjere. Na misi je pjevao katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem **Miroslava Stantića**.

Treba nam kruha ljubavi

U prigodnoj propovijedi biskup Ivas je istaknuo kako je i hrvatski narod kao i mnogi drugi narodi prihvatio Božju mudrost te je kroz nećake i napasti povijesti ostao do danas gradeći svekoliku kulturu života. *Na prvome mjestu obiteljskog života a onda i društvenog života i življenja posvuda gdje nas Bog stavi, na kopnu i moru, na zemlji i kamenu, kako u matičnoj domovini Hrvatskoj tako i izvan nje,*

tako i ovdje u Bačkoj i na svim stranama svijeta razasute, naglasio je biskup u svojoj propovijedi. Pozvao je zatim okupljene vjernike da dadu hvalu Bogu ali i našim obiteljima, djeđovima i bakama, očevima i majkama, našoj Crkvi, našim svećenicima, redovnicima, učiteljima, mnogim znanim i nezna-

nim ljudima na različitim poljima odgoja, obrazovanja i kulture, sve do danas, sve do nas. Do vas ovdje nazočnih, do ove veličanstvene tradicionalne manifestacije Dužijance koja je bogata upravo tom dubokom prožetošću vjerom i kršćanskim vrednotama života našega hrvatskog naroda ovdje u Bačkoj. U nastavku propovijedi biskup Ivas je podsjetio da je Dužijanica u starini bila kućna, obiteljska svečanost zahvale Bogu za dovršetak žetve pšenice u kojoj su se žeteoci okupljali u domaćinovoj kući na zahvalnost Bogu, blagoslov vijenca i svećani objed. I da je 1911. godine ta kućna zahvala prenesena u Crkvu i od tada je središnji dio Dužijance upravo svečana sveta misa ovdje u stolnoj bazilici, subotičkoj katedrali, kazao je biskup i nastavio: Vjerujem da je to učinjeno s pravom. Upravo je sveta Euharistija, što znači Radosno zahvaljivanje Bogu, središnji događaj Isusova života. Ona je središnji događaj Crkve i života svih njezinih vjernika... Po Euharistiji, pod prilikama posvećenog kruha i vina, Isus je stalno prisutan i djelatan u Crkvi i svijetu sve do svršetka svijeta. Tako Gospodin posvećuje plodove zemlje i rad ljudskih ruku, rekao je biskup, osobito naglasivši: Tu u Euharistiji, i odatle On neprestano sije sjeme svoje Riječi. Tu i odatle se on Kao „živi kruh za život svijeta“ daje nama svojoj djeci, za hranu. Tu se on sjedinjuje s nama i prinosi Ocu za spas čitavoga svijeta. Euharistijom nam Bog osobno pomaže graditi bolji i sretniji svijet „života u izobilju!“, kako ovdje na zemlji, tako i onaj na nebesima „kome neće biti kraja“, ustvrdio je mons. Ivas te je pozvao sve sudionike Dužijance na zahvalnost. Zahvaljujemo stoga danas Bogu za sve njegove darove, za sve koji su se trudili i koji se trude da zemlja rađa plodovima za svu svoju djecu. Za one koji se u znojnu trude da sjeme bude posijano, da zemlja bude obrađena, da plodovi dozriju i budu naša hrana i kruh svagdanji. Za sve koji svojoj obitelji i ljudima svakodnevno s ljubavlju kruh spremaju, lome i dijele. Za one koji prenose umijeće kako zemlju obrađi-

vati da zemlja postane i ostane lijepa i plodna i da zdrave plodove donosi. Za sve koji su odgovorni u gospodarstvu, poljodjelstvu i vlasti... Molimo da zemlji i narodu s ljubavlju nesebično služe da bude za sve dovoljno kruha i sredstava za dostojanstven osobni, obiteljski i društveni život, naznačio je biskup. On je podsjetio okupljene vjernike i na još jednu važnu istinu kojoj nas je učio naš učitelj Isus: „Čovjek ne živi samo od kruha“ zemaljskoga, samo od zemlje, nego je za kvalitetan ljudski život potrebna i duhovna hrana Riječi i Ljubavi Božje. Kako je jedan naš mladi pjesnik pisao u teškim vremenima: „Ima Gospodine kruha i ruha, al ljudskim srcima treba tvoga Duha!“ Treba nam kruha ljubavi i Bogoljublja. Sve više smo ga potrebni i gladni za sve naše ljudske životne ljubavi i one obiteljske, očinske i majčinske, rodbinske, bratske i prijateljske dobrosusjedske... Sve više susrećemo djecu i mlade izglednije nebrigoj i pomanjkanjem obiteljske ljubavi. Gladne ljubavi Božje susrećemo u našim školama, pa i u našim Crkvama. Sve smo

Dužijanca 2013.

nekako dalje jedni od drugih. Kao da je sve manje solidarnosti, razumijevanja, zajedništva, opraštanja i mira... Sve smo više mrzovoljni kritičari i nestrpljivi rušitelji, sve do nasilja, koje prima sve novije oblike. Treba nam kruha ljubavi, Božje ljubavi prema svome narodu, njegovoj kulturi, jeziku, običajima, vjeri... Gladni smo čovjekoljublja kao kruha svagdanjega. Treba nam tvoga kruha ljubavi, Gospodine, jer ti si Ljubav i zato je ljubav prvi i temeljni zakon života, naglasio je biskup u svojoj propovijedi.

Treba početi s Isusom i od sebe

U zaključku svoje propovijedi mons. Ivas se osobito obratio mladima, podsjetivši ih na nedavni susret mladih u Brazilu i na riječi pape Franje. *Kad je naše srce dobra zemlja koja prihvaća sjeme Riječi, kad se „oznoji košulja“ u nastojanju da živimo kao kršćani, nikad nismo sami, uvijek smo dio Crkve koja prolazi isti put. Što više, postajemo graditelji Crkve i sudionici povijesti. U vašim je mladim srcima želja graditi bolji svijet, pravedan, bratski svijet. Čujem to sa svih stana svijeta. Ostaje jedino pitanje, odakle početi? I ima samo jedan odgovor: Treba početi s Kristom i od sebe! „Ti i ja“, ponavljao je sveti Otac uz oduševljenje, ganuće i burno odobravanje mladih. I stoga je biskup Ivas pozvao brojne mlade na misi Dužijance: Usudite se, dragi mladi, vidjeti i iskusiti kako je lijepo živjeti Evanđelje, njegovu Radosnu vijest „Života u izobilju“. Usudite se biti „zagledani u Krista“, u njegov križ i trnovu krunu, svim iskušenjima straha, izdaja i zataja, svim prijetnjama đavolskim, usprkos. Usudite se vidjeti njegovo kopljem otvoreno srce i sebe u njegovu srcu nađite, u Gospinom zagrljaju. Usudite se svjedočiti „Mir, dar uskrsloga“. Usudite se biti „Zajedno u Kristu“ i imati vi, i naš narod s vama, i ova Crkva subotička, obilnu, dobru i blagoslovljenu žetvu i duge i ovako svečane i*

Gosti Dužijance 2013.

Modest Dulić, gradonačelnik Subotice; **Mária Kern Sólya**, predsjednica Skupštine grada Subotice; **Blaško Stantić**, dogradonačelnik Subotice te predstavnici lokalne samouprave; **Mario Zadro**, otpravnik poslova Veleposlanstva RH u Beogradu; **Dragan Đurić**, generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici i **Neven Marčić**, konzul savjetnik; predstavnici Veleposlanstva Njemačke u Beogradu; **Marija Hećimović** iz Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba; **Ninoslava Zeković**, pročelnica Gradskog ureda za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada Zagreba; **Denis Ambruš**, zamjenik gradonačelnika grada Osijeka; **Nada Galović**, predstavnica Gradskog vijeća grada Županje; **Željko Cirba**, zamjenik župana Vukovarsko-srijemske županije; **Marinko Beljo**, predstojnik ureda župana Vukovarsko-srijemske županije;

radosne žetvene svečanosti, poželio je biskup mladima i svima okupljenima.

Svečana povorka

Poslije svete mise uslijedila je svečana povorka u kojoj su sudjelovali brojni mladi u narodnim nošnjama kao i brojna kulturno-umjetnička društva: HBKUD „Lemeš“ iz Svetozara Miletića, HKD „Šid“ iz Šida, OKUD „Mladost“ iz Subotice, MKC „Nepkór“ iz Subotice, HKPD „Matija Gubec“ iz Tavan-

kuta, HUK „Lajčo Budanović“ iz Male Bosne, HKPD „Đurđin“ iz Đurđina, HKC „Bunjevačko kolo“ iz Subotice, Ansamb „Maros“ iz Mađarske, Kulturna udruga „Mesimvrias“ iz Grčke, KUD „Slavko Janković“ iz Rokovaca – Andrijaševaca iz R. Hrvatske, Vrtić „Marija Petković - Sunčica“ iz Subotice, Kraljice župe „Sv. Marko“ iz Starog Žednika te risari „Dužijance 2013“. Na kraju svečane povorke bandaš i bandašica uručili su u nazočnosti predsjednika Organizacijskoga odbora „Dužijanca 2013.“ **Marinka Piukovića** i domaćina

Vera Erl, predsjednica Šokačke grane, Osijek; **Petar Kuntić**, narodni zastupnik Skupštine Republike Srbije i predsjednik DSHV-a; **Mato Groznica**, podtajnik Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice; **Imre Kern**, zamjenik direktora Fonda za kapitalna ulaganja AP Vojvodine; **Slavko Parać**, pokrajinski zastupnik; **Nikola Repac**, načelnik Sjevernobačkog upravnog okruga; **Saša Srećković**, predsjednik Nacionalnog komiteta za nematerijalno kulturno nasljeđe RS; **dr. Tamás Korhéc**, predsjednik Mađarskog nacionalnog vijeća; **László Gönczó Mandler**, predsjednik Njemačkog nacionalnog vijeća; **Darko Sarić Lukendić**, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a; **Ferenc Molnár**, predsjednik višeg suda u Subotici; **Rozalija Tumbas**, predsjednica Osnovnog suda u Subotici i **Marinko Prčić**, predsjednik HKC „Bunjevačko kolo“.

salaša **Dajane** i **Davora Šimića**, gradonačelniku Subotice **Modestu Duliću** na misi blagoslovljen kruh od brašna ovogodišnje žetve. Prikazavši ga na sve četiri strane grada kao znak da će u gradu biti kruha za svakoga, gradonačelnik je u svom obraćanju mnoštvu na glavnom gradskom trgu uputio nekoliko riječi ističući da se u duhu tradicije, duge više od jednog stoljeća, Dužijancem slavi novi rod i novi kruh i zahvaljuje vrijednim ratarima koji su ga svojim radom iz zemlje stvorili, kao i Bogu koji ga je sačuvao. *Zahvaljujući Dužijanci, ravničarsko blago postalo je i etnološko blago Subotice i regije, zaključio je gradonačelnik.*

Posjet grobu Blaška Rajića

U poslijepodnevnom dijelu proslave Dužijance, bandašica Vedrana i bandaš Marko su sa župnikom župe sv. Roka posjetili grob Blaška Rajića, utemeljitelja crkvene Dužijance i ondje položili cvijeće i vijenac od žita, zahvaljujući mu što je Hrvatima Bunjevcima podario Dužijancu, jer s prestankom „risa“ u obitelji vjerojatno bi nestao i običaj Dužijance, a zahvaljujući upravo činjenici da je ona postala i crkvena svečanost, ona se održala do danas.

Bandašicino kolo

Dužijanca je završila tradicionalnim „bandašicinim kolom“ koje je također održano na gradskom trgu. U prigodnoj svečanoj ceremoniji početka kola, prisutnima se obratio i biskup Ivas ističući kako je boraveći u Subotici osjetio kao da je doma, iako fizički umoran, duhovno je odmoran jer ga je odmorila ljepota i duhovnost slavljenja Dužijance u kojoj je uživao dva dana.

Napadi na Dužijancu

I ove godine Dužijanca nije prošla bez napada tzv. bunjevačkih institucija koje niječu Bunjevcima hrvatsko porijeklo i pripadnost hrvatskom narodu. Oni su, naime, par dana uoči Dužijance, izjavili da ne žele sudjelovati u Dužijanci koja je hrvatsko-crkvena manifestacija. Time su samo očitovali da im nije stalo do tradicije i običaja nego samo do političkih bodova, koje svake godine, preko Dužijance žele prikupiti, optužujući Hrvate da ugrožavaju njihov nacionalni identitet. Na to je ukazao i gradonačelnik **Modest Dulić** kad je u svom govoru rekao da na Dužijancu kao tradiciju i svečanost svi možemo biti i jesmo ponosni, i ona ne treba biti predmet dnevne politike, ličnih interesa ili simpatija. *Dužijanca je jedno bogatstvo, puno vrijednije od svega toga, ovo je*

Tamburaška večer i izbor pratioca bandaša i bandašice

U okviru središnje proslave Dužijance 9. kolovoza na glavnom gradskom trgu održana je tamburaška večer na kojoj je nastupilo 12 tamburaških sastava: Ansambl „Ravnica“, Ansambl „Nesanica“, Tamburaški sastav „Conbrio“, Ansambl „Boemi“, Tamburaški orkestar HKPD „Matija Gubec“ – Ruma, Ansambl „Golubice“, Ansambl „Biseri“, Ansambl „Tajna“, Ansambl „Hajo“, Ansambl „Đurđinske cure“, Ansambl „Derani“ i Ansambl „Ruže“.

Predsjednik Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ **mons. Stjepan Beretić** predstavio je ovogodišnje nositelje Dužijance rekavši: *Dragi mladi, dragi gosti, dragi sugrađani! Lipo je ovo veče. Dužijanca je! Ovo je večer lipe, prpošne mladosti. Sretan sam što sam dužijancu slavio u kući svojih roditelja. Te su mi uspomene u duši dok s vama slavim dužijancu na našem gradskom trgu. Kad su naši stari išli u ris, (u žetvu), znalo se tko je najbolji kosac. Zvali su ga bandaš. I mi imamo bandaša: rođen je 1990. godine, studirao je na privatnom poljoprivrednom fakultetu u Bačkoj Topoli. Vidi se da voli našu njivu, plodnu bačku crnicu. Sada je pred diplomskim ispitom. Kako je marljivo sijao, neka tako uspješno dođe i do diplome. Naš bandaš je **Marko Peić Tukuljac** iz župe Presvetog Trojstva u Maloj Bosni. Čestitam! Uz bandaša je u žetvi bila najspretnija rukovetačica. Zvali su je bandašica. Naša je bandašica rođena 1993. godine. Maturirala je u hrvatskom odjelu subotičke gimnazije. Studira na matematičkom odsjeku Prirodo matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Znam koliko se raduje ovoj svojoj službi i znam da voli narodnu nošnju. Dolazi nam iz subotičke župe svetoga Roka, gdje se ističe među najaktivnijim članovima te župne zajednice. Folklor je zavoljela u Hrvatskom kulturnom centru „Bunjevačko kolo“, svira gitaru u „Ritmu vjere“, piše za „Zvonik“. Pozdravljam **Vedranu Cvijin**. Čestitam bandišici i bandašu što su izabrani za ovu časnu službu. Hvala vam što ste je prihvatili. Bog vas blagoslovi!*

U okviru te večeri izabrana su i tri najljepša para koji su bili „pratioci“ bandaša i bandašice na „Dužijanci 2013.“. Posebni žiri u sastavu: **Ružica Šimić, Joso Dulić, Marija Šabić, Petar Gaković** i **Nedeljka Šarčević**, izabrao je za druge pratioce **Antu Čipaka** i **Gordanu Cvijin**, za prve pratioce **Bojana Galića** i **Vesnu Letić**, a za najljepši par bandaša i bandašice, **Ivana Sudarevića** i **Majdu Stantić**. Svaki par pratilaca kao i bandaš i bandašica primili su prigodne darove koje im je uručio predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance **Marinko Piuković**. Među darovima različitih sponzora bile su i knjige Društva „Ivan Antunović“. Iste večeri uručene su i nagrade najboljim aranžerima izloga. /Zv/

tradicija koja je preživjela i ratne i sušne godine, pa sam siguran da će nadživjeti i udare dnevne politike, rekao je Dulić.

Organizacijski odbor Dužijance napalo je i rukovodstvo novog Kulturnog centra „Arija“ zbog poziva koji nisu dobili na sudjelovanje u Dužijanci. Predsjednik toga Centra **Davor Dulić** nekoć je bio glavni organizator Dužijance, podnio je ostavku na sve svoje dužnosti i obveze u Centru i u Dužijanci i povukao za sobom puno djece i mladih u novi Centar, a nedavno i iz KUD-a „Mladost“, koji je uvijek sudjelovao u Dužijanci. Dulić bi trebao dati odgovore na mnoga pitanja i nadoknaditi štetu koju je naneo Hrvatskom kulturnom centru „Bunjevačko kolo“ i Dužijanci. Kada bi to iskreno učinio, vjerojatno bi shvatio zašto „Arija“ nije pozvana na ovogodišnju Dužijancu. Ipak, oni članovi tog novog Centra koji vole Dužijancu našli su načina da u njoj sudjeluju. Hvala im. /A. A./

Dužijanca u Maloj Bosni

Dužijanca u Maloj Bosni proslavljena je 28. srpnja u župi Presvetog Trojstva. U obnovljenoj crkvi svečanu svetu misu zahvale za završetak ovogodišnje žetve predslavio je mladomisnik Vinko Cvijin.

Prije samog početka mise, zajedno s domaćim župnikom vlč. **Draganom Muharemom**, te s članovima Pastoralnog vijeća župe, dočekaio je ovogodišnjeg bandaša **Marka Franciškovića** i bandašicu **Biljanu Kovač** blagoslovivši žito i prisutne vjernike koji su se okupili u velikom broju. Bandaš i bandašica prinijeli su sliku koju je i ove godine izradila **Kata Skenderović**. Na slici je predstavljen logo Godine vjere izrađen u tehnici slame. Na kraju svete mise župnik je zahvalio svima koji su pomogli u organizaciji Dužijance. Slavlje je nastavljeno u vjeronaučnoj dvorani gdje su domaćini bili roditelji bandaša i bandašice. Uvečer istoga dana, kako je već dugo vremena

običaj u Maloj Bosni, prije bandašicinog kola priređena je svečana akademija u crkvi, prigodom koje su blagoslovljene nove orgulje te je održan kolaudacioni koncert. Večer je okrunjena druženjem mnoštva ljudi u župnom dvorištu uz tamburašku glazbu i kolo. /D. M./

Dužionica u Somboru

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Vladimir Nazor“ priredilo je u nedjelju, 28. srpnja, Dužionicu, tradicionalnu manifestaciju, kojom se obilježava završetak žetve. Bila je to 79. godina za redom da Hrvati u Somboru na ovakav način zahvaljuju Bogu na uspješno obavljenoj žetvi i na novom kruhu. Ovogodišnji bandaš i bandašica bili su Antonio Gromilović i Mariela Parčetić.

Proslava je počela okupljanjem sudionika „Dužionice“ u Hrvatskom domu, nakon čega je svečana povorka predvođena najmlađim sudionicima prošla središtem grada do crkve Presvetog Trojstva, gdje je održana svečana sveta misa na kojoj je posvećen kruh od novog žita. Misu je služio velečasni **Jakob Pfeifer**, župnik iz Odžaka. *Kada su ovakvi trenuci da zahvaljujemo Bogu za zemaljske plodove, dobro se prisjetiti molitve – molimo Boga da se znamo služiti ovozemaljskim materijalnim dobrima radi spasenja i zadobivanja nebeskog kraljevstva. Danas, dok zahvaljujemo Bogu za sve plodove, najprije trebamo zahvaljivati za plod čovjeka. Da zahvaljujemo jedni za druge, da nas ima, da vodimo brigu jedni o drugima. To je bit kršćanstva,* kazao je velečasni Pfeifer.

Nakon svete mise sudionici Dužionice okupili su se na Trgu Presvetog Trojstva ispred Gradske kuće, a odatle su se u povorci glavnom somborskom ulicom uputili u Županiju, gdje ih je primio gradonačelnik Sombora **Nemanja Delić**. Ovogodišnja bandašica Mariela Parčetić uručujući kruh od novog žita gradonačelniku obratila se prvom čovjeku Grada Sombora ovim riječima. *Imam čast i zadovoljstvo da u ime*

HKUD-a „Vladimir Nazor“, svih sudionika i gostiju Dužionice pozdravim Vas i Vaše suradnike. Naše društvo, kao osvjedočeni čuvar tradicije i običaja Hrvata na ovim prostorima, slavi danas 79. Dužionicu. Kruh, dar Božji, plod zemlje i ljudskog rada bio je i ostao simbol života, obitelji, dobrote i ljubavi, ali i opstanka cijele zajednice. Gdje ima kruha – ima i mira, gdje ima mira – tu je i ljubav i blagostanje. Znali su to naši stari, znamo i mi. Zato su vrijedni žeteoci brižljivo sakupili svako zrno, a vješte ruke naših domaćica pripravile kruh od novog žita. S istim žarom, kao i naši preci, i mi smo danas zahvalili Bogu na uspješnoj žetvi i prinijeli kruh na blagoslov, te ga sada darujemo Vama. Darivanje blagoslovljenog kruha od novog žita gradonačelniku je, poslije svete mise, najsvečaniji čin Dužionice. Stoga primite ovaj naš blagoslovljeni kruh kao simbol međusobne povezanosti i mira, te ga podijelite svim građanima Sombora. Zahvaljujući se na darovanom kruhu gradonačelnik Delić je istaknuo: Slaveći Dužionicu vi obilježavate i ono što su običaji i tradicija naroda s naših prostora, ali to sve više postaje i jedan veliki kulturni događaj i jedna od najvećih manifestacija tijekom ljeta koje se dešavaju u Somboru. Novi kruh koji ste mi donijeli jest simbol, zahvala Bogu za plodove zemlje i ljudskoga rada da smo imali rodnu godinu. No, najvažnije je da mi ovdje u Gradu Somboru njegujemo zajedništvo i kada je godina rodna i kada je godina manje dobra. Bitno je da svi zajedno pod ovim jednim Suncem dijelimo sudbinu i ono što su plodovi ove zemlje. Naši narodi koji žive na ovim prostorima oduvijek su živjeli na ovoj zemlji i od ove zemlje i na njoj vrijedno radili. Ovaj običaj koji danas svi zajedno proslavljamo simbolizira i vrednoću naših ljudi. Naši paori i domaćini imat će berićetan rod ove godine, ali ovaj kruh je potvrda da neće biti naših gladnih sugrađana.

Proslava Dužionice nastavljena je u Hrvatskom domu, gdje je za sve sudionike priređen svečani ručak. *Tradicija Dužionice u Somboru duga je skoro 80 godina, u Subotici više od stoljeća i to je jedan od ključnih identitetskih elemenata u Hrvata na ovim prostorima. Usudio bih se reći da to nije samo hrvatska tradicija već jedan od elemenata koji su Hrvati utkali već i u vojvođanski tradiciju, jer to je manifestacija koju podupiru dva velika grada u Vojvodini – Subotica i Sombor*, rekao je generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici **Dragan Đurić**. Predsjednik HKUD-a „Vladimir Nazor“ **Mata Matarić** zahvalio je svim sudionicima i gostima. On je istaknuo značaj

tradicije koja je duga 79 godina, a u šali je napravio usporedbu da u dvorani Hrvatskog doma nema starijeg od Dužionice. Među uzvanicima na ovogodišnjoj Dužionici bili su: konzul RH u Subotici **Neven Marčić**, tajnik HNV-a **Željko Pakledinac**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**, ravnatelj NIU „Hrvatska riječ“ **Ivan Karan**, dopredsjednik DSHV-a **Pero Horvacki**, zamjenik pokrajinskog tajnika za kulturu i informiranje **Milan Micić**, gradonačelnik Sombora **Nemanja Delić**, kao i gosti iz Širokog Polja i Osijeka. /**Zlata Vasiljević**/

Dužijanica u Ljutovu

Mještani Ljutova i ove su godine na tradicionalan način obilježili Dužijancu. Okupljanje risara i mladih u narodnim nošnjama započelo je u nedjelju, 4. kolovoza, u ranim poslijepodnevima satima kod domaćina ovogodišnje Dužijance – **Ruže i Antuna Juhasa**.

Uz tamburašku pratnju i veselje povorka je od domaćina krenula do Doma kulture u središtu Ljutova, gdje se održala misa zahvalnica. Na čelu povorke bile su karuce koje su nosile ovogodišnjeg bandaša **Milana Tikvickog** i bandašicu **Mariju Mamužić**, te malog bandaša **Denisa Stanišića** i malu bandašicu **Zvezdanu Bukvić**. Slijedili su mladi u narodnim nošnjama, kao i ovogodišnji risari, sudionici manifestacije Natjecanja risara. Misno slavlje je predvodio tajnik Subotičke biskupije **Mirko Štefković**. Poslije euharistijskoga slavlja uslijedio je kratak program gdje su bandaš i bandašica s risarima izvijestili domaćina o ovogodišnjem rodu, a nastupili su članovi HKPD-a „Matija Gubec“ iz Tavankuta, ogranak iz Ljutova. U Ljutovu za Dužijancu poslije programa uvijek sli-

jedi bandašicino kolo, a sudionike i goste je zabavljao tamburaški sastav „Ruže“ iz Subotice.

I. D

Dužijanica u Đurđinu

Svečanom misom zahvalnicom u crkvi sv. Josipa Radnika u Đurđinu proslavljena je 4. kolovoza Dužijanica u Đurđinu. Nositelji đurđinske zahvale Bogu za žetvu i novi kruh bili su bandaš **Vedran Matković**, bandašica **Marina Horvacki**, te mali bandaš **Krunoslav Dulić** i mala bandašica **Katarina Ivković Ivandekić**.

Svetu misu je predvodio svećenik **dr. Ivica Ivanković Radak**, zajedno sa svećenicima **vlč. Miroslavom Orčićem** i **vlč. Željkom Šipekom**. U svojoj propovijedi, vlč. Ivica Ivanković Radak je potaknuo brojne nazočne vjernike da ne gube život u ispraznim stvarima, nego da teže za Kraljevstvom nebeskim. U lijepoj procesiji sudjelovali su, osim bandaša Vedrana i bandašice Marine, i mladi u nošnjama, te ministranti i svećenici, ali i brojni vjernici. Na kraju svete mise vjernike „bunjevačkog roda, a hrvatskog naroda“ pozdravio je bikovački župnik **preč.**

Julije Bašić te podsjetio vjernike na važnost zahvaljivanja Bogu i na važnost molitve. On je đurđinskim vjernicima prenio pozdrave njihovog bolesnog župnika **Lazara Novakovića**, te ih ohrabrio jer ih Lazar uvijek prati u svojim molit-

vama. Zbog njegove bolesti, u đurđinskoj župi već neko vrijeme bolesnog župnika mijenja **vlč. Miroslav Orčić** koji je i službeno na Dužijanci postao župnik ove župe. Dekret biskupa **Ivana** pročitao je dekan dekanata Donji grad **preč. Bašić**.

U večernjim je satima u crkvi održana tradicionalna „akademija“ čiji se program sastojao od dvije tematske cjeline, a to su: Godina vjere, koju je proglasio papa Benedikt XVI. u listopadu prošle godine, te obljetnice rođenja ljudi koji su svako na svoj način ostavili doprinos i trajno obogatili kulturu, vjeru i povijest našeg naroda. Budući da se ove godine obilježava stogodišnjica rođenja Đurđinčanke **Kate Rogić**, jedne od utemeljiteljica umjetnosti u tehnicu slame, te također stogodišnjica rođenja svećenika i pjesnika **Alekse Kokića**, drugi dio programa akademije je bio posvećen njima. U akademiji je, osim bandaša, bandašice i recitatora, sudjelovao i đurđinski dječji zbor pod vodstvom vjeroučiteljice **Verice Dulić**, te tamburaški sastav koji vodi **prof. Vojislav Temunović**. Program je završen pjesmom „Kolo igra, tamburica svira“ nakon koje je bandašica otvorila Bandašicino kolo, koje je već tradicionalno započelo malim koncertom „Đurđinskih cura“, a nastavilo se do kasnih večernjih sati uz tamburaški ansambl „Tajna“. /**Jelena Dulić**/

Književna večer Društva „Ivan Antunović“

Predstavljena knjiga Andrije Anišića

Književnom večeri Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, koja je održana u prepunoj velikoj dvorani HKC „Bunjevačko kolo“ u četvrtak, 8. kolovoza, započela je središnja proslava Dužijance 2013. godine. Na književnoj večeri je obilježena 125. obljetnica smrti velikana hrvatskog naroda – bunjevačkog roda, narodnog preporoditelja, biskupa Ivana Antunovića. Na istoj književnoj večeri predstavljena je knjiga dr. Andrije Anišića *Vjersko moralna obnova braka i obitelji – model opstanka i napretka naroda u djelima Ivana Antunovića*.

Književna večer započela je glazbenom točkom u izvedbi VIS-a „Proroci“ te pjesmom Alekse Kokića „Bunjevci biskupu Antunoviću“ koju je recitirala **Željka Zelić**. Voditeljica večeri **Katarina Čeliković** podsjetila je prisutne kako ovu tradicionalnu književnu večer priređuje, u lipnju ove godine obnovljeno i registrirano u Agenciji za privredne registre, Katoličko društvo „Ivan Antunović“, koje je sljednik Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“. Pozdravnu riječ okupljenom mnoštvu uputio je predsjednik Društva, **mons. Stjepan Beretić**. *Ove se godine spominjemo stoljetnice našeg biskupa Matije, našeg svećenika pjesnika Alekse Kokića. A večeras, draga djeco, dragi gosti, dame i gospodo, zapala me nezasluzena čast, da otvorim ovu književnu večer. Prije 125 godina je umro veliki sin bunjevačke grane hrvatskoga naroda – Ivan Antunović. Bio je napredan župnik, izuzetan kanonik, najvrijedniji suradnik svoga nadbiskupa. Svećenik iznad svega. A kad je dospio u Kalaču počeo je pisati, ne bi li podigao svoj narod. /.../*

Nakon žetve ljudi su govorili o tome koliko su krstina sadjenuli. Iz disertacije doktora Anišića je bjelodano, da u krstine prošlosti sadjenuto Antunovićevo snoplje još nije bez zrna. Antunovićeva pšenica donosi obilne plodove i danas. Tako je ova večer prava dužijanica Antunovićeve pisane riječi, rekao je mons. Beretić.

O knjizi Andrije Anišića govorili **prof. dr. sc. Stjepan Baloban**, koji je bio i mentor Anišićeva doktorskog rada. On je u svom izlaganju istaknuo kako obitelj za veliku većinu ljudi predstavlja jednu od neprolaznih i najvećih vrijednosti. *O tome da obitelj nije samo danas toliko važna, već da je ona apsolutna vrijednost, za koju se valjalo boriti i u XIX. stoljeću, svjedoči knjiga subotičkog svećenika Andrije Anišića. U svojoj znanstvenoj analizi Antunovićeva opusa Andrija Anišić nudi*

svojevrsni „Antunovićev model“ za opstanak naroda, Hrvata – Bunjevaca i Šokaca kroz povijest sve do naših dana, ukazao je dr. sc. Stjepan Baloban i dodao: Glavne sastavnice toga modela jesu vjersko-moralno učenje, vjersko-moralna obnova braka i obitelji, narodni preporod i prosvjeta, gospodarski napredak, ali je od temeljne važnosti sloga, odnosno udruživanje svih narodnih snaga. Time se potvrđuje teza da vjersko-moralna obnova braka i obitelji zapravo vodi opstanku naroda.

Mons. Stjepan Beretić, koji je za knjigu Andrije Anišića, napisao Pogovor, naglasio je: *Kao mlad župnik, Ivan Antunović je u župi u Aljmašu momke i cure za vinčanje pripravljao dugom, dugom pripremom. To je iznenađujuće za čovjeka koji je živio u tako davno vrijeme. Uporno je i predano pisao, a pismenih Bačvana u to vrijeme jedva da je bilo. U svom obraćanju nazočnima, autor knjige Andrija Anišić je rekao da bi volio da učimo od prošlosti za budućnost, što je bilo i geslo te književne večeri. Uz zahvalu svima koji su mu pomogli na putu do doktorata i u objavljivanju te knjige, rekao je da bi volio da knjiga bude poticaj mladima da se odlučuju za brak i obitelji, onima koji je već imaju da ustraju, jer je više u Subotici više rastava nego li sklopljenih brakova. Pozvao je bračne parove da svjedoče da je bračna ljubav i vjernost lijepa i moguća, jer to je temelj obitelji a obitelji su temeljne stanice društva i Crkve.*

Dodijeljena Antunovićeva nagrada

Na književnoj večeri podijeljene su i nagrade Društva „Ivan Antunović“. One se svake godine dodjeljuju jednom pojedincu i jednoj hrvatskoj udruzi za iznimni doprinos hrvatskoj zajednici u Bačkoj te jednoj brojnoj obitelji, koje su zalag budućnosti kako i Hrvata i Crkve u Hrvata u Bačkoj. Ove godine nagrade su dobili **Josip Štefković**, župnik u Baču i Plavni, **Inicijativa za spas Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“**, koja je tu najstariju hrvatsku instituciju u Subotici spasila od propasti te obitelji **Mirjane i Nenada Hadnađa** iz Sonte, koji imaju četvero djece. Zašto su upravo oni ove godine dobili nagradu obrazložio je tajnik Društva **dr. Ivica Ivanković Radak**, a prigodne diplome i nagradu im je uručio predsjednik Društva, mons. Stjepan Beretić.

Na kraju Književne večeri **Alojzije Stantić** priopćio je tko je za ovogodišnju Dužijancu najljepše uredio izloge u gradu. Za najljepše aranžirane izloge u duhu Dužijance izabrani su na prvom mjestu izlog autora **Oskara Kovača** i **Luke Skenderovića**, s nazivom „Dužijanica u srcu“. Na drugom mjestu je izlog autora **Nikole Čakića** s nazivom „Nek' se znade da Dužijanica živi“, a treću je nagradu osvojio **Grgo Piuković** uz pomoć unuka **Krunoslava Piukovića** s izlogom na temu „Fala Bogu, biće kruva“. Posebnu pohvalu dobio je **Ivan Stipić** za izlog „Ručak u njivi“. /A. A./

Juliana Beretić položila doživotne zavjete

Družba Kćeri milosrđa slavila je na svetkovinu Gospodinova Preobraženja, 6. kolovoza 2013. godine u župnoj crkvi svih svetih u Blatu redovničke jubileje i dva doživotna zavjetovanja.

Doživotne zavjete je položila sestra **Marija Juliana Beretić Srca Isusova** i sestra **Marija Rosa Candia** iz Paragvaja. Zavjete su položile u ruke vrhovne predstojnice sestre **Emile Barbarić**, a u slavlju je sudjelovala i provincijalna glavarica, s. **Nelija Pavlović**.

Radost u slavlju doživotnih zavjeta s. Julijane s njom su podijelili Julianina mati, **Margita Beretić**, Julianina sestra **Marina**, šogor **Christian** i nećakinja **Magdalena**, Julianin brat **Luka** sa svojom budućom suprugom **Magdalenom**. Julianin otac **Josip Beretić** je umro 23. rujna 2004. godine. Na slavlju je bila Julianina rodbina iz Sombora i iz Njemačke.

Misno slavlje je predslavio dubrovački biskup **mons. Mate Uzinić**, koncelebrirao je i mjesni župnik, dekan Korčulanskog dekanata, **don Nikola Berišić**, a suslavio je i subotički katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**, stric sestre Juliane. U slavlju je sudjelovao i karmelićanin iz Sombora, o. **Zlatko Žuvela**. Slavlju je nazočio i bratić sestre Juliane, **Marko Anišić**, koji se sprema na zavjete u Hrvatskoj karmelićanskog provinciji, te dominikanka sestra **Nada Ivanković**.

U istoj su svetoj misi s. **Janja Jurman** i s. **Antonija Tijardović** slavile 25. obljetnicu zavjeta, a s. **Zorislava Jurendić**, s. **Radoslava Čolić**, s. **Branimira Zaknić**, s. **Judita Aničić**, s. **Miroslava Anušić** i s. **Ivanka Maričić** su zahvalile Bogu za 50 godina redovničkog života.

Poslije svete mise je slijedila zajednička molitva na grobu blažene **Marije Petković Propetog Isusa**, a onda svečani objed u samostanskoj blagovaonici. Sestru Julianu poznaju

mnogi Somborci i Subotičani. Nema sumnje, da će je pratiti svojim molitvama, da se ostvari riječ sa sestrine spomen-sličice: „Gospodine, ti sve znaš! Tebi je poznato da te volim“ (Iv 21,17).

Sestra Marija Juliana Srca Isusova je rođena 6. kolovoza 1984. godine. Njezini su roditelji Josip i Margita rođena Jurišić rođeni u Somboru, odakle su otišli u Njemačku na posao. Vjenčali su se 20. siječnja 1979. godine u katedrali u Mainzu.

Tamo im se rodila kći Marina, a kasnije, 1984. godine Juliana, pa 1986. sin Luka. Dolazeći na odmor u Hrvatsku, obitelj je obnovila vezu sa sestrom **Vladislavom**, pa se tako u djevojčici Juliani rodila želja da stupi u Družbu Kćeri Milosrđa Trećeg samostanskog reda svetoga Franje. Gimnaziju je završila u Njemačkoj, a potom se školovala u Zagrebu na Katehetskom institutu. Njezine su je poglavarice poslale na studij teologije u Rim. Do kraja studija ostala joj je još jedna akademska godina. Nakon višegodišnje pripreve u krugu brojnih redovnica i svoje rodbine, upravo na svoj rođendan položila je doživotne zavjete u Blatu na Korčuli.

Uredništvo *Zvonika* čestita sestri Juliani i sestrama jubilaricama. /Zv/

Blagoslov orgulja i koncert u Maloj Bosni

Nakon višemjesečne obnove unutrašnjosti crkve Presvetog Trojstva u Maloj Bosni, pod kupolom crkve izgrađene u starohrvatskom stilu, zaorili su se zvuci novih orgulja. Zaslugom novog župnika vlč. Dragana

Muharema, koji se i sam bavi glazbom, pribavljene su dvomanualne Viscountove orgulje s 35 registara. Blagoslov i kolaudacioni koncert održan je 28. srpnja, na dan kada je u toj župi slavljena Dužijanica – zahvala Bogu za završetak žetve.

Program se sastojao od svečanih pjevanih Vespera, koje je predvodio župnik. Nakon obreda blagoslova nove orgulje prepuštene su u ruke vrsnog glazbenika i orguljaša maestra **mr. Kornelija Vizina**, koji svoje znanje stjecao na renomiranim učilištima – „Mozarteumu“ u Salzburgu, te u Rotterdamu, gdje je se daljnje usavršavao. Nastupio je sa sljedećim skladbama: *Toccata in d i Christ, der Einig Gottes Sohn* od D. Buxtehudea, *Preludij i fuga D-dur* J. S. Bacha, *Toccata* od Jana Nielanda, te *Fanfare in D* Jacquesa – Nicolasa Lemmensa. Uz maestra Vizina, nastupio je Mješoviti katedralni zbor iz Subotice, zatim zbor Društva „Ivan Antunović“ – Collegium musicum catholicum, te članovi župnog zbora iz Male Bosne. Dirigirao je katedralni orguljaš i zborovođa **Miroslav Stantić**. Zborovi su pjevali Vespere i kao zadnju točku programa izveli su Aleluju iz Haendlovog oratorija „Mesija“. /K. B./

Šokci iz bačkog Podunavlja hodočastili na Gradovrh

U organizaciji UG „Tragovi Šokaca“ iz Bača na blagdan Gospe od Anđela, 2. kolovoza 2013., skupina predstavnika HKUPD „Dukat“ iz Vajske, HKUPD „Matoš“ iz Plavne, KPZH „Šokadija“ iz Sonte i HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“ iz Bačkog Brega i vjernika iz općine Bač hodočastila je u Tuzlu.

Hodočasnici su nazočili svečanoj svetoj misi na Gradovrhu, u tuzlanskom naselju Solina. Svečanosti, započetoj procesijom od crkve u Solini prema Gradovrhu, nazočili su i brojni predstavnici političkog, društvenog i kulturnog miljea Tuzle, Tuzlanske županije i Konzulata Republike Hrvatske u Tuzli. Procesija je, predvođena slikom Gospe Gradovrške, prošla put do Gradovrha, zemljišta na kojem se nekada nalazio Franjevački samostan, a kojega su franjevci na čelu s tuzlanskim gvardijanom **fra Mariom Divkovićem** koncem prošle godine otkupili. Svečanu svetu misu, uz koncelebraciju petnaestak svećenika, među kojima su bili i gvardijan bačkog samostana **fra Josip Špehar** i bački župnik **vlč. Josip Štefković**, predvodio je provincijal Bosne Srebrene **fra Lovro Gavran**. U ovom samostanu, u vrijeme turskog zuluma, stradalo je dvanaest franjevac, a vrlo brzo nakon toga velika skupina ovađšnjih vjernika, danas poznatih kao Bački Šokci, izbjegla je u Bač, u Vojvodinu, rekao je među ostalim provincijal Gavran. Darove domaćinima predali su

predsjednica „Tragova Šokaca“ **Stanka Čoban** i fra Josip Špehar. *Ovo mi nije prvi dolazak na Gradovrh. Na zemlji svojih predaka osjećam se posebno, neopisivo sam sretna što sam tu, što znam gdje i kome pripadam. Iako moji preci u Vojvodini žive već više od tri stoljeća, oduvijek znam odakle su i gdje su nekada živjeli. Osobito me nadahnjuje slika Gospe Gradovrške, koju i danas čuvamo u samostanu u Baču, a nadam se da će se i slika koju su uradile članice UG „Tragovi Šokaca“, a danas smo je darovali našim domaćinima, uskoro čuvati na zidu crkve koja će se graditi na ovom svetom mjestu,* rekla je tom prigodom Čobanova. Poslije mise domaćini su za goste iz Bačke u prostorijama franjevačkog samostana sv. Petra i Pavla u Tuzli priredili ručak, a uz pozdravnu riječ slijedeće viđenje najavili za početak listopada u Baču, na proslavi blagdana Gospe Gradovrško-bačke. /Ivan Andrašić/

Koncert kršćanske duhovne glazbe u Radio Mariji

Drugi koncert kršćanske duhovne glazbe pod geslom „Deus meus et omnia“ (Bog moj i sve moje) održan je 9. kolovoza u organizaciji Radio Marijom, u dvorištu subotičkog studija.

Koncert je molitvom otvorio **vlč. István Palatinus**, ravnatelj Radio Marije. Nastupili su omladinski zbor Via Mariae iz Bačke Topole, Apostoli Radio Marije i grupa Prima Vista koju čini nekadašnji Trio Radio Marije i prijatelji. S njima je nastupila i **Hajnalka Bús**, finalistica televizijske emisije „Ja imam talent“. Glavni gosti su bili grupa Crux iz Slovačke. Oni su nastali 2007. godine s ciljem promicanja biblijske i evanđeoske poruke kroz kršćansku rock glazbu. *U današnje vrijeme mladima je potrebno da osim svjetovnih grupa vide na pozornici i kršćanske bendove koji hrabro pjevaju o svojoj vjeri,* rekli su članovi ove grupe. S ovim istim ciljevima i Radio Marija organizira koncerte i promiče kršćanske vrednote kroz glazbu. /Csaba Kovács/

Proštenje sv. Ane

Tradicionalno proštenje sv. Ane na subotičkom „Kerskom groblju“ održano je na sam blagdan sv. Joakima i Ane, 26. srpnja.

Misno slavlje u 17 sati na mađarskom jeziku predvodio je župnik **mons. dr. Andrija Anišić**, a prigodnu propovijed je održao đakon, **vlč. Ferenc Sótanyi**. Svetu misu poslije toga na hrvatskom jeziku predslavio je jubilarac, srebromisnik **vlč. Miroslav Orčić**, novoimenovani đurđinski župnik. S njim je suslavio i župnik Andrija Anišić, a kod mise je poslušivao đakon Ferenc Sótanyi.

I ove godine na proštenju se okupilo mnoštvo vjernika iz Subotice i okolnih mjesta čiji su pokojnici pokopani u tom groblju. Obje svete mise bile su za sve sudionike proštenja kao i za sve pokojnike koji su pokopani u tom groblju. /Zv./

Blagoslov križa u Lemešu

Ovogodišnje malo proštenje uz misno slavlje na lemeškoj kalvariji proslavljeno je 2. kolovoza. Kapela je posvećena Gospi od milosrđa. Predslavitelj euharistijskoga slavlja bio je bajmočki župnik Zsolt Bende, u zajedništvu sa župnikom iz Čonoplje Endreom Horvátom i mjesnim župnikom Antalom Egedijem.

Na misnom slavlju su se okupili vjernici iz Stanišića, Riđice te domaći vjernici. Malo proštenje u Lemešu je obnovljeno prije petnaestak godina mada je svoju tradiciju imalo prije Drugoga svjetskog rata. Na kraju misnoga slavlja **Željko Zelić** podnio je financijsko iz-

vješće o aktivnostima i radovima na ovoj kapelici. Mnogobrojni vjernici su se aktivirali da povrata stari sjaj ovoj građevini. Najveći doprinos je dao **András Matyus**, njemački veliki prior, koji je svojom aktivnošću prikupio znatan novac te tako omogućio betoniranje ispred kapele, a iznad grobnica, čime se sprječava prodor vode pod temelje. Ovogodišnji radovi koštali su oko 3000 eura. Osim toga odrađeni su mnogi sitni radovi. U rano proljeće HBKUD „Lemeš“ je organizirao koncert na kojemu su se prikupljala sredstva za limarske radove na ovom sakralnom objektu. Jedan mali dar nas je jako obradovao, kada je **György Nagy** napravio raspelo

za procesije u kapeli. Zahvaljujući **Mariji Forgić**, uspjeli smo upisati kapelu u list nekretnina i time legalizirati ovaj objekt. Bila je ovo prigoda i za blagoslov križa u dvorištu etno kuće koja će biti u funkciji za godinu dana. Poslije misnog slavlja okupljeni puk predvođen duhovnim pastirima u procesiji je krenuo na sam čin blagoslova. Očuvani dijelovi blagoslovljenog križa su doneseni sa starog groblja. Budući da je bio izlomljen i nedostaju mu veći dijelovi korpusa, tijekom restauracije uzidan je u zid da bi se očuvao za buduće generacije. Ne zna se kada je niti tko ga je podigao. Na njegovom izvornom mjestu, na starom groblju, 2010. godine **Petar Klinovski** i supruga **Agnés** su podigli novi križ.

Lucia Knezi, Željko Zelić

Stoljeće života prožetog vjerom

Margareta Marga Tumbas iz Subotice, proslavila je 1. kolovoza svoj stoti rođendan. Rođena je u Pavlovcu (Vanteleku) u blizini Žednika, od oca Grge i majke Cilike.

Njezina majka je rodila 14 djece od kojih je nekoliko umrlo brzo nakon rođenja, te je odrasla uz šestero sestara i jednog brata. Završila je tri razreda „kerske škole“. Već sa sedam godina počela je učiti krojački zanat kojim se, kako će

se kasnije ispostaviti, bavila preko sedamdeset godina. Dio djetinjstva i mladosti provela je u Maloj Bosni gdje je njezin otac držao kruparu. Nije se udavala i nema djece, ali je deset puta bila kuma na krštenju u crkvi. Najveći dio života živjela je u obiteljskoj kući u Gatu s još dvije sestre – **Katom** (Sekom) i **Jelenom** (Tilkom) koje se također nisu udavale. Njih tri su se bavile krojačkim zanatom. *Šile smo svašta, a puno smo radile „za badava“ na slavu Božju. Jedne smo godine šile 52 „ruva“ za Prvu pričest u 'Maloj crkvi'. Među ostalim, šile smo i nošnje za jedno petnaest „bandašica“, prisjeća se Marga.*

Prije sedam godina je pala i slomila kuk te je od tada „dvore“ rođaci u Malom Bajmoku. Zdravlje je usprkos godinama i otežanom kretanju solidno služi. Bistra je, čitati ne može jer ju bole oči, TV ne gleda, ali zato sluša Radio Mariju. Velika je vjernica, te je katolička vjera imala iznimno važnu ulogu u njezinu životu. O tomu svjedoči i njezin odgovor na naš upit o tajni njezine dugovječnosti: *To je odredio Bog. Uvijek sam živjela u skladu s Božjim zapovijedima, molila. Stoga i drugima savitujem da viruju u Boga i idu u crkvu.* U njezinom životopisu zanimljiv je podatak da je uz hodočašća u Aljmaš i Mariju Bisticu, bila čak pet puta u Rimu, a jednom i u Svetoj zemlji.

Da je iza nje cijelo stoljeće govore i činjenice da je rođena u Austro Ugarskoj, preživjela dva svjetska rata, pa i nesretne „devedesete“ koje su se okončale bombardiranjem. Zanimljiv je i podatak da je treća osoba koja je krštena u žedničkoj crkvi. /D. B. P./

Proštenje sv. Roka

Vjernici župe sv. Roka, kao i mnogi gosti iz drugih župa, i ove godine su ispunili prostranu crkvu slaveći svog nebeskog zaštitnika. Proslava proštenja započela je svetom misom u 8 sati koju je na mađarskom jeziku predslavio župnik, mons. dr. Andrija Anišić. Prigodnu propovijed na toj misi održao je đakon, vlč. Ferenc Sótanyi a pjevanje je predvodio uz pratnju gitare Balázs Léner. Poslije mise započelo je cjelodnevno klanjanje s nakanom: **Zaštitimo nerođene!**

Prije svete mise održano je zajedničko klanjanje koje je predvodio s prigodnim tekstovima župnik Anišić uz pomoć dvojice novih bogoslova Subotičke biskupije **Nebojše Stipića** i **Dražena Skenderovića**. Svečanu sv. misu proštenja predslavio je srebromisnik, **preč. Franjo Ivanković**, tavanakutski župnik u zajedništvu s domaćim župnikom i još sedmoricom svećenika dok su dvojica bila na raspolaganju za svetu ispovijed. U prigodnoj propovijedi preč. Ivanković je okupljene vjernike podsjetio na životni put i djelovanje sv. Roka i pozvao ih da slijede njegov primjer jer je primjer sv. Roka poput „studenta koji nikada neće presušiti“ ili „svjetlost koja svijetli u tami“. *Poznaj Gospodin put pravednika*, istaknuo je preč. Ivanković, *jer su „oni poput stabla zasađena po-*

kraj voda tekućica i lišće im nikad ne vene te sve što rade dobrim urodi. Onaj tko ljubi braću, a sv. Rok je to činio na vrlo konkretan način, svjedoči da je upoznao Boga. Roko je imao mnoga dobra ovoga svijeta koja je spremno podijelio potrebima. On nije ljubio riječju, već djelom i istinom... Sigurno mu nije bilo lako. Težak je put koji pred svakoga od nas postavlja Isus Krist. Ali, jedino što se uvijek isplati jest hodati tim putem, rekao je preč. Ivanković. U nastavku propovijedi, obračujući se prisutnim trudnicama, propovjednik je rekao: Za dobrotu, istinu i ljubav isplati se živjeti. O tome danas svjedočite i vi, okupljene žene, koje pod svojim srcima nosite nova ljudstva stvorenja. Da nije lako svoju vjeru živjeti, svjedoči i nedavni primjer jedne hrabre medicinske sestre koja nije htjela prihvatiti asistirati u pobačaju u kninskoj bolnici. Zato je ostala bez posla. Međutim, kada su hrvatski biskupi stali na njezinu stranu i otvoreno progovorili o tom problemu na jučerašnjim slavljinama u marijanskim svetištima, istoga dana ta hrabra žena dobila je rješenje da je vraćena na posao i da ima pravo na svoj kršćanski stav prema životu. Protiv kulture smrti i sebičnosti, koja nam se danas sve snažnije nameće, valja se boriti kulturom života, ljubavi, nesebičnosti i sebedarja, zaključio je preč. Ivanković.

U brojnim zazivima molitve vjernika sudjelovale su i trudnice sa svojim muževima zahvaljujući Bogu za dar života i moleći za one koji ne mogu imati djece kao i Božje smilovanje onima koji su pobačajem rekli ne životu. Na kraju svete mise svim sudionicima proštenja zahvalio je župnik. On je ujedno čestitao predvoditelju slavlja srebrni jubilej svećeništva, zahvaljujući mu na svemu što je kao svećenik učinio za Crkvu Kristovu i za naš narod. Ministrant **Ivan Huska** predao je slavljeniku prigodan dar u ime svih župljana župe sv. Roka. Slijedila je molitva za blagoslov deset prisutnih trudnica iz obrednika „Blagoslovi“ za blagoslov žene prije poroda te škropljenje blagoslovljenom vodom svake pojedine trudnice. Slavlje proštenja nastavljeno je poslije sv. mise u dvorištu župe. Požrtvovni župljani priredili su za sve sudionike proštenja kuhane kukuruze, palačinke, dinje i lubenice. Iz dvorišta župe trudnice su, sa župnikom, uputile tradicionalnu poruku s Dana trudnica koji se u toj župi slavi dva puta godišnje: „Djeca su blago“. /A. A./

Svidjelo se nebeskom Ocu pozvati u svoj vječni dom dragu suprugu, mamu, majku, pramajku i sestru

Ruža Rudić, rođ. Temunović

(22. 08. 1928. – 22. 07. 2013.)

Otišla je iznenada. Za nas ljude smrt se uvijek događa iznenada, jer ne znamo ni dana ni časa. Ali vjerujemo da je bila spremna. Mjesec dana prije smrtnog dana primila je bolesničko pomazanje. Na prvi petak u mjesecu srpnju se ispovjedila i pričestila. A u molitveniku Milosrdnom Isusu sličica je bila na stranici molitve za sretnu smrt. Rastužio nas je njezin odlazak. Ali vjerujemo da nam sada, oslobođena svih ljudskih nesavršenosti i ograničenosti, može još više pomoći.

Ruža je rođena u brojnoj obitelji na Pavlovcu, od oca Roke i majke Klare. U svojoj obitelji se naučila radu, poštenju, požrtvovnosti, molitvi i pobožnosti. Te je vrijednosti usvojila i na svoju djecu prenijela. Iako u školu nije išla

sama je naučila ono što joj treba za snalaženje u životu. Voljela je čitati duhovno štivo. U mlađim danima za to i nije bilo baš vremena. A pod stare dane, kad nije mogla spavati, dugo u noć bi čitala *Zvonik* i *Glasnik srca Isusova* i *Marijina*. Bila je osobito pobožna sv. Antunu i posljednjih godina Milosrdnom Isusu. Kronicu je svakodnevno molila. Cijeloga života bila je krhkoga zdravlja, ali se za svoje zdravlje brinula do konca života i cijenila ga kao Božji dar. Voljela je život, ljude i razgovor.

Ispratili smo našu mamu Ružu s ružama u lijesu na mjesto počinka na Bajskom groblju. Zahvaljujemo ocu biskupu Ivanu, svim svećenicima, časnim sestrama, brojnoj rodbini i prijateljima na dostojanstvenom vjerničkom i molitvenom ispraćaju naše mame.

S nadom u ponovni i vječni susret, nosimo je u srcu, zahvalni što smo imali tolike godine njezinu dobrotu i ljubav u ovom prolaznom zemaljskom životu.

Njeni najmiliji

Jubileji bračnih parova u župi Isusova uskrsnuća

U subotičkoj župi Isusova Uskrsnuća, 18. kolovoza svečanim euharistijskim slavljem proslavljeni su bračni jubileji za 5, 15, 25, 35, 40, 45, 50 i 55 godina braka.

Jubilanci su bili: **Roza i Marko Francišković** (55 godina), **Martilka i Đuro Cvijanov** (50 godina), **Dominika i Grgo Piuković** (45), **Giza i Pajo Kujundžić** (40), **Marija i Lazo Brejar** (35), **Ljiljana i Marinko Tikvicki** (25), **Ivanka i Marko Peić Tukuljac** (25), **Sonja i Robert Konkolj** (15), **Mirjana i Josip Ivković Ivandekić** (5), **Tanja Goran Vukadinović** (5). Oni su radosna srca došli dati hvalu Bogu. S njima i njihovom djecom i unucima raduje se i naša župa. Župa koja ima dobrih, vjernih i plodnih obitelji ima budućnost. Dok molimo za njih i s njima, mislimo i na mlade koji će ih slijediti, neka im budu ohrabrenje i potpora.

Bela Stantić

Proslava 60 godina svećeništva

Povodom 60 godina svećeničkog ređenja, vjernici iz Subotice koji su bili spriječeni, da ovaj jubilej patera **Ivana Holetića** proslave u njegovom rodnom mjestu u Hrvatskoj, upriličili su mu malo slavlje u franjevačkom samostanu u Subotici. Tako su njih nekolicina u utorak 20.08.2013. skupilo i proslavilo svetu misu u franjevačkoj crkvi, a nakon tog u društvu s pater Ivanom, evocirali uspomene i sjećanja koja dijele s njim. Ovo malo slavlje sa paterom Ivanom, u čijoj nazočnosti su bili i pater **Marjan Kovačević**, te pater **Zdenko Gruber** i vjernici **Grgo, Josip i Ivan Piuković, Mićo Skenderović, Velimir Ivković Ivandekić, Jadranka Ljubojević i Silvester Bašić**, bila je zahvala za vjerno služenje patera Ivana kroz 60 godina svećeništva, a preko 20 u Subotici. Poželeli mu da još dugo godina služi u Kristovom vinogradu i tako činjeći bude i dalje naš dobri pastir.

Zahvalni vjernici

Božje ljeto u Irigu

Na početku izvješća spominjemo misu u Dobrodolu, 14. srpnja, za **Marišku i Ištvana Terebeša**. Na spomendan sv. Ilije, 27. srpnja, u velikom smo se broju okupili na oproštaju od **Mišike Varga** (58). Župnik **Blaž Zmaić** zbog sprovoda toga dana nije u svom rodnom selu Stari Perkovci (RH) mogao nazočiti velebnom slavlju „zlatne mise“, mons. **Stjepana Karalića**, ekonoma Đakovačko-osječke nadbiskupije. Za vrijeme ručka čitana je pisana riječ župnika, kao njegovog ministranta na mladoj misi 1965. godine. Istoga dana, župnik je na pravoslavnom groblju nazočio ukupu **Milana Stojkovića** (75). U šesnaestu nedjelju kroz godinu, 21. srpnja, slavljena je sveta misa u Vrdniku (za pok. obitelj **Grac**), a župnik je u propovijedi govorio o susretima koji postaju Božji susreti, jer obogaćuju, obdaruju i mijenjaju. Nakon misnoga slavlja predvodio je sprovodne obrede u Dobrodolu, **Janike Sulomar** (75). U selu Stari Perkovci (RH) na spomendan sv. Ane, 26. srpnja, župnik je suslavio sa zlatomisnikom mons. Stjepanom Karalićem. Sutradan, 27. srpnja, u Vrdniku je krstio **Nikolu Zeljko**. Navečer istoga dana u Irigu je uz vjernike triju vjeroispovijesti služio misu za pok. **Mišiku Varga**. *Kroz ovaj život je trebalo mnogo strpljenja, napose sada na kraju u bolesti i patnji. A upravo to strpljenje nije naša jakost. A Bog ima još uvijek strpljenja!*, rekao je župnik tom prigodom. U Dobrodolu je 28. srpnja služena sveta misa za pok. **Elizabetu i Vinka Šitera**, darovanu od obitelji **Hajnal**. U ponedjeljak, 29. srpnja, uz dvojicu pravoslavnih svećenika te drage prijatelje, pokrajinskog tajnika **Miroslava Vasina** i predsjednika Općine Irig **Vladimira Petrovića**, župnik je nazočio ukupu **Slavke Mundić** (90). U velikom smo se mnoštvu 1. kolovoza oprostili od **Stjepana Madackija** (69). Osamnaestu nedjelju kroz godinu, 4. kolovoza, slavimo u župi i Vrdniku misno slavlje za pokojne iz obitelji **Pižem**. Istoga dana župnik je nazočio proslavi Velikih Tekija u Peterovaradinu. U četvrtak, 8. kolovoza, u Vrdniku zajedno s njihovom rodbinom, prijateljima i susjedima, nazočio je slavlju prvoga dana Ramazanskog Bajrama u obitelji **Mašić**. U petak, 9. kolovoza, župnik nazoči ukupu i misi zadušnici u Đakovu za **preč. mons. Antuna Kolarevića**, umirovljenog svećenika i nekadašnjeg zemunskog župnika. U subotu, 10. kolovoza nazoči slavlju rođendana **Dušice**. Istoga dana, na blagdan sv. Lovre, župnik je u Irigu prikazao svetu misu za pok. **Slavka Mirkovića**, pravoslavca. Devetnaestu nedjelju kroz godinu, 11. kolovoza, u Dobrodolu je slavljena sveta misa za pok. **Janiku**, uz zahvalu za 55 godina braka i njihova sina **Feriku Sulomara**. U ponedjeljak, 12. kolovoza, župnik nazoči u velikom mnoštvu vjernika s nadbiskupom **mons. Đurom Hranićem** sprovodnoj misi župnika u Sikirevcima, **preč. Ivana Lukačevića** (61), dekana, a zatim i sahrani u njihovom rodnom selu Stari Perkovci (RH).

f. f.

Mužlja: Misno slavlje u povodu 45 godina male mature

Na svetoj misi u Mužlji susreli su se 26. srpnja učenici i njihove razredne starješine, koji su polagali malu maturu godine 1968., a krenuli u školu 1960. godine.

Jedna od sudionica susreta, **Magdolna Hallai** istaknula je za *Zvonik*: *S radošću i uzbuđenjem smo se skupili na ovaj susret, došli smo također iz velike daljine. Dopusicali smo kući, da bismo poslije 45 godina opet mogli vidjeti jedan drugoga. Svečanom svetom misom smo se sjetili svojih pokojnih nastavnika i učitelja, te svojih školskih prijatelja i prijateljica. Svetu misu smo prikazali za pokojnog ravnatelja, **Jánosa Horvátha** te naše učitelje.* Misno slavlje predslavio je salezijanac **Janez Jelen**. Čitanja i prošnje je čitala Magdolna Hallai. U propovi-

jedi, don Jelen se osvrnuo na legendu o svetom Joakimu i Ani, istaknuvši da u svakoj legendi postoji povijesna jezgra, ali i pouka. *U današnjem društvu, koje se udaljilo od pravog Boga, nažalost, često se na dijete u braku ne gleda kao na dar, nego kao teret; ne kao na nagradu, nego kao kaznu. Zbog takvog naopakog gledanja nastoji se planirati obitelj, a to je mimo i protiv Božje volje. Ne preza se ni od ubojstva vlastitog djeteta. S druge strane – ako su roditelji neplodni, onda medicina na svu silu želi omogućiti začecje – također protivno Božjoj volji,* rekao je don Jelen i poručio da dijete ipak nije dovoljno samo roditi, nego ga je potrebno i odgajati, a u tome nam lijepi primjer daju Joakim i Ana. Poslije mise, slavlje je završeno zajedničkim druženjem.

Janez Jelen

Proslava Velike Gospe u Zemunu

Svetkovina Uznesenja Blažene Djevice Marije, **Velika Gospa**, svečano je proslavljena 15. kolovoza u župnoj crkvi u Zemunu gdje se slavi kao naslovnica župe i župne crkve. Prijepodnevu misu predslavio je župnik u Laćarku i pastoralni suradnik u župi Srijemska Mitrovica vlč. **Mario Paradžik** u koncelebraciji sa svećenicima iz susjednih župa.

Predvoditelj je u svojoj homiliji naglasio da je pobožnost prema Djevici Mariji duboko ukorijenjena u naše obitelji te da treba raditi na širenju još veće pobožnosti prema Mariji koja je naša nebeska majka. *Ona je učiteljica života, temelj naše vjere i putokaz vjernicima,* rekao je Paradžik. Večernje pontifikalno euharistijsko slavlje predslavio je **mons. Đuro Gašparović**, srijemski biskup u koncelebraciji sa svećenicima i uz sudjelovanje časnih sestara i velikog broja vjernika iz ove i susjednih župa. U homiliji biskup Gašparović je istaknuo da je Marijin život povezan sa životom i djelom njezinog sina Isusa Krista. *Svaki nas Marijin blagdan na to podsjeća, dodajući da Marija nije samo majka onoga Isusa koga je rodila u Betlehemu, koji je hodao zemljom čineći dobro, živio s ljudima, propovijedao, posvećivao i upravljao na pravi put k nebeskom Ocu. Ona je majka Isusa koji prema svom obećanju živi u svetoj Crkvi do konca svijeta,* rekao je propovjednik. Prije blagoslova svoju zahvalu vjernicima, svećenicima i biskupu uputio je

preč. Jozo Duspara, župnik i dekan i pozvao sudionike slavlja da zajedništvo nastave u župnom dvorištu. Misno slavlje pjevanjem je uzveličao župni zbor „Sveta Cecilija“ iz Zemuna, a pridružili su im se i članovi župnog zbora iz Novog Beograda. Svetkovini je prethodila trodnevica uz vodstvo **preč. Berislava Petrovića**, župnika u Novom Slankamenu, **o. Alojza Letonje**, lazarista i župnika župe sv. Ćirila i Metoda u Beogradu te **o. Željka Paurića**, gvardijana franjevačkog samostana Sv. Ivana Krstitelja u Zemuna. Na duhovnoj pripravi je sudjelovao veliki broj vjernika koji su na taj način pokazali da je u ovoj župi prisutna živa pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji.

Jozo Duspara

Proslava Malih Tekija u Petrovaradinu

U svetištu Gospe Snježne na Tekijama u Petrovaradinu proslavljene su 25. i 26. srpnja „Male Tekije“. Tih dana svake godine vjernici hodočaste u ovo biskupijsko Svetište te euharistijskim slavljinama na hrvatskom i mađarskom jeziku, procesijom i prigodnim programom časte Gospu Tekijsku.

Uz sudjelovanje mnogobrojnih svećenika i vjernika iz Petrovaradinskog dekanata i drugih župa Srijemske biskupije započela je proslava u četvrtak 25. srpnja večernjom misom, koju je predslavio o. Vinko Mamić, svećenik, karmelićanin provincijal Hrvatske karmelske provincije. U homiliji, govoreći o svetom Joakimu i svetoj Ani koji su podigli i odgojili dijete, o. Vinko Mamić je upozoravajući na poteškoće u odgoju s kojima se današnji roditelji susreću, istaknuo kako bi nam cilj trebao biti da odgajamo sebe i druge za poslušnost Božjoj riječi, koja nam je objavljena u pismima, i u Božjoj riječi koju nam On upućuje pojedinačno kroz savjest. *Bog traži često ono što mi ne želimo ispuniti, stoga treba odgajati. Marija je osoba koja je rado slušala glas Božji*, rekao je propovjednik, zaključujući da ukoliko i mi slušamo Božju riječ i ako mu damo mjesto u svome srcu i svome životu, onda ćemo doista jedni drugima biti ra-

dost, bit ćemo bliži jedni drugima i učinit ćemo da se volja Božja događa među nama. Na sam dan proslave, 26. srpnja u crkvi Gospe Snježne slavljen je svečana sveta misa koju je također predslavio o. Vinko Mamić u koncelebraciji svećenika Srijemske i Subotičke biskupije. U svojoj homiliji o. Vinko Mamić je istaknuo da za sve probleme današnjeg čovjeka Isus daje odgovore, jer on ima svoj sustav vrijednosti. *Isusu je Bog Otac na prvom mjestu. Zato mi kroz ovo vrijeme krize trebamo promisliti vlastiti život i stvoriti svoje odluke i približiti se Bogu*, rekao je o. Mamić. Proslava „Malih Tekija“ zaključena je večernjim misnim slavljem.

Tomislav Mađarević

Proslava Velikih Tekija

U svetištu Gospe Snježne na Tekijama u Petrovaradinu proslavljena je 5. kolovoza svetkovina Snježne Gospe koja tradicionalno u narodu nosi naziv „Velike Tekije“. Slavlje je započelo 4. kolovoza dolaskom vjernika hodočasnika iz svih župa Srijemske biskupije, kao i iz Beogradske nadbiskupije, Subotičke i Zrenjaninske biskupije, Apostolskog egzarchata za vjernike bizantskog obreda u Srbiji i Crnoj Gori, te iz Hrvatske i drugih zemalja. Hodočasnici su pristupali sakramentu ispovijedi na hrvatskom, mađarskom i staroslavenskom jeziku.

Večernju pontifikalnu misu predslavio je varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak, u koncelebraciji sa srijemskim biskupom mons. Đurom Gašparovićem, mons. Eduardom Španovićem, generalnim vikarom Srijemske biskupije

te svećenicima Srijemske, Subotičke i drugih biskupija. U svojoj homiliji biskup Mrzljak je potaknuo na neprekidno učvršćivanje naše vjere, i ukazao da se vjera ne može naučiti kao na primjer: znanje o evanđelju, znanje o Bibliji, znanje o povijesti crkve, i ukazao da to ne bude naše znanje, nego da se to ostvaruje u životu, da to bude naš život. *I zato je naša vjera na stalnom svojevrsnom ispitu, stoga je našu vjeru potrebno neprekidno učvršćivati. Zato trebamo moliti Blaženu Djevicu Mariju našu zagovornicu da ovdje učvrstimo našu vjeru, da to možemo prenijeti u naše obitelji, naše župne zajednice, gdje god živimo da možemo biti svjedoci svoje vjere. Da možemo drugima prenositi vjeru, kao što smo mi primili od nekoga tko je svjedočio vjeru u Isusa Krista*, rekao je biskup Mrzljak. Slavlje je završilo tradicionalnom procesijom sa svijećama i slikom Majke Božje Tekijske kroz prostor Križnoga puta uz Svetište.

Na spomendan Snježne Gospe 5. kolovoza pontifikalno misno slavlje na mađarskom jeziku predslavio je subotički biskup mons. Ivan Péntzes, a na hrvatskom jeziku pontifikalnu misu predslavio je mons. Josip Mrzljak u koncelebraciji mons. Stanislava Hočevara, beogradskog nadbiskupa i metropolite, i srijemskog biskupa Gašparovića, u zajedništvu sa svećenicima Srijemske biskupije i gostima. U homiliji je varaždinski biskup promišljao o tome što znači biti vjernik, kako se mnogi ljudi koji ne poznaju našu vjeru pitaju zašto se mi ne prilagođavamo suvremenom svijetu.

Hodočasničko slavlje Velikih Tekija završilo je večernjom misom u Svetištu Gospe Tekijske koju je predslavio preč. Marko Loš, župnik župe Petrovaradin 3.

Tomislav Mađarević

Motu proprio pape Franje

Papa Franjo objavio je 8. kolovoza Motu proprio za sprječavanje i suzbijanje pranja novca, financiranja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje.

Ovim motu proprijem širi se primjena vatikanskih zakona u tom području na dikasterije Rimske kurije i ostale organizacije i ustanove ovisne o Svetoj Stolicy, kao i na neprofitne organizacije s kanonskom pravnom osobnošću i sjedištem u Državi Grada Vatikana.

Uspostavlja se Odbor za financijsku sigurnost čiji je statut priložen današnjem motu propriju, u svrhu koordiniranja djelovanja uprava i ustanova Svete Stolice i Države Grada Vatikana koje se bave sprječavanjem i suzbijanjem pranja novca, financiranja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje. /IKA/

Papa iznenadio radnike u industrijskoj zoni Vatikana

Papa Franjo iznenadio je ujutro 9. kolovoza radnike u takozvanoj industrijskoj zoni Vatikana. Papa se posebice pozdravio s radnicima stolarije i vatikanske elektrane te s vodoinstalaterima, koji su se vrlo obrađovali.

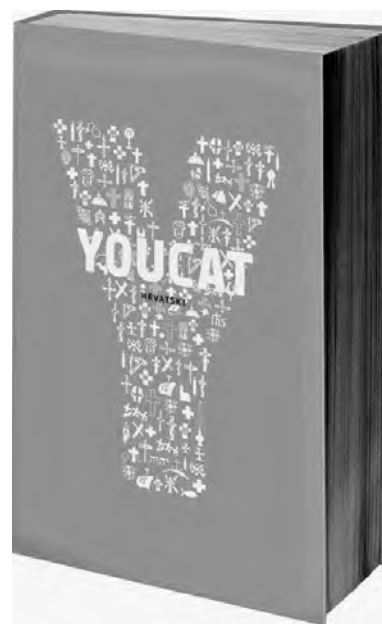

Novinaru Radio Vatikana kazali su kako su se iznenadili kad su vidjeli automobil: „Ma je li moguće? Ipak bio je to Sveti Otac. I Papa Franjo bio je sretan što nas posjećuje. Bio je s nama oko pet minuta, jer imao je običi više odjela. Jednostavno nas je pitao kako nam ide posao.“ /IKA/

Rio: Podijeljeno milijun i pol primjeraka Katekizma za mlade

Tijekom Svjetskoga dana mladih u Rio de Janeiru mladima je podijeljeno milijun i pol primjeraka Katekizma za mlade - Youcata, izvijestio je bečki nadbiskup kardinal Christoph Schönborn.

Youcat je tiskan godine 2011. prigodom Svjetskoga dana mladih u Madridu, a pripremljeno ga je pedesetero mladih pod

vodstvom kardinala Schönborna. Taj najveći kršćanski projekt na svijetu pokrenuli su austrijski biskupi i preveden je na mnoge jezike, uključujući i arapski, a i na hrvatskom jeziku doživjela je drugo izdanje. Pisan je jezikom mladih: niz upita i odgovora, sadrži tumačenja, slike, definicije, citate iz Svetoga pisma, vjerskog nauka te uglednika drugih religija pa i onih koji ne vjeruju. Neprestano donosi plodove, a rekord od milijun podijeljenih primjeraka tijekom Svjetskoga dana mladih u Madridu daleko je nadmašen na Svjetskom danu u Riju - više od milijun i pet stotina tisuća. Sve se to ima zahvaliti potpori pape emeritusa Benedikta XVI. koji je vjerovao u projekt.

Poput Katekizma Katoličke Crkve objavljenog godine 1992. te Kompendija - sažetka objavljenoga godine 2005., i Youcat je pravo čudo, kojim se ostvaruje san blaženoga Ivana Pavla II. da mladi evangeliziraju mlade; u konačnici pravi je blagoslov, zaključio je kardinal Schönborn. /IKA/

Naglasci iz Papinih govora u Brazilu

Tijekom svoga prvog apostolskog putovanja u Brazil povodom 28. svjetskog dana mladih od 22. do 28. srpnja papa Franjo održao je ukupno 12 govora i jednu homiliju. Donosimo u nastavku neke naglaske iz Papi-nih govora tijekom njegova pohoda Brazilu.

Naučio sam da onaj koji želi pristupiti brazilskom čovjeku mora ući kroz vrata njegova velikog srca; neka mi zato bude dopušteno u ovom trenutku nježno pokucati na ta vrata. Molim dopuštenje da uđem i provedem ovaj tjedan s vama. Nemam ni srebra ni zlata, ali donosim ono najdragocjenije što mi je dano: Isusa Krista! Dolazim u njegovom ime da osnažim plamen bratske ljubavi koji gori u svakom srcu; i želim da do svih dopre moj pozdrav: „Mir Kristov s vama!“ (govor na svečanosti dočeka u zračnoj luci Rio de Janeiro, 22. srpnja).

Često u našim društvima prevladava sebičnost. Koliki se samo trgovci smrti vode logikom moći i stjecanja novca pod svaku cijenu! Bič trgovine drogom koja potiče nasilje i sije patnju i smrt zahtijeva čin hrabrosti čitavog društva. Liberalizacijom uporabe droga, o čemu se trenutačno raspravlja u raznim dijelovima Latinske Amerike, neće se smanjiti

raširenost i utjecaj ovisnosti o drogi. Nužno je uhvatiti se u koštac s problemima koji se kriju u pozadini njihove uporabe, promicanjem veće pravednosti, odgajanjem mladih za vrijednosti koje grade zajednički život, praćenjem onih koji su u nevolji i davanjem nade u budućnost. Svi trebamo gledati drugoga očima Kristove ljubavi, naučiti zagrliti onoga koji je u potrebi, da bismo izrazili svoju blizinu, privrženost i ljubav (govor prilikom posjeta bolnici sv. Franje Asiškog u Rio de Janeiru, 24. srpnja).

Nitko ne smije ostati neosjetljiv na nejednakosti koje i nadalje vladaju u svijetu! Neka svatko, prema vlastitim mogućnostima i odgovornostima, pridonese da se okončaju brojne društvene nepravde. Ne izgrađuje i vodi boljem svijetu kultura egoizma, individualizma, koja često upravlja našim društvom, nego kultura solidarnosti; a kultura solidarnosti sastoji se u tome da u drugome ne gledamo suparnika ili broj, nego brata. A svi smo mi braća! (govor prilikom posjeta faveli Varginha, 25. srpnja).

Križ nastavlja sablažnjavati. Ali to je jedini siguran put: put križa, Isusov put, put Isusova utjelovljenja. Molim vas ne pravite „miješani napitak“ od vjere u Isusa Krista. Postoji miješani napitak od naranče, jabuke, banane, ali molim vas ne pijte „miješani napitak“ od vjere. Vjera je cjelovita i jedna, od nje se ne smije praviti mješavinu. To je vjera u Isusa. To je vjera u utjelovljenog Sina Božjega, koji me ljubio i umro za mene. (Obraćanje mladima iz Argentine, 25. srpnja)

Neka vjera u našem životu ostvari obrat koji bismo mogli nazvati kopernikanskim, jer izbacuje iz središta nas i ponovno u nj stavlja Boga; vjera nas uranja u njegovu ljubav koja nam daje sigurnost, snagu, nadu. Na prvi pogled se ništa ne mijenja, ali se u najvećoj dubini našega bića sve mijenja. (Govor na svečanosti dočeka sudionika Svjetskog dana mladih, 25. srpnja)

Po križu Isus se sjedinjuje sa šutnjom žrtava nasilja, koje sad više ne mogu vikati, posebno onih nevinih i onih koji se ne mogu braniti; po križu se Isus sjedinjuje s obiteljima u poteškoćama, i koje oplakuju tragični gubitak svoje djece; po križu se Isus sjedinjuje sa svim osobama koje trpe od gladi u svijetu koji si, s druge strane, dopušta luksuz bacati svaki dan na tone hrane; po križu Isus se sjedinjuje s tolikim majkama i očevima koji trpe gledajući vlastitu djecu kao žrtve umjetnog raja poput droge; po križu Isus se sjedinjuje s progonjenima zbog vjere, ideja, ili jednostavno zbog boje kože; po križu Isus se sjedinjuje s brojnim mladima koji su izgubili povjerenje u političke institucije jer vide egoizam i korupciju ili s onima koji su izgubili vjeru u Crkvu, pa čak i u Boga, zbog

nedosljednosti kršćana i službenika evanđelja. (Obraćanje mladima na križnom putu, 26. srpnja)

U zemlji se postiže napredak kada se vodi konstruktivan dijalog između njezinih različitih kulturalnih bogatstava: narodne, sveučilišne, kulture mladih, umjetničke i tehnološke kulture, ekonomske i obiteljske kulture te kulture medija... Budućnost zahtijeva obnovu politike kao jednog od najviših oblika ljubavi kao i humanističku viziju gospodarstva te politiku koja sve više ostvaruje sudjelovanje naroda, izbjegava elitizme i iskorjenjuje siromaštvo. (Obraćanje predstavnicima političkog, vjerskog, gospodarskog, kulturnog i javnog života Brazila, 27. srpnja)

Danas sam siguran da sjeme može pasti na dobru zemlju i da želite biti dobro tlo, ozbiljni a ne „part-time“ kršćani, ne „plašljivi“ ili „kršćani izvana“, nego autentični kršćani. Uvjeren sam da ne želite živjeti lažnu slobodu koja se povodi za modama i trenutačnim pogodnostima. Znam da ciljate visoko: konačnim izborima koji daju puni smisao životu... Nemojte se stavljati na rep povijesnih zbivanja, budite protagonisti, gradite bolji svijet, svijet u kojem vlada bratstvo, svijet pravde, ljubavi, mira, solidarnosti. Idite uvijek naprijed! Molim vas, ne govorite da su drugi protagonisti promjene. Vi ste ti koji imaju budućnost. Preko vas budućnost ulazi u svijet. I vas molim da budete protagonisti te promjene. Nastavite pobjeđivati bezvoljnost i pružati kršćanski odgovor na društvena i politička pitanja. Budite graditelji budućnosti, koji rade na stvaranju boljeg svijeta. Dragi mladi, molim vas, ne budite puki pasivni promatrači života. (Bdjenje s mladima, 27. srpnja)

Ne bojte se poći i nositi Krista u sve sredine, sve do egzistencijalnih periferija, i onima koji se čine najudaljenijima, najpravodušnjijima. Gospodin traži sve, želi da svi osjete toplinu njegova milosrđa i njegove ljubavi... Isus nije rekao: „Idi“, već: „Idite“: pozvani smo zajedno. Dragi mladi, osjetite da vas u toj misiji prati čitava Crkva i zajednica svetih. Kada se zajedno uhvatimo u koštac s izazovima, tada smo snažni, otkrivamo resurse za koje nismo ni znali da ih imamo. Isus nije pozvao apostole da žive izolirani, pozvao ih je da tvore jednu grupu, zajednicu. Donositi evanđelje znači donositi Božju snagu da bi istrebljivali i rušili nasilje; zatirali i ništili barijere sebičnosti, netolerancije i mržnje; da bi gradili novi svijet. Isus računa na vas! Crkva računa na vas! Papa računa na vas! (Homilija na završnoj misi Svjetskog dana mladih, 28. srpnja)

U kulturi provizornog, relativnog, mnogi propovijedaju da je važno „uživati“ trenutak, da se ne vrijedi vezati za čitav život, donositi konačne odluke, „za uvijek“, jer se ne zna što donosi sutra. Ja vas naprotiv molim da budete revolucionari, molim vas da idete protiv struje; da, molim vas da se u tome pobunite protiv te kulture provizornog, koja, u osnovi, vjeruje da vi niste u stanju preuzeti na sebe odgovornost, vjeruje da niste u stanju istinski voljeti. Ja imam povjerenja u vas, mladi, i molim za vas. Imajte hrabrosti „ići protiv struje“. I imajte hrabrosti biti sretni. (Susret s volonterima Svjetskog dana mladih, 28. srpnja)

Mnogi od vas su došli na ovo hodočašće kao učenici; nimalo ne sumnjam da svi sada odlazite kao misionari. Svojim svjedočanstvom radosti i služenje učinite da procvate civilizacija ljubavi. Pokažite životom da se vrijedi utrošiti za velike ideale, vrednovati dostojanstvo svakog ljudskog bića i „staviti ulog“ na Krista i njegovo evanđelje... Ovaj Papa odlazi i kaže vam „do skora“, jedan „do skora“ ispunjen čežnjom, i moli vas da ne zaboravite moliti za njega. Ovaj Papa treba molitvu svih vas. Sve vas grlim. Neka vas Bog blagoslovi! / IKA/

Vjerujem u svetu Crkvu katoličku

Priredio: Dragan Muharem

Što znači izraz Crkva?

Označuje narod što ga Bog saziva i sabire iz svih krajeva zemlje kako bi stvorio zajednicu onih koji po vjeri i krštenju postaju djecom Božjom, udovima Kristovim i hramom Duha Svetoga.

Što je poslanje Crkve?

Poslanje je Crkve naviještati i među svim narodima uspostavljati kraljevstvo Božje koje je Isus Krist započeo. Ona je ovdje na zemlji klica i početak toga spasenjskoga Kraljevstva.

Što znači da je Crkva sveopći sakrament spasenja?

Znači da je znak i oruđe pomirenja i zajedništva svega čovječanstva s Bogom i jedinstva cijeloga ljudskoga roda.

Crkva: Božji narod, tijelo Kristovo, hram Duha

Zašto je Crkva Božji narod?

Crkva je Božji narod jer se njemu svidjelo posvetiti i spasiti ljude ne pojedinačno, bez ikakve veze između njih, nego učinivši ih jednim narodom sabranim jedinstvom Oca i Sina i Duha Svetoga.

Koja su obilježja Božjega naroda?

Ovomu narodu, čijim se članom postaje vjerom u Krista i krštenje, *podrijetlo* je u Bogu Ocu, *glava* mu je Isus Krist, *stanje* mu je dostojanstvo i sloboda Božje djece, *zakon* mu je nova zapovijed ljubavi, *poslanje* mu je da bude sol zemlje i svjetlo svijeta, *svrha* mu je kraljevstvo Božje, koje je već započeto na zemlji.

U kojem smislu Božji narod ima udjela u trima Kristovim službama Svećenika, Proroka i Kralja?

Božji narod ima udjela u Kristovoj *svećeničkoj* službi ukoliko krštene Duh Sveti posvećuje da prikazuju duhovne žrtve; ima udjela u njegovoj *proročkoj* službi ukoliko nadnaravnim osjećajem vjere uz nju nepokolebljivo prijanja, produbljuje joj shvaćanje i svjedoči je; napokon, ima udjela u njegovoj *kraljevskoj* službi nasljedujući Isusa Krista, kralja svemira, koji je postao slugom svima, osobito siromasima i patnicima.

Zašto se Crkva naziva hramom Duha Svetoga?

Zato što Duh Sveti boravi u tijelu koje je Crkva: u njezinoj Glavi i udovima; nadalje, on Božjom riječju, sakramentima, krjepostima i karizmama izgrađuje u ljubavi.

Crkva je jedna, sveta, katolička i apostolska

Zašto je Crkva jedna?

Crkva je jedna jer joj je počelo i obrazac jedinstvo jednoga Boga u Trojstvu Osoba; utemeljitelj i glava joj je Isus Krist koji ponovno uspostavlja jedinstvo svih naroda u jednome tijelu; duša joj je Duh Sveti koji sve vjernike združuje u zajedništvo u Kristu. Jedna joj je vjera, jedan sakramentalni život, jedno apostolsko nasljedstvo, jedna zajednička nada i ista ljubav.

U kojem je smislu Crkva sveta?

Crkva je sveta budući da joj je tvorac sam Presveti Bog; Krist je dao sama sebe za nju da je posveti i učini posvetiteljicom; Duh Sveti je ljubavlju oživljuje. U njoj je pohranjena punina sredstva spasenja. Svetost je poziv svakoga njezina člana i svrha sveskolike njezine djelatnosti. Crkva među svoje članove ubraja Djevicu Mariju i bezbrojne svece, kao uzore i zagovornike. Svetost Crkve vrelo je posvećenja njezine djece koja se ovdje na zemlji sva priznaju

grješnicima, uvijek potrebna obraćenja i očišćenja.

Zašto se Crkva naziva katoličkom?

Crkva je katolička, tj. sveopća jer je u njoj prisutan Krist: „Gdje je Krist, tu je Crkva katolička“ (sv. Ignacije Antiohijski). Ona naviješta potpunost i cjelovitost vjere; u sebi nosi i pruža puninu sredstava spasenja; poslana je svim narodima svih vremena i svih kultura.

Što znači tvrdnja: „Izvan Crkve nema spasenja“?

Znači da svako spasenje dolazi od Krista – Glave po Crkvi koja je njegovo tijelo. Zato se ne bi mogli spasiti oni koji, iako im je poznato da je Krist ustanovio Crkvu i da je ona potrebna za spasenje, ipak ne bi htjeli u nju ući ili pak u njoj ostati. Istodobno, zahvaljujući Kristu i njegovoj Crkvi mogu postići vječno spasenje oni koji bez svoje krivnje ne poznaju Kristovo evanđelje ni njegovu Crkvu, a ipak iskreno traže Boga i pod utjecajem milosti nastoje vršiti njegovu volju, koju su spoznali u glasu savjesti.

Zašto je Crkva apostolska?

Crkva je apostolska po svome *podrijetlu* jer je sagrađena na „temelju apostola“ (Ef 2,20); po svome *nauku*, preuzetu od apostola; po svome *ustrojstvu*, ukoliko je, sve do Kristova ponovnoga dolaska, poučavaju, posvećuju i njom upravljaju apostoli, po svojim nasljednicima biskupima u zajedništvu s Petrovim nasljednikom.

25. 08. 2013.

21. nedjelja kroz godinu

Iz 66,18-21; Ps 117,1. 2;
Heb 12,5-7. 11-13; Lk 13,22-30

Isus odbija odgovoriti na pitanje o broju onih koji će se spasiti. Pitanje spasenja se ne postavlja uopćeno, u vezi drugih, nego se ono postavlja „za mene“. Radi se o mojem osobnom prihvaćanju ili odbijanju spasenja koje mi Isus nudi. Hod ka spasenju sastoji se u nasljedovanju Isusa. On je put utro prema Kalvariji, koja nije drugo doli etape prema konačnom usudu. Kalvarija je etapa patnje, tmine i samoće, no ona se direktno ulijeva u zoru uskrsnuća, u radost pravoga života. Na svome križu Isus je u znak vječnog saveza raširio ruke i tako svoju ponudu spasenja ponudio svakome, pozivajući ljude svih generacija i rasa, boja kože i jezika, da sudjeluju na gozbi u kraljevstvu Božjem. Uska vrata o kojima govori evanđelje sredstvo su izlaska iz nevolja svijeta bez ljubavi, po njima se stiže u svijet bezuvjetne ljubavi, opraštanja i milosrđa.

1. 09. 2013.

22. nedjelja kroz godine

Sir 3,17-18. 20. 28-29;
Ps 68,4-5. 6-7. 10-11;
Heb 12,18-19. 22-24a;
Lk 14,1. 7-14

Veliki učitelji duhovnosti savjetuju da početnici ne uzimaju odmah poniznost za prvotni cilj. Može se dogoditi da se na taj način neprimjetno sklizne u suptilnu „dostatnost“. Tako se može biti zadovoljan postignutim, te prekomjerno držanje do sebe i svojih dostignuća. Poniznost se naprotiv sastoji u okretanju pogleda od sebe samih, i upiranju pogleda prema Isusu i prema bližnjima. Da bi netko postao ponizna, treba najprije početi bezuvjetno ljubiti, poput samoga Gospodina. Milosrdna ljubav s Neba dovela ga je k nama. Ista ta ljubav naglana ga je putovima Palestine i dovela k bolesnima, patnicima, grešnicima. Ta ljubav ga je dovela do Kalvarije, gdje on *ponizi sam sebe poslušan do smrti, smrti na križu*. Poniznost je bio izvanjski oblik njegove božanske ljubavi. *Tko se ponizi bit će uzvišen* – veli Isus. Kako nam je živjeti ovaj evanđeoski poticaj? Najprije za cilj trebamo imati evanđeosku ljubav, želju da služimo bližnjima u potrebi, a što po sebi već predstavlja izvanrednu priliku za poniznost.

8. 09. 2013.

23. nedjelja kroz godine

Mudr 9,13-18b;
Ps 90,3-4. 5-6. 12-13. 14. 17;
Flm 9-10. 12-17; Lk 14,25-33

Ako stvarno želimo biti Isusovim učenicima, to znači da se osjećamo izabranima i da smo odlučili slijediti ga. U tom slučaju i mi smo izabrali Krista, poput uporišne točke za cijeli naš život. Slijedimo ga jer ga ljubimo i jer smo na njemu i u njemu utemeljili projekt vlastitog života. Unatoč tako uzvišenom opredjeljenju, nećemo biti pošteđeni padova i grijeha. No, oni nam ne smiju biti razlogom da odustanemo, nego naprotiv da se još više povjerimo njegovom milosrđu i milosti. Ukoliko i te svoje sjene ponizno i strpljivo prihvaćamo, te ih poput križa

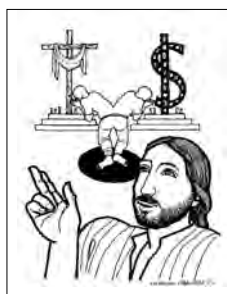
donosimo na Kalvarije svojih života, smijemo biti uvjereni da će i na njih pasti zraka Kristova uskrsnuća. Naš životni križ čine naše bijede i patnje, no upravo prisanjanje uz taj naš osobni životni križ put je kojim se postaje i ostaje Isusovim učenicom. Ima i danas u Crkvi puno takvih Isusovih učenika koji imaju hrabrosti osloniti se samo na Boga i slijediti Isusa u potpunom predanju i bez kompromisa.

22. 09. 2013.

25. nedjelja kroz godine

Am 8,4-7; Ps 113,1-2. 4-6. 7-8;
1 Tim 2,1-8; Lk 16,1-13

Prispodobna o nepravednom upravitelju ne hvali tog čovjeka zato što je nepošten, nego jer se s odlučnošću upućuje jedinim putem spasa koji mu se ukazao. „Umjetnost snalaženja“ uvijek je prisutna u mutnim poslovima ovoga svijeta. No, puno je manje to slučaj s „velikim poslom“ vječnoga spasenja. Isus stoga upozorava da smo se mi ljudi često puta spremniji spašavati od ovozemaljskih zala nego što smo spremni spašavati se od vječnoga zla. Na temelju ove prispodobne smijemo zaključiti da je jedan od odlučujućih „testova“ autentičnosti našeg kršćanskog opredjeljenja upravo upotreba novca. Bogatstvo po sebi nije nepošteno, niti prokletu. No, ukoliko ono postane idolom, ukoliko čovjeka zaslijepi i ovlada njime, onda mu zacijelo umnogome otežava uspjeh u „poslu“ oko vječnoga spasenja. Da, potrebno je odlučiti se i odabrati: ili Mamon ili Bog. Postoji samo jedan način da se čovjek oslobodi robovanja bogatstvu, ako si „stječe prijatelje“ darežljivom pomoću bližnjima u potrebi.

15. 09. 2013.

24. nedjelja kroz godine

Izl 32,7-11. 13-14;
Ps 51,3-4. 12-13. 17. 19;
1 Tim 1,12-17; Lk 15,1-32

Onima koji oko njega mrmrljaju Isus pripovijeda tri prispodobne o izgubljenima i nađenima. Kakvu novu sliku o Bogu nam Isus objavljuje tim prispodobama? Od svih ostalih, ove su bez sumnje najšokantnije, jer govore o Bogu koji se ponajprije zanima za izgubljeno i jako se raduje kad se ono pronađe. Gospodin se suočava s kritikama jer je na strani izgubljenog: otac se suočava s ljutnjom starijeg sina, Isusu se suprotstavljaju, kleveću ga. Ustvari, svaki put kad Crkva govori o Bogu tražitelju izgubljenih, nastaje nelagoda, osobito što se Bog zanima za samo onog jednog izgubljenoga. Prispodobne o izgubljenoj ovci i o ženi koja ulaže veliki trud oko samo jedne izgubljene drahme, ukazuju na otajstvo Boga koji se zanima također za jednog izgubljenog, beznačajnog, bez vrijednosti, čiji nedostatak se gotovo niti ne primjećuje. Poruka ovih prispodobna očigledno ne znači da se svi ostali smiju zapustiti. One su slika neshvatljive Božje ljubavi prema svakom čovjeku, čak i onom najprezrenijem, jer i on je slika tog i takvog Boga tražitelja izgubljenih.

24. kolovoza

Petero blaženih mučenika

● Gimnazijalci ● animatori ● prodavači ● tvornički radnici ● mehaničari ● konstruktori ●
● predani Veseloj vijesti ● nikli u salezijanskoj duhovnosti ● zajednički podnijeli mučeništvo ●

Česlav, Eduard, Franjo, Eduard i Jarognjev su vršnjaci, odgojeni u salezijanskom oratoriju u Poznanu. Kao mladi ljudi živjeli su dubokim vjerničkim životom. U nemogućnosti da završe gimnaziju radili su u drogeriji, u prodavaonici, u tvorničkom pogonu, u radionicama. Svi su oni svoj život hranili dnevnom svetom misom i pričesću. Bili su animatori za mlade u svome gradu. A kako su rasli uz poznanjske salezijance, svih petorica su proslavili Boga mučeničkom smrću.

Blaženi Česlav Józwiak

(* 7. rujna 1919.
† 24. kolovoza 1942.)

Česlav Józwiak je rođen 7. rujna 1919. godine u okolici poljskog grada Bydgoszcz. Od svoga je djetinjstva bio povezan sa salezijanskim oratorijem u Poznanu. Kao gimnazijalac bio je animator jedne skupine mladih u oratoriju. Kad je izbio rat, budući da nije mogao nastaviti školovanje, počeo je raditi u drogeriji. Nije mu bilo ni 20 godina kad se morao zaposliti kako bi preživio ratne patnje. Zaštitnik je animatora i radnika u drogeriji.

Blaženi Eduard Kaźmiński

(* 1. listopada 1919.
† 24. kolovoza 1942.)

Eduard Kaźmiński je rođen 1. listopada 1919. u Poznanu u jednoj vrlo siromašnoj obitelji. Otac mu je bio cipelar. Nakon završene osnovne škole morao je raditi u prodavaonici i u radionici jednoga mehaničara. Vrlo je rano dospio u salezijanski oratorij u Poznanu, gdje je uspješno vježbao pjevanje. Nastupao je u crkvenom zboru kao pjevač i solist, a s 15 godina je napisao prve skladbe. Te je svoje talente ponio sa sobom na hodočašće Crnoj Gospi u Čenstohovi, kad je pješke prešao 500 kilometara. Bio je vođa jedne salezijanske grupe. Pokazao se kao duboki vjernik. Zaštitnik je prodavača i radnika. Zaštitnik je pjevača, pjevačkih zborova i animatora.

Franjo (Franciszek) Kęsy

(* 13. studenog 1920.
† 24. kolovoza 1942.)

Franjo je rođen u Berlinu 13. studenog 1920. godine, gdje su se njegovi roditelji nastanili u potrazi

za poslom. Otac mu je bio stolar. Kad se vratio u Poznan, zaposlio se u gradskoj električnoj centrali. Franjo je želio stupiti u salezijanski novicijat. Nakon njemačke okupacije nije mogao nastaviti studij, pa se zaposlio u jednom tvorničkom pogonu. Slobodno vrijeme je provodio u oratoriju, gdje se prijatelji s drugima oko vođenja omladinskih skupina. Nije mu prošao ni jedan dan bez svete mise i Pričesti. Svaki je dan molio kronicu. Nije mu se ispunila želja da postane salezijanac. Zaštitnik je redovničkih novaka, tvorničkih radnika i animatora.

Eduard Klinik

(* 21. srpnja 1919.
† 24. kolovoza 1942.)

Eduard Klinik je rođen 21. srpnja 1919. godine u gradu Bochum u Njemačkoj, gdje su mu roditelji bili na privremenom radu. Kasnije se njegova obitelj preselila u Poznanj, u rodni grad njegovih roditelja. Bio je gimnazijalac u Oświęcimiu (Auschwitz) i u Poznanu. Za vrijeme okupacije je radio u jednoj konstruktorskoj tvrtci. Njegova sestra Marija je bila redovnica uršulinka. Ona svjedoči o tome koliko se Eduardov vjernički život produbio od kada je počeo posjećivati salezijanski oratorij. Redovito je pohađao svetu misu, a bio je skroz zauzet na svim poljima apostolata koje je poduzimao oratorij. I Eduard je školu morao zamijeniti tvorničkim pogonom. Zaštitnik je gimnazijalaca, animatora i tvorničkih radnika.

Jarogniew Wojciechowski

(* 5. studenog 1922.
† 24. kolovoza 1942.)

Jarogniew Wojciechowski je rođen 5. studenog 1922. godine u Poznanu. Odrastao je u nesretnoj obitelji, gdje je otac bio alkoholičar. Na koncu je morao napustiti svoju obitelj. I Jarogniew je prekinuo školovanje, a o njemu se starala njegova starija sestra. U to se vrijeme i on uključio u salezijanski oratorij u Poznanu. Oduševljeno je živio Don Boscovu duhovnost i dnevno se pričesćivao. Zaštitnik je đaka i animatora.

Svu petoricu su njemačke fašističke vlasti optužile da pripremaju veleizdaju. Na temelju te lažne optužbe Česlav, Eduard, František, Eduard i Jarogniew su 1940. godine uhićeni i osuđeni na smrt. Na jednom drezdenschkom trgu su sva petorica 24. kolovoza 1942. godine ubijeni. Slava petorice mladih mučenika nikada nije iščezla. Godine 1999. proglasio ih je blaženi papa Ivan Pavao II. blaženima.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

O. Gerard, Karmelska Gospa i sv. Ilija prorok

Piše: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

Karmel je sav Marijin. Otac Gerard je također sav Marijin. U svojim meditacijama on razgovara s Isusom i Majkom Marijom. Svaki svoj posao započinje s Isusom i Marijom. U svom unutarnjem životu duše, o. Gerard ostavlja slobodni prostor djelovanju Isusa i Marije. Pod njihovim sigurnim vodstvom i on je siguran u svome redovničkom i svećeničkom djelovanju. Mjesec srpanj je ocu Gerardu osobito drag. Taj mjesec je posvećen dvjema biblijskim figurama, Karmelskoj Gospi i sv. Iliji proroku duhovnom Ocu Karmela. Poznato je da se u karmelićanskom samostanu i crkvi u Somboru na najsvečaniji način štuje Karmelska ili Škapularska Gospa. Za tu svetkovinu otac Gerard se duhovno priprema, meditira i vjernicima prenosi slatki med kontemplacije ispravnog štovanja Isusove Majke i svetoga Škapulara.

U svojoj propovijedi godine 1906. otac Gerard tumači što je to Škapular. „To je ruho Blažene Djevice Marije. Djevice najsvetije. Majke najbolje. Blažen onaj tko ga se dočepa! Nama ne treba puno razmišljati što je to. To je već odavno kazala Blažena Djeвица Marija“. Karmelska tradicija pamti datum 16. srpnja 1251. kada se Gospa ukazala sv. Šimun Štoku, generalu karmelićanskog Reda i dala mu Škapular govoreći: „Ljubljeni sinko! Uzmi ovaj Škapular tvoga reda, znak mojega zagovora, povlasticu za tebe i svim karmelićanima. Tko umre noseći ga, taj neće trpjeti vječnog ognja. Evo znaka spasenja, obrane od pogibelji, zaloga mira i vječnoga zagovora“. Tumačeći Gospine riječi, otac Gerard nastavlja u propovijedi: „Ljubljeni sinko! Tko je to? To je onaj koji u cijelom životu živi i štuje ovu Majku. Tko dobiva lijep dar? Onaj koji štuje Blaženi Djevicu Mariju. O velike sreće! Oblači nas nebeska Kraljica u svoje ruho, u Škapular. To je prevelika milost, ruho, oružje protiv svake napasti. Gledajmo da to oružje dobro iskoristimo. Smiješan bi bio onaj časnik koji ima dobru, oštru sablju za pojasom, a u borbi se šakom branio. Smiješan bi bio onaj kršćanin koji se, kad je u napasti, ne bi branio svetim Škapularom, ruhom i oružjem nebeske Majke, nego se uzdajući živio i od paklenog sotone svladan bio“.

Otac Gerard veliča Blaženu Djevicu Mariju služeći se citatima Svetoga

Pisma, osobito (Iz 35,2; Izr 8,17-21.34-35): „Što je sva milostivost svega svijeta prema milostivosti Blažene Djevice Marije? Ona je blagorodna plodna zemlja, jutarnja rosa, potrebna kiša, svjež i ugodan vjetar, naša majka, naša sluškinja, naša sestra, naše jelo i hrana. Tko nju jede, po Sv. pismu, neće gladovati nikada; tko nju slavi, širi njezinu slavu, zadobit će život vječni. Ona je zemlja koju je rodio sam Bog. Ona je jutarnja rosa koja je sačuvala i čuva srca pobožnih da se u napasti ne osuše, da ne izgine ljubav i pouzdanje u Boga. Ona je potrebna kiša koja daje vlagu u oči nepokornih grešnika, da suzama ove vlage operu grdobu i blato svoje duše. Ona je kiša ne jednog ili drugog zemljišta, već općenita koja vlaži srca svakog čovjeka, bio u Africi ili Australiji, ili Aziji. Ona je svjež povjetarac koji godi čovjeku da ne mora udisati i izdisati loši zrak, tj. da ne uživa smrdljivu paru grijeha. Brate mili! Što bi danas bio da te Blažena Djeвица nije na svijet nanovo rodila? Kako? Od njezinog rođenog tijela začet je Isus, sjeme kršćanstva. Po krštenju nanovo si se rodio. Tako si sin Blažene Djevice Marije. Ona je naša sestra, nije anđeoske naravi već čovječanske naravi. Ona je naše jelo, jer tko se hrani svetim sakramentom, Isusom, koji je rekao da tko jede ovaj kruh imat će život vječni. Život vječni! O, velike radosti!“

Otac Gerard ne želi jeftino „prodavati“ ovo ruho nebeske Majke i zavaramati ljude, kako će se samo nošenjem Marijinog ruha odmah i spasiti. To nije u duhu oca Gerarda i njegovog iskrenog štovanja Majke Božje. U svećanim pobožnostima i ophodima u čast Gospe škapularske, o. Gerard poziva vjernike na ozbiljno razmišljanje o svom kršćanskom i kreposnom životu: „Nosim ruho sv. Škapular, sveto ruho nosim, no koliko sam ja svet i pobožan? Koliko sam sličan mojoj poniznoj nebeskoj Majci? Kada je postala Majkom Božjom i tada je sebe smatrala sluškinjom. Postala je Majkom Božjom i u najvećem siromaštvu rodila je i othranila svoga Sina Isusa. Na koncu je dočekala da joj Sin Isus umre na križu kao najveći zlotvor. Dakle, sada i što češće mislimo kako smo svi lijepi koji smo primili Škapular. Osobito ako ga nosimo dostojno. Nosimo ga tako do smrti“.

SVETI ILIJA, prorok

Prorok Ilija u Svetom pismu javlja se kao čovjek Božji koji je trajno živio u prisutnosti Božjoj i neumorno revnovao za vjeru u jednoga pravoga Boga. Nasljedujući svetog Iliju, na Gori Karmelu obitavaju prvi pustinjaci. U XII. stoljeću osnivaju redovničku zajednicu pod nazivom „Braća Blažene Djevice Marije od gore Karmela“.

Karmel, nasljedujući sv. Iliju proroka i svoga duhovnog Oca, također živi u prisutnosti Božjoj i iz te Božje prisutnosti neumorno revnuje za vjeru u jednoga istinitog Boga. To se osobito odražavalo u životu i duhovnosti našeg sluga Božjega oca Gerarda Tome Stantića, koji sv. Iliju proroka naziva: „Sveti Ilija je velikan i Otac karmelskog Reda“. Razmišljajući o odlomku (1Kr 20-41), otac Gerard zapisuje: „Sv. Ilija je na Gori Karmelu žrtvom pravoga Boga pokazao i svećenike krivoga boga Baala savladao“. Nakon što je junački branio Božja prava na Gori Karmelu i morao bježati pred bijesom kraljice Izabele, doživljava izvanrednu prisutnost Boga života na gori Horebu (usp. 1Kr 19,4-9.11-14). Otac Gerard u svome redovničkom i svećeničkom zalaganju za Božja prava i podnoseći ne male žrtve, doživljava izvanrednu prisutnost Božju, zapisujući: „Danas je jedan od naših doživio izvanrednu milost Božju“. U odlomku prve knjige o Kraljevima (18,41-46), gdje se opisuje svršetak velike suše, u malenom oblačiću *kao dlan čovječji* iz kojega *pade jaka kiša*, karmelićanski teolozi motre Blaženu Djevicu Mariju, koja nam je rodila *jaku kišu* Isusa Krista, o. Gerard zapisuje: „Na vrhu Gore Karmela, u malenom oblačiću koji se raširio i blagorodnu kišu na svu zemlju izlio, sv. Ilija je znak Blažene Djevice Marije prepoznao“. U svetosti Ilije proroka, o. Gerard promatra svetost Karmela i rast kreposti: „Od početka svetosti sv. Ilije do današnjega dana u Karmelu cvjeta cvijeće kreposti. Kreposti sv. Ilije su sjeme samoće i gorljivosti duše koja žudi za Bogom“. Ljubitelj samoće i gorljivosti za duše, o. Gerard, neka i nama isprosi milost hodanja u prisutnosti Božjoj, šutljive molitve i gorljivosti za kraljevstvo Božje na zemlji.

U Subotici sam kao doma

Razgovarao: *Dragan Muharem*

Mons. Ante Ivas je rođen 26. prosinca 1939. godine u Vodicama gdje je završio osnovnu školu. Gimnaziju i sjemenište pohađao je u Zadru a teološke studije u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 1964. godine. Nakon iznenadne smrti šibenskoga biskupa mons. Srečka Badurine, papa Ivan Pavao II. imenovao ga je šibenskim biskupom 1997. godine. Između ostalih dužnosti, predsjednik je Odbora hrvatske biskupske konferencije za mlade.

Zvonik: Preuzvišeni oče biskupe, nakon 49 godina ponovno ste došli u Suboticu. Vodili ste večernju molitvu uoči Dužijance i centralno slavlje u katedrali. Kakvi su Vam dojmovi nakon ovih slavlja?

□ Najprije moram reći da sam ovamo došao s nekom mukom, jer ljeto je ljeto; još do prije desetak dana sam krizmao i to po dalmatinskoj zagori, koja je težak teren u svakom pogledu, ne samo zbog kamenjara po kojem treba ići, već zbog problema koje tamo susrećem. Ponajprije mislim tu na mlade koji ne znaju kuda bi, nemaju neke velike perspektive. Uz to, vrućine su bile strašne. I u takvom sam raspoloženju krenuo na put. Ali kada sam došao ovdje i sve ovo doživio, moram reći da bi mi bilo itekako žao da nisam nazočio Dužijanci. Ovdje sam doživio toliko ljudske i kršćanske topline, otvorenosti i življene vjere. To je vjera koja je vidljiva na licima ljudi koje sam susretao. U razgovoru s njima primijetio sam da Dužijanaca za ove ljude nije samo običaj, što se možda negdje drugdje događa – da takve manifestacije postanu samo narodni običaji, ispražnjeni od svojih vrjednota, temeljnoga sadržaja. Ovdje sam uočio baš suprotno.

Susreo sam ljude snažnih stavova, ljude u kojima je primjetan optimizam. Svatko tko mi je prilazio, činio je to s radošću izražavajući svoj ponos što je Hrvat, što je kršćanin, ponosan na svoju vjeru i kulturu.

Zvonik: ...u katedrali ste spominjali da ste primijetili ponos na licima ljudi...

□ Da. Gledajući političku situaciju u svijetu, Europi, ovdje u Srbiji, uzimajući u obzir i probleme u našoj hrvatskoj zajednici, očekivao sam da ću susresti pokunjene ljude snuđenih lica. Međutim, susreo sam ljude snažnih stavova, ljude u kojima je primjetan optimizam. Svatko tko mi je prilazio, činio je to s radošću izražavajući svoj ponos što je Hrvat, što je kršćanin, ponosan na svoju vjeru i kulturu. Ne samo da sam to doživio kod odraslih ljudi koji su mi prilazili, već štoviše, kod mladih. Na ručku sam imao prigode s nekolicinom njih razgovarati i u njihovim riječima primjetna je snažna ljubav prema vlastitoj tradiciji, ali ne prema tradiciji koja ništa ne znači, nego kao stvarnosti koja formira ove mlade ljude, djecu i odrasle. Moram priznati da sam se osjećao čak malo i

posramljen, ali pozitivno, jer gledajući moju biskupiju, ja ne znam gdje bih našao nešto ovakvoga. Gledao sam povorku koja je išla gradom u kojoj su sudjelovala mala djeca iz vrtića, djeca, mladi, pa sve do najstarijih. To je upravo put kojim prenosimo svoje nacionalno i vjerničko iskustvo budućim generacijama. Znam što ste sve proživjeli proteklih desetljeća i da vam nije bilo lako i unatoč svega toga, mogu slobodno reći da sam ugodno iznenađen i da mi je ovo iskustvo bilo poticaj i za rad u mojoj biskupiji. Za mene Dužijanaca nije samo doživljaj nego i motivacija. Rado ću te dojmove prenijeti i mojim svećenicima i narodu.

Zvonik: Više puta ste spomenuli da ste se među nama ovdje osjećali kao doma. Koje su to poveznice koje vežu Vas i naš narod u Bačkoj?

□ Snažno nosim u sebi, pa čak i u svojoj identitetskoj formaciji, susrete s dva velika čovjeka iz ovih krajeva. To je ponajprije Josip Andrić. Njega sam upoznao dok sam još bio student, gotovo sasvim slučajno jednoga ljeta, čini mi se 1958. godine, dok je bio u posjetu jednom našem svećeniku, pjesniku Baltazaru Violiću iz Pirovca. S njim sam se družio, naime, moji su pređi iz Pirovca, tako da sam tamo često dolazio. Taj svećenik me je zavolio jer sam i ja volio poeziju. Napisao je jednu knjigu koju mi je darovao s posvetom: *Subutniku k zvijezdama*. Kako je Andrić bio predsjednik Jeronimskog društva, radio je na izdavanju zbirki pjesama ovoga svećenika i tako smo se našli. Na mene je ostavio snažan dojam kao glazbenik, pjesnik i književnik. Od njega sam prvi put čuo za riječ dužijanaca jer je skladao operu s tim nazivom.

Zvonik: Šibenik je grad sv. Nikole Tavelića. Poznato je da je Andrić bio zauzet oko kauze ovoga sveca...

□ Josip Andrić je bio uključen u nastojanja hrvatskog naroda da se Nikola Tavelić, tada blaženik, proglasi svetim. Kult ovoga sveca je bio vremenom zatao, no, Andrić se jako zauzeo preko društva svetog Jeronima te je zaslužan da se dogodio presedan da je jedan blaženik dobio oltar u Jeruzalemu. Andrić, nažalost, nije dočekao proglašenje Nikole Tavelića za sveca, ali, mi jesmo

upravo zahvaljujući njegovim nastojanjima. Osobno sam bio sudionik događaja proglašenja kada je u Rimu i u samom Šibeniku bila veličanstvena proslava. Šibenik tih sedamdesetih godina nikada prije ni poslije nije bio toliko pun ljudi, prepunih oduševljenja. Zahvaljujem stoga Andriću koji me je naučio upornosti, pozitivnoj samouvjerenosti, što mi je pomoglo u mom životu.

Kada već spominjemo svetoga Nikolu Tavelića, bio mi je interesantan događaj kada sam putovao iz Šibenika za Suboticu. Naime, na ulasku u Srbiju, odmah nakon granice iza Bezdana, prvu crkvu koju sam vidio bila je posvećena ovome svecu. Tako me je sv. Nikola ispratio iz Šibenika i dočekaao u Vojvodini.

Druga velika stvar koja je na mene jako djelovala, zapravo osoba koju nosim u sebi, bio je moj dragi profesor Albe Vidaković. Boravak u Subotici iskoristio sam i da bih posjetio njegov grob.

Prvo što sam naučio u životu bila je ikavica. Kako ću se drugačije osjećati ovdje nego kao doma.

Zvonik: Jeste li za vrijeme svog studija i svećeničkog života susretali kolege iz ovih krajeva?

□ Poznavao sam dosta kolega iz ovih krajeva. Rado se sjećam pokojnog Marka Vukova. Mi smo bili generacija. Ja sam volio recitirati a Marko je pisao pjesme. Zajedno smo organizirali književne večeri. Po njemu sam doživio tu

široku bačku dušu. Uvijek govorio mirno, sigurno. Baš sam se ovih dana prisjetio njega.

Dobro poznajem i vašeg biskupa Ivana, s kojim sam zajedno studirao iako je relativno mlađi od mene. Uvijek na biskupskim konferencijama nas dopadne sjediti skupa.

Tako da sam se doista ovih dana osjećao kao doma. Ovdje se priča ikavica, a to je ujedno i moj govor. Prvo što sam naučio u životu bila je ikavica. Kako ću se drugačije osjećati ovdje nego kao doma.

Zvonik: Često spominjete mlade i u Vašem pastirskom djelovanju puno ulažete u njih. Poznato mi je da u Vašoj biskupiji odnedavno postoji katolička osnovna škola. Je li ovaj projekt opravdao Vaša očekivanja i ima li perspektive?

□ Mogu reći ovaj podatak pa ćete vi sami zaključiti. Mi sada imamo puna odjeljenja, čak naši kapaciteti ne mogu udovoljiti svim zainteresiranim roditeljima, a druge škole, nažalost, imaju sve manje đaka. Svaki razred ima dva odjeljenja i toliki je pritisak za upis, ali ne možemo imati više od dva odjeljenja. Zapravo, najveći propagatori su roditelji. Roditelji su najveći prenositelji kvalitete naše škole. Naša škola ne radi ništa posebno, nego upravo ono što nema negdje drugdje, a što djeci upravo treba.

Zvonik: A što je to?

□ To je duhovna dimenzija. To je ono što sam govorio ovdje na misi – ne mo-

žemo mi samo djecu obrazovati da bi oni stjecali imanjanja, pozicije. Naši su roditelji znali govoriti: uči, uči pa nećeš ovako kao ja biti, raditi i mučiti se. Takav odgoj je promašen. Potrebno je odgajati duh, dati toj djeci nešto više, nešto plus i to jako nastojimo u našoj školi. Nerado govorim o uspjesima, ali evo već šestu godinu radimo i još nismo došli do osmoga razreda, još smo kod sedmog. Općenito gledajući, više sam nego zadovoljan. I nastavnici i roditelji mi govore da se u toj školi osjeća jedan poseban duh. Koji duh, pitam, pa mi najčešće kažu da se osjeća obiteljski duh. Tamo se djeca osjećaju kao kod kuće.

Sljedeće što planiram je izgraditi dom za srednjoškolsku djecu. Dok sam bio na krizmama, vidio sam da mnoga djeca sa sela moraju ići negdje van, moraju puno putovati, kasno se vraćati kući. Ništa on od te škole nema. Srednjoškolski dom bi im itekako pomogao. Mene srce zaboli kada prođem pored autobusnog kolodvora u Šibeniku gledajući te mlade, izgubljene i bez cilja. Rekao sam svojim mlađim svećenicima da iziđu među njih, da naprave nešto za njih, da im pomognu. Kao Crkva, kao društvo, moramo puno više za njih učiniti.

Zvonik: Preuzvišeni oče biskupe, zahvaljujemo Vam na ovom razgovoru i vremenu koje ste izdvojili za naše čitatelje unatoč umoru i brojnim događanjima u sklopu ove Dužijance. Daj Bože da se još nađemo u ovakvim lijepim prilikama! Pozdravite Vašu ponosnu Šibensku biskupiju!

U malome mjestu obilježen veliki jubilej

Piše: *Josip Štefković*

Tri je dana trajala središnja proslava obilježavanja 200. obljetnice od izgradnje sadašnje župne crkve sv. Jakova u Plavni, ali pripreme su za ovaj velik i značajan jubilej trajale unatrag nekoliko godina.

Koncert u čast jubileja na novim orguljama

Završno trodnevno slavlje 200. obljetnice sadašnje crkve otpočelo je u utorak 23. srpnja, svetom misom u 18 sati. Nakon mise uslijedio je blagoslov, i izgledom i zvukom prekrasnih, netom nabavljenih, digitalnih orgulja. Potom je odr-

žan koncert. Domaćim vjernicima i gostima predstavio se vrstan orguljaš, inače doktorand na Janačkovoj akademiji glazbene umjetnosti u Brnu u Češkoj, **Janko Siroma**. U pojedinih točkama na trubi ga je pratio **Miroslav Poničan**. Koncert takve umjetničke razine se u našoj crkvi još nikada nije čuo.

Predstavljena knjiga o Plavni

Drugoga dana, u srijedu 24. srpnja, služena je sveta misa u 18 sati. Potom su u dvorani Vatrogasnog doma u Plavni, **mons. Stjepan Beretić** katedralni župnik iz Subotice, **vč. Josip Štefković** i **Zvonimir Pelajić** predstavili knjigu *Crtice iz prošlosti Plavne* koja će uskoro, u narednim tjednima, izaći iz tiska. Autor knjige je **Josef Basler** (1902-1992). Mnogi s nestrpljenjem očekuju ovo izdanje i s nevjericom se pitaju što je to napisano o našem malom mjestu, Plavni, da je jedva stalo na 400 stranica. Kad se uzme u obzir da su u knjizi suhi po-

daci bez imalo opisivanja, nevjerica je još veća. **Josef Basler**, inače nekoć državni porezni službenik, bio je najveći poznavatelj povijesti Plavne ali i neumoran kroničar svoga doba. U nekim stvarima mu je pomagao sin **Eduard** koji je bio učitelj. Ono što su oni napisali o Plavni, s apsolutnom sigurnošću možemo reći, ne bi mogao niti znao napisati nitko na ovome svijetu niti prije niti poslije njih. Prava je šteta što tako vrijedan rukopis već više od dvadeset godina čeka priliku da ugleda svjetlo dana.

Svečana biskupska misa

Trećeg, završnog dana proslave, 25. srpnja, na sam dan proštenja, obnovljenja i ukrašena crkva sv. Jakova bila je ispunjena domaćim vjernicima ali i gostima. Misu je predslavio subotički biskup **mons. dr. Ivan Pénez** uz koncelebraciju dvadesetak svećenika. Biskup je na narodu razumljiv i dopadljiv način govorio o kršćanskoj vjeri koju smo u svojoj svakodnevnici pozvani prakticirati. Sve je potkrijepio primjerima

jednostavnosti pape našega **Franje** ali i zgodama iz vlastita života. Shvatili smo da nam je svima živjeti kršćanski, od pape i biskupa do nas Plavanjaca. Shvatili smo da nam okupljanje u ovoj nama dragoj crkvi svetog Jakova treba biti snaga za svakidašnji život.

Na ovoj svečanoj pontifikalnoj svetoj misi sudjelovali su mnogi hodočasnici iz Bača, Selenče, Vajske i Bođana kao i gosti iz drugih mjesta, iz zemlje i inozemstva. Od predstav-

nika lokalnih vlasti nazočili su predsjednik Skupštine općine Bač **Dragan Medić** i predsjednica Savjeta Mjesne zajednice Plavna **Sandra Čelić**.

Na početku svete mise, pjesnik iz Bođana **Josip Dumenđić Meštar** govorio je svoju pjesmu posvećenu ovoj obljetnici i sv. Jakovu, zaštitniku Plavne. Svečano ozračje upotrijebila su brojna djeca, članovi HKUPD-a „Matoš“ iz Plavne, koji su bili odjeveni u prekrasne narodne nošnje. Pripremila ih je **Evica Bartulov**. Oni su na koncu mise uz pomoć nekoliko starijih pjevača otpjevali pjesmu o Plavni, Šokcima i sv. Jakovu. U narodnim nošnjama bili su i neki od starijih župljana.

Nakon mise uslijedilo je druženje domaćina i gostiju uz prigodno posluživanje koje su priredili domaćini. Porta oko katoličke crkve sv. Jakova u Plavni bila je prepuna, što nije zabilježeno u posljednjih nekoliko desetljeća. Sve je proteklo u slavljeničkom duhu i u pozitivnom ozračju.

Crkva sv. Jakova obnovljena i iznutra

Prema onoj evanđeoskoj, da svaki razuman domaćin iz svoje riznice iznosi novo i staro, postupalo se i u crkvi u Plavni. U njoj se nalaze tragovi minulih stoljeća i ljudi koji su ovdje živjeli i djelovali. U crkvi se nalazi nekoliko vrlo starih umjetničkih slika. Najstarija ima čak 192 godine. Sve su obnovljene i u veoma su dobrom stanju. Po crkvi se mogu naći natpisi o tome tko je uveo struju u crkvu, tko ju je i kada ličio, tko je izradio ram za glavnu oltarsku sliku itd. Izvana stoji ploča s natpisom o jednoj poplavi u kojoj je voda tako nadošla u crkvu da se po njoj moglo jedino čamcem kretati! Sve je to sačuvano na uspomenu i trajan spomen.

Ali vole Plavanjci svoju crkvu i danas. Posljednjih godina crkva je temeljito obnavljana i to većinom uz financijsku potporu samih župljana i uz snalažljivost župnika. Bila je prilično vlažna. Najprije je trajno riješen taj problem. Potom je crkva izvana oličena, obojen je toranj i uređeno sve ostalo izvana. Uslijedila je zamjena svih prozora. Najveći posao bilo je ličenje i oslikavanje crkve iznutra. Ove radove je vodio **Miroslav Špoljarić**, iskusan majstor iz Bačke Palanke, a slikarske akademski slikar **Zlatko Tešan**, rodom iz Sarajeva koji trenutno živi i radi u Bačkoj Palanci. Na stropu su uokolo prikazani likovi dvanaestorice apostola. Budući da je naša crkva posvećena svetom Jakovu Starijem, čiji se lik nalazi na glavnoj oltarskoj slici, ovog smo apostola izostavili

te apostolski niz završili apostolom Pavlom, zaštitnikom naše Subotičke biskupije. Osim toga, na stropovima je naslikano još šest velikih slika. Od ulaza u crkvu redom su prikazani najprije navještenje i rođenje Isusovo. U sredini je naslikan Isus koji poučava mnoštvo (Učitelj) te Isus koji izvlači iz vode Petra koji je posumnjao (Spasitelj). Najbliže oltaru prikazano

je Isusovo razapinjanje i uskrsnuće. Po sredini stropa, od ulaza prema oltaru, prikazane su personificirane bogoslovne kreposti: vjera, ufanje i ljubav. Prilikom ličilačkih radova na bočnim stupovima otkrivene su slike svetog Stjepana i svete Apolonije. Nije poznato tko ih je, kada i zašto preličio. Te je slike vrlo lijepo obnovio samouki umjetnik iz Bača **Aleksandar Urošević**. On je naslikao i najljepšu sliku u crkvi, sliku svetog Tome Mora. Ujedno je ornamentima ukraasio neke dijelove crkve te na velikom luku iznad oltara napisao natpis „Slava Bogu na visini“.

Sve što je u crkvi učinjeno, učinjeno je Bogu na slavu. Njemu na slavu planiramo još ponešto preurediti, ali za to će nam trebati još nekoliko godina. Valjda obnova crkve nema kraja kao ni potreba obnove vjere Božjega naroda. Dok smo obnavljali našu crkvu, u njoj ništa staro nije uništeno, već obnovljeno i sačuvano, a prema mogućnostima do-

dani su i novi detalji koji su odraz vremena u kojem živimo. Potrebno je naglasiti da je župa svetog Jakova u Plavni mala župa koja ima oko 450 vjernika, te da su svi poslovi obavljani s tako malim sredstvima da je to za nevjerovati.

U Sonti svečano obilježena 200. obljetnica crkve

Piše: *Ivan Anđrašić*

Svečanom svetom misom, u subotu 10. kolovoza 2013., na dan sv. Lovre, obilježena je 200. obljetnica blagoslova župne crkve, 25. obljetnica posvećenja crkve i 1755. obljetnica mučenja i smrti svetog Lovre, čije ime nosi crkva u Sonti.

Svečana misa

Sončani su i za ovu, jedinstvenu prigodu, a višestruko slavlje ukrasili svoju crkvu najljepšim šokačkim ćilimima koje

su donijeli iz svojih domova. Ono svoje najljepše što su vješte Šokice rukama izrađivale ali i ono duhovno stavili su vjernici župe sv. Lovre na euharistijski stol – u znak zahvale a Gospodinu na slavu. Uz pjesmu župnog pjevačkog zbora, te uz pratnju **prof. Siniše Poturice** na velikim orguljama, u svečanoj procesiji u crkvu su ušle divno obučen mažoretkinje, članice i članovi pjevačkog zbora i tamburaškog sastava KPZH „Šokadija“, brojni vjernici u narodnim nošnjama i na

kraju više od dvadeset svećenika predvođenih **mons. dr. Andrijom Anišićem**. On je kao izaslanik subotičkog biskupa predvodio ovo euharistijsko slavlje s braćom svećenicima iz bližih i daljih župa Subotičke biskupije, te s franjevcima iz Bača i Iloka.

Čast da propovijeda na ovoj sv. misi imao je ovogodišnji mladomisnik **vč. Vinko Cvijin** koji je nadahnuto govorio o proteklom vremenu, o crkvi koja slavi 200. obljetnicu i spomendan nebeskog zaštitnika sv. Lovre, da-

kona i mučenika. *Zapravo danas ne slavimo samo jubilej ove prekrasne građevine, nego slavimo i 200 godina postojanja naše katoličke zajednice u ovom mjestu. A to je Crkva. Već stoljećima su se vaši preci okupljali na ovom mjestu oko živog Boga i prinostili mu svoje molitve. Ljudski gledano, dug je to period, ali u očima Božjim, to je kao jučerašnji dan koji je minuo. Puno se toga izmijenilo. Sigurno vi stariji pamtite drugačija vremena. Pamtite kako je nekada izgledalo vaše selo. Tko je gdje stanovao, i tko je kakav bio. Pamtite sve one stare ljude koje ste nekoć kao djeca zatekli u ovoj crkvi, a sada su kao starci koje će pamtiti nove generacije. I tako život teče.*

Ali nismo zato danas tu, da se sjećamo naših starih, danas smo ovdje da se sjećamo kako nas je Bog kroz ovih 200 godina pratio i što je sve učinio u našim životima. Puno toga se dogodilo u ovih dva stoljeća. Tri rata, a poslije ratova su uvijek dolazila teška vremena. Ali i pored toga vi ste i dalje ovdje. Možda nije bilo uvijek lako, pa ni danas pogotovo, ali naš narod, naša tradicija, naša vjera ostali su ovdje.

Župna crkva u Sonti nosi ime velikomučenika svetog Lovre. Prema pisanim dokumentima, sadašnja crkva građena je od 1807. do 1812. godine, a blagoslovljena 1813. Posvećena je 24. srpnja 1988. godine, a obnovljena 1934. u karakterističnom „šokačkom stilu“ na tome području, tj. s unutarnjim korom na obje strane crkve. Ima četiri zvona, od kojih je najveće teško 425 kg.

Kako? Puno veće zajednice, osobito državne su već odavno propale, ali vaša nije. E to je zato što je zajednica utemeljena na čvrstoj stijeni, na Kristu, na ljubavi, zato ona neće nikada propasti. Stoga dobro zapamtite, dokle bude ove crkve, dokle bude vjere među vama, i vas će biti; čim odbacite vjeru, odbacili ste vaš temelj i sigurno ćete nestati, poručio je vlč. Vinko.

Molitva vjernika i prinos darova bili su posebno lijepi jer su ih predvodili članovi mjesnih institucija kulture odjeveni u narodne nošnje, te vjernici odjeveni u starinska ruha pripadnika različitih naroda koji su naseljavali Sontu kroz dva stoljeća postojanja crkve sv. Lovre, Hrvati Šokci, Romi, Slovaci, Nijemci i Mađari. Ljepoti ozračja doprinos su dali crkveni pjevački zbor i dječji župni pjevački zbor koji je pripremila katehistica **Kristina Ralbovsky**. Za vrijeme svete pričesti zazvonile su tambure i izvila se skladna pjesma tamburaškog sastava i pjevačkog zbora KPZH „Šokadija“.

Župnik vlč. **Dominik Ralbovsky** zahvalio je na kraju mise svima koji su pridonijeli ovom veličanstvenom slavlju, a takvih je doista bilo mnogo. Mons. Anišiću i mladomisniku predani su prigodni darovi.

Blagoslov obnovljenog župnog doma

Uz novu pjesmu „Šokadinaca“ svećenici i svi vjernici su poslije mise u procesiji došli do obnovljenog župnog doma, koji je blagoslovio mons. dr. Andrija Anišić. Mnogi vjernici priložili su, sukladno svojim mogućnostima novčane donacije, mnogi su sudjelovali u radovima, a značajna sredstva, oko četvrtine uloženi, uplaćena su iz proračuna općine Apatin. U svojoj vjeri i skromnosti, niti jedan od donatora nije želio javno isticanje svojega imena, kažu – to je za našu crkvu i za slavu Boga, a ne za našu osobnu.

Župnik Dominik je pozvao sve vjernike na razgledanje župnog doma u kojem su svi bili počašćeni uz radost brojne djece i glazbu tamburaša KPZH „Šokadija“. Uzvanici su potom slavljem nastavili u restoranu banje „Junaković“ kraj Apatina.

Svetoj euharistiji su, među ostalim uzvanicima, nazočili zamjenik predsjednika Općine Apatin **Miodrag Bakić** sa su-

radnicima, predsjednik DSHV-a i zastupnik u Skupštini Srbije **Petar Kuntić**, podtajnik u Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice **Mato Groznica**, menadžerica kulturnih aktivnosti u Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata **Katarina Čeliković**, predsjednik Savjeta MZ Sonta **Željko Dekan** i tajnica **Renata Kuruc**.

Kristina, vlč. Dominik i Katarina Ralbovsky

Vlč. Dominik Ralbovsky: „Prezadovoljan sam što smo u ovoj krizi uspjeli renovirati župni dom, a crkva je renovirana u vrijeme dok je župnik bio mons. Marko Forgić. Zahvalan sam svima koji su pridonijeli uspješnoj realizaciji ovih radova, bilo financijski, bilo radnim angažmanom. Vjernicima bih poručio da bismo se poslije radnog i slavljeničkog ozračja svi skupa trebali okrenuti dubini vjere“.

Mons. dr. Andrija Anišić: „Velika mi je čast i radost što sam u biskupovo ime danas bio sa Sončanima u ovom veličanstvenom slavlju. Sama pomisao na sve što se u jednoj župi događalo za ova dva stoljeća izaziva u čovjeku zahvalnost Bogu za toliku milost. Crkva ima smisla ukoliko ima vjernike koji se u njoj okupljaju, ukoliko ima zajednicu. U Sonti žive pripadnici više etničkih skupina, a danas je na najljepši način pokazano njihovo zajedništvo u vjeri.“

Mons. Marko Forgić: „Osjećaj kojega mi je pružilo sudjelovanje u velikom slavlju zauvijek mojih Sončana odista je divan. Osjećaj je još veličanstveniji kad čovjek da cijelu dušu i kad sve što radi ne radi zbog sebe, nego zbog vjere i zbog naroda.“

Mato Groznica: „Lijep je osjećaj pripadati nečem što traje stoljećima. Ovakovim svečanostima svima pokazujemo da smo narod koji ima široku kulturu, iz koje se da vidjeti koliko težimo nekoj europskoj obitelji naroda. I kao Hrvati i kao katolici imamo što ponuditi kao svoj doprinos kvalitetnom suživotu na ovim prostorima.“

Petar Kuntić: „Dva stoljeća je jubilej kojim se ova zajednica može samo ponositi. I ja sam ponosan što sam danas u Sonti, u mirnom mjestu na samoj granici s Hrvatskom, odnosno s EU. Prije dva stoljeća život sigurno nije bio lakši nego što je danas, a gradnja ove crkve dokaz je da ljudi mogu puno kad znaju što hoće. Dokaz je i da smo znali, a vjerujem da ćemo znati i u narednih nekoliko stotina godina živjeti, ostati i opstati na ovim prostorima.“

Miodrag Bakić: „Ovo je još jedno u nizu ovogodišnjih velikih događanja u našoj općini i drago mi je što sam bio sudionik. U Sonti svi žive u jednoj homogenoj zajednici, pa su tako, kad je trebalo, katolici sredstvima svojega samodoprinosna gradili i pravoslavnu crkvu. Osobito me se dojmilo to što smo na današnjoj misi vidjeli i raznolike narodne nošnje, izmiješane, jedne pored drugih. Ovu tradiciju bi trebale njegovati i poštovati i generacije koje dolaze poslije nas.“

Svećenikova suza

Prije početka subotnje jutarnje mise u crkvi sv. Roka, suprug me poslao u sakristiju riječima na koje sam bez razmišljanja tamo pohitala... *Idi vidi tko je došao!* Na klupici je sjedio svećenik, naš prijatelj Lazar Novaković! Nakon punih pet mjeseci oporavka od veoma teškog moždanog udara, koje je na rehabilitaciji u Melencima, kuda je otišao nepokretan, vratio se na svojim nogama, uz pomoć štapa. Vidno mršaviji, ali s iskrom u očima, nasmiješio se i radošno pozdravio. Bila sam veoma dirnuta. Sa župnikom i prijateljem Andrijom služio je potom svetu misu u crkvi u kojoj je kršten, a u kojoj se svih ovih mjeseci ustrajno molilo, ali ne samo u njoj, za njegovo ozdravljenje. Na kraju mise dobio je mikrofon kako bi nešto rekao, ali su riječi zapele i on je zaplakao od prevelikog uzbuđenja. Polako je došao do sakristije u koju su počeli pristizati i njegovi prijatelji, rodbina. Jedan mu reče: *Velečasni, tako sam radostan što Vas napokon vidim i zaplače.* Bio je to doista dirljiv trenutak. Molitve su se utjelovile! Bog čini čuda, to u ovom slučaju mogu potvrditi i Lazarovi liječnici.

Svećenik o kojem je riječ, u srednjoj životnoj dobi, već dugo svjedoči *kako je lijepo biti svećenik, dobro je biti svećenik*, svjestan svih ljudskih slabosti koje nikada nije tajio. U jednoj od svojih knjiga je napisao: *Hvala Ti, Isuse, što si me za svećenika pozvao. I danas se sjećam kad si prošao kroz moj sokak. Poput mnogih, kroz povijest, i ja sam pošao za Tobom. Nisam se pokajao.*

Svećenici su javne osobe, bave se pozivom koji je uvijek pod lupom javnosti. Svi smo u njih zagledani. Otkad je sve postalo potpuno javno (čitaj: slobodno), volimo znati kuda idu, s kim se družu, kakav auto voze, jesu li gdje zgriješili. Napose ovo potonje, jesu li napravili kakav, makar mali, skandal. A kad se to sazna, mediji imaju svoju „kost“ koju glođu i glođu... Onda počnu napadi na Crkvu, na Papu, na svećenike! Bogu hvala, Crkva ima dobre pape; naš Ivan Pavao II., Benedikt XVI. a svakako i papa Franjo uspjeli su sasvim ljudski progovoriti o svim problemima unutar Crkve. I tražiti su oprost za sve ono što je poneki svećenik učinio. Naravno da je bilo ljudskih slabosti i njih ne treba skrivati. Sve ima svoj način razrješenja. Ipak, mo-

ramo priznati da mediji vole pisati o našim svećenicima samo ako saznaju nešto negativno, govoreći o potrebi da se o svemu izvijesti javnost.

Ono o čemu moćni mediji gotovo nikada ili rijetko pišu je božanska strana svećeničkog poziva. Istina, ima kršćanskih medija u kojima čitamo o dobrim i požrtvovnim svećenicima, ali oni nisu dovoljno dostupni široj javnosti. Tako je ovih dana na internetu (bitno.net) objavljena vijest o Amerikancu (Bruce McComb, 54 god.) koji je bolovao od teške bolesti bubrega. Na žalost, nakon trogodišnje dijalize a potom i transplantacije bubrega koji mu je donirala supruga, tijelo je odbacilo bubreg. Nije izgledalo dobro. I onda mu je, nakon mise na Cvjetnicu, prišao njegov župnik Jonathan Goertz i rekao:

Htio bih vam pomoći. Ako je to moguće, donirao bih vam bubreg. McComb je kasnije novinarima ispričao koliko je bio dirnut. Zahvaljujući svećeniku koji mu je spasio život, ovaj bolesnik je naglasio da mu je pomogao i duhovno. A župnik je svoj čin ovako pojasnio: *Svećenike se uvijek, čak i u vremenima prije Krista, definiralo kao one koji nude žrtvu. Najvažniji način na koji ja to radim jest kada stojim iza oltara i sudjelujem u euharistijskoj žrtvi. Ali, žrtvujem se i za druge. Moja donacija Brueceu je najočitiji način, ali sigurno nije jedini. Nismo svi pozvani donirati organe, ali jesmo da se žrtvuujemo za druge na sve načine, pa i one teške.*

Jedna me osoba nedavno pitala – *kako to da vaš sin, tako mlad i pametan, želi ići u samostan, e kakva je to šteta...* Inače rječita, gotovo sam zanijemjela. Mislila sam da se svaki roditelj raduje ako upravo njegovo dijete želi slijediti Isusa u duhovnom zvanju; to je za našu obitelj kao najveća čast koju Bog može iskazati. Tada samo rekoh, *To je njegova dobro promišljena odluka koju mi svojom molitvom podržavamo.*

Svećenik, redovnik i redovnica Kristovi su svjetionici, ponekad vrlo lijepi izvana, možda nekada slabije građe, često skrivene nutrine, ali uvijek prisutnog sjaja koji svima nama pokazuje put prema vječnosti. I oni imaju svoju ljudsku suzu, onu koja pati ali i onu koja se raduje. Svećenikova suza, ona početka, tako ljudska i topla, nije pala na kamen. Iako sam i ranije molila za svećenike, sada to činim još snažnije i uvjerenije. Svakoga me dana put na posao vodi kraj naše župne crkve i tada se molim poimence za svoga župnika, sina u novicijatu, dvojicu naših bogoslova, svećenike prijatelje i kažem Gospodinu – blagoslovi i sve one koji se spremaju za duhovni poziv ili su već tvoji da ustraju. Kratko, ali jasno.

Potrebni su nam, tako su nam neophodni naši svećenici, naši redovnici i redovnice, njihova sveta služba. Da, znaju oni biti i slabi, kao i mi, ali smo stoga i mi njima potrebni! Oni pomažu nama svojim molitvama, u svetim sakramentima, njihova prisutnost je veliki Božji znak među nama. Ali, ni oni ne mogu bez nas! Što bi svećenik bez naših molitava? To nam poručuje i papa Franjo: *Molite za mene!*

Katarina Čeliković

Novi početak – nova šansa

Dragi vjeroučitelji, nastavnici, profesori, nakon ljetnjih ferija uskoro nam počinje škola, a s njome i nova vjeronaučna godina. Pokušajmo gledati na novu školsku godinu kao na onu koja donosi ne samo nove obveze nego i nove izazove. Puni smo entuzijazma, planova, ideja kako da prenesemo znanje novim naraštajima. Ali nemojmo se ograničiti samo na prenošenje znanja. Pokušajmo radije uz znanje svojim učenicima biti i prenositelji istinskih vrijednosti, onoga što je dobro, istinito, pošteno. Možda će vam se ta zadaća, zbog različitih utjecaja, činiti nemogućom, jer su zakazale druge ustanove, osobito obitelj, ili zbog toga što se vas i vaš rad dovoljno ne vrednuje. Unatoč tomu, nemojmo odustati, jer svi smo zajedno pozvani i moramo izgrađivati čovjeka i društvo koje će rešiti ljudske i kršćanske vrline.

Nova školska i vjeronaučna godina i naša je nova prigoda, prigoda da učinimo više sustavnim prenošenjem vjere u školi, ali i uvođenjem u iskustvo vjere vjeroučenika kroz župnu katehezu. Pozvani samo pomagati jedni drugima. U skladu sa svojim poslanjem, župnici bi trebali svojom nazočnošću i djelovanjem biti poticaj i pomoć drugim vjeroučiteljima. Vjeroučitelji, u skladu sa svojim moguć-

nostima i potrebama župe, trebali bi biti na raspolaganju župnicima i za župnu katehezu i svojim životom pridonositi boljem duhovnom životu župne zajednice. Pozvani smo, kako nam poručuje Sveti otac u miru Benedikt XVI., na jedinstvo kako bismo se suočili s izazovima u promijenjenom društvenom okruženju, nalazeći misionarskom spremnošću nove putove evangelizacije, posebice u službi mladim naraštajima, ali ne zanemarujući one stare i prokušane putove, osobito župnu katehezu bez koje nema i ne može biti uvođenja u iskustvo vjere, a koja bi u našoj biskupiji trebala biti više od neposredne pripreve za sakramente kršćanske inicijacije (iz poruke biskupa Mate Uzinića za početak nove školske godine).

Dok svima želimo uspješnu i blagoslovljenu novu školsku i vjeronaučnu godinu, unaprijed najavljujemo da ćemo na katehetskoj stranici u *Zvoniku* imati prilike upoznati se sa školama i vjeroučenicima s područja naše biskupije. Budući da su se na ovoj stranici već predstavljali vjeroučitelji, sada ćemo pokušati predstaviti njihov rad i aktivnosti u pojedinim školama, te radove i uspjehe vjeroučenika.

Molitva za početak školske i vjeronaučne godine

Opet smo zajedno. Lijepo je što možemo biti jedni pored drugih. Zato, Isuse, na početku školske i vjeronaučne godine želimo ti zahvaliti za ljetne praznike, za ljepotu mora, gora i livada, za ljepotu obiteljskog doma, za sve radosne trenutke. Budi s nama kroz dane ove nove

školske i vjeronaučne godine i pomozite nam da novo gradivo što bolje razumijemo i naučimo. Gospodine, daj nam svjetlo svoje dobrote da te slavimo svojim djelima. Pomozite nam da i mi kroz svoje susrete s drugima naviještamo snagu Tvojih susreta. Nadahni nas svojim Duhom da širimo ljubav prema Tebi i jedni prema drugima.

SVETI OČE, HVALA TI ŠTO TOLIKO TOGA MOŽEMO. POMOZI NAM DA SE SVOJIM SPOSOBNOSTIMA SLUŽIMO DOBRO I TAKO RAZVESELIMO ISUSA, KOJI S TOBOM ŽIVI I KRALJUJE U VIJEKE VJEKOVA! AMEN!

Kako sam propitkivao uvijek iste učenike

Učenici su primijetili da uvijek propitkujem iste učenike, a i sâm sam to primijetio. Zašto to činim, zapitah se. A ti su mi učenici bili veoma dragi, rado sam gledao u njihove oči i radovao se njihovom osmijehu, pa čak sam želio naći učešća i u njihovim brigama i suzama. Oni su bili moji ljubimci.

A onda mi jednog dana na pamet dođe ova misao koju želim sada s vama podijeliti.

Godinama sam u sebi izricao ovakve riječi: „Zašto me, Gospodine, toliko bičuješ, provjeravaš, ispituješ, iskušavaš i svim valima svojim prekrivaš? Kad će biti kraj tvojoj kušnji? Umoran sam više od tvojih ispita.“

I tako, kad sam postao ostarjeli profesor, pa kad sam i sam propitkivao iste ljubljene učenike, pomislih: „Možda mene Bog posebno ljubi.“

Dario Miletić

Vjera i molitva (5)

Molitva nije bijeg od života i odgovornosti

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Tada iziđe te se po običaju zaputi na Maslinsku goru, za njim pođoše i njegovi učenici. Kada dođe onamo, reče im: „Molite da ne padnete u napast!“ I otrgnu se od njih koliko bi se kamenom dobacilo, pade na koljena pa se moljaše: „Oče! Ako hoćeš, otkloni ovu čašu od mene. Ali ne moja volja, nego tvoja neka bude!“ (Lk 22,39-43).

U Lukinom odlomku često se ponavlja riječ *moliti*. *Molite da ne padnete u napast!*; *Isus, pavši na zemlju moljaše*; *U smrtnoj tjeskobi moljaše još jače*. Odlomak je uokviren u Isusove pouke u kojima dominira njegova osobna molitva. *Kleknuvši, Isus moljaše*. Na vrhuncu trenutka smrtno tjeskobe još usrdnije moljaše. Kada je došao Juda izdajica, Isus *ustade od molitve*. Isus u ovom odlomku više puta upozorava na napast: *Bdijte i molite da ne padnete u napast*. U čemu se sastoji napastovanje? Ne radi se o izravnom napastovanju i navođenju na zlo. Radi se o nečem dubljem i dramatičnijem. To je bježanje od vlastitih odgovornosti, strah pred životnom odlukom, strah pogledati stvarnosti u lice koje traži osobnu odluku. Strah od suočavanja s proble-

mima života, zajednice, društva. Napast je bijeg od stvarnosti, zatvaranje očiju od onoga što se oko mene događa. Napast lijenosti, straha da se bacim u nepoznato, napast koja me odvlači od odgovornosti koju imam pred Bogom, Crkvom i svijetom. Isusova pouka *da ne padnete u napast* znači: *molite da ne padnete u ozračje kompromisa i komotnosti, bijega pred zreloom odlukom izbora zvanja, pred odlukom da nikada ništa ne odlučim*. Isus je to govorio učenicima koji zaspashe u vrtu od žalosti te nisu mogli gledati.

Sveto pismo nam pruža i drugih odlomaka koji govore o bijegu od stvarnosti života. Svećenik i levit prođoše pokraj ranjenog čovjeka koji je išao iz Jeruzalema u Jerihon (Lk 10,30-37). Zatvorili su oči pred ranjenim čovjekom i pošli dalje. Pobjegli su od odgovornosti. Prorok Ilija, hrabar čovjek, pobojavao se poganske kraljice Izabele te bježi u pustinju (2Kr 18,20-41). Hrabro se suprotstavio na gori Karmelu 450 lažnih Baalovih svećenika, a sada bježi pred jednom ženom. Prorok Jona bježi iz grada, jer se nije htio suočiti sa svo-

jom proročkom službom (Jn 1.2.3.4). Sve su to napasti koje i nas mogu zahvatiti da ne gledamo i ne čujemo potrebu drugih koji su pored nas. Umjesto da smo hrabri i pritekemo u pomoć, mi bježimo. Molitva je gledanje licem u napasnika, u strah, u odgovornost. Molitva je ono što je učinio milosrdni Samaritanac pomogavši ranjenom čovjeku. Molitva je sposobnost donijeti važnu životnu odluku.

„Budi volja tvoja!“

Isus pade na koljena pa se moljaše. Pasti na koljena i moliti nije bilo uobičajeno u Isusova doba. U hramu se mililo stojeći. Isus nas na koljenima upozorava da postoji odnos između tijela i molitve, između pokreta i molitve. U liturgiji stojimo, sjedimo, klečimo. Isus živi taj odnos tijela i molitve. Isus se u Getsemaniju potpuno povjerava svome Ocu: *Ako je moguće, neka me mimoide ova čaša*. Ali odmah dodaje: *Ali ne moja, nego tvoja volja neka bude*. Isusova molitva predanja i sjedinjenja s Ocem izrečena je u trenutku tjeskobe i agonije. Pascal će zapisati. „Isus je u agoniji sve do svršetka svijeta u svojoj Crkvi, u ljudima“. Isus u svojoj kušnji pobjeđuje napast za sve nas do svršetka svijeta. U njegovoj agoniji pobijeđena je i naša agonija. Isus se nije bojao očitovati svoju tjeskobu pred učenicima da nas pouči da se i mi ne plašimo svoje slabosti i svoje krhkosti. Kako mi molimo u najtežim trenucima našega života? Kada molimo, sjedinjujemo li svoje želje, pa i one unutarnje sukobe, u traženju volje Božje koji nam daje snagu? Osjećamo li u molitvi Kristovu snagu koja u nama moli? Gospodine, učini da naša molitva postane pobjeda naše vjere u kojoj će i nama zaspjati tvoja snaga koja je pobijedila strah pred smrću.

(nastavlja se)

Život poslije Mojsija: knjiga Jošue

Piše: dr. sc. *Trvadar Fehér*

Vođa naroda, Mojsije je umro. Poslije velikih ljudi, poslije smrti članova obitelji, često dolazi kušnja: „Nema dalje...“. Čovjek je zbilja malen, i Mojsije je bio malen. Izrael ni u čemu nije bio bolji ni lošiji od drugih naroda. Tako je i danas. No, imali su jedno iskustvo, ne knjigu, Bibliju – nego životno iskustvo koje ovako opisuje prvo poglavlje: „Ja ću biti s tobom, kao što sam bio s Mojsijem, i nikada te neću napustiti, niti ću te ostaviti“ (Još 1,5). Sve se mijenja u povijesti; i karizmatične vođe odlaze, ali jedan uvijek ostaje, a to je Jahve: „Ja ću biti s tobom!“. Bog je htio Židova te preko njega svakoga naučiti, kako to Jeremija kaže: „Proklet čovjek, koji se uzdaje u čovjeka...“ (17,5), no: „Blagoslovljen čovjek koji se uzdaje u Jahvu“ (17,7). Izrael s Bogom svojim kreće u osvajanje Obećane zemlje. Ovo nije drugo nego ostvarivanje društvenog i osobnog života.

Ako se samo malo uživimo u ono što prikazuje Knjiga o Jošui, onda možemo lagano zaključiti da se njihov život nije mnogo razlikovao od našega. Pred očima se pojavljuje borba za egzistenciju. U toj im borbi pomaže Jahve. No, ako samo i površno prelistamo naslove knjige, onda vidimo da su čuda rijetka

(Još 3,16; 6,20, itd.), većinom narod osvaja, napreduje, ali po Božjim uputama. Ono što je ostvareno zajedničko je djelo Boga i čovjeka. Ima čuda, ali i u ljudskim činima vidimo Jahvino djelo, jer dobra djela su zbilja Božja djela. Ovo je jedna od najdubljih poruka Jošuiine knjige, koju možemo primijeniti i u naše vrijeme: otac, majka u svakodnevним plemenitim djelima moraju prepoznati ostvarivanje onoga što Bog želi. Djeca također – u odnosu prema roditeljima i prema školi... Ako se profanizira svagdašnji život, onda se gubi svaka vrednota. Ali, ako se pristupa dužnostima zajedno s Bogom, onda se pred današnjim vjernikom pojavljuju božanska djela. Ovo nije nekakva sugestija, kojom namećemo sebi neke prazne ideje ili osjećaje. Profani svijet je sugestija, kada promatramo naše društvo kroz lažne naočale. Pouzdanje u Boga i vjera pomažu čovjeku da odbaci oči koje varaju, da upravo u svome životu vidi kako se ostvaruje Božje djelo. Ljudi se lagano predaju nametnutim predodžbama. No, „Budi odvažan i hrabar...“ (Još 1,6) – jer ostvariti život u punom smislu, pobijediti – može se jedino bez laži. Ondašnja propaganda je vikala u uho Židova da su gradovi Pales-

tine prejaki za njih, da ih nikada neće osvojiti. Danas se isti takav dojam širi u medijima, u užem društvu, da ne govorimo o politici, o ekonomiji. Jošua i narod nisu se dali zvesti vikom neprijatelja, jer su znali da je Bog s njima. A to su znali ne samo iz čuda, već zbog onih dobrih djela što su ostvarili u svome narodu, u obitelji, među bračnim drugovima, na radnom mjestu. Lažima su suprotstavili vlastiti život s Jahvom, i pobijedili su, jer: „Ja ću biti s tobom... i nikada te neću napustiti...“. Pred njihovim očima se otvarala Obećana zemlja, po osobnim djelima su vidjeli i iskusili kako se realizira Jahvina riječ.

„Ja ću biti s tobom...“ – Jošua nije shvatio onu dubinu koju je Jahve predvidio. Kršćanima je već daleko jasnije, jer: „Ja sam s vama u sve vrijeme, do svršetka svijeta“ (Mt 28,20). I kao što su Židovi imali više od riječi, a to je iskustvo u povijesti, tako i kršćani imaju više od napisanih riječi u Bibliji, a to je živa Riječ, Isus Krist. Njega primaju u pričesti, i po njemu znaju svaki dan pobijediti zlo, i ostvariti ono Božje. Istina je da Obećana zemlja za nas znači Božji život, kada ulazimo u kraljevstvo nebesko. Ali ukus te Obećane zemlje stvaraju supružnici jedni drugima u ljubavi, djeca za roditelje kada su poslušni i izvršavaju svoje dužnosti. Poslodavci kada poštivaju radnike, da ne redamo dalje... Kada se skidaju naočale profanoga svijeta, i gleda se pravim očima ovo društvo, onda se događaju po vjernicima daleko veća djela od onih u Jošuiinoj knjizi. Ostvaruje se kraljevstvo Božje u obitelji, u ulici, u tvornici...: „kraljevstvo je Božje među vama“ (Lk 17,21).

Jošuiina knjiga razbija laž ovoga svijeta, „Bog nikada neće biti rukom dohvatljiv u ovome svijetu“ (K. Jaspers, *Uvod u filozofiju*). Dohvatljiv je u Isusu, i dohvatljiv je svaki dan u katoliku koji živi i ostvaruje Kristovo djelo. Ovo svakako znači da smo mi na potezu, tj. moramo produbiti u Crkvi svoju vjeru u ono Isusovo: „Ja sam s vama...“.

Spavanje je prirodno čovjekovo stanje

Piše: *Antonija Vaci*

Ljudsko biće bi trebalo provesti trećinu svojega života spavajući. Preporučena doza je osam sati dnevno, no mnogi ljudi tu kvotu ne uspijevaju ispuniti. Što više, po nekim podacima smo u posljednjih 100 godina reducirali vrijeme koje provedemo u krevetu za 20%. Nekada smo spavali dulje, no sada tjeramo noć svjetlima i žaruljama.

San tretiramo kao neprijatelja. Margaret Thatcher je rekla „san je za mlakonje“ i cijelo društvo se razvija u smjeru pomicanja granica za odlazak u krevet. U Guinnessovoj knjizi rekorda jedno je vrijeme postojala kategorija za vrijeme koje osoba provede budna. Najpoznatiji i najčešće spominjan rekord je zabilježen kod 17-godišnjeg Rendyja Gardnera iz SAD-a. On je 1964. ostao budan nevjerojatnih 264 sati.

Od tada je taj rekord srušen puno puta, ali Gardnerov primjer je ostao najzapaženiji i najznačajniji jer je praćen strogim metodama i snimanjima tima liječnika koji je vršio istraživanje o posljedicama neprospavanih noći.

Zašto ovoliko bježimo od sna? Za početak, smatramo da je stanje sna stanje u kojem ništa ne radimo, ne jedemo, ne pijemo, ne čitamo, ne razgovaramo. No, to je pogrešno shvaćanje jer je istina da neki dijelovi mozga ustvari rade više kada spavamo. Znanstvenici do danas nisu došli do odgovora zašto nam je potreban san. Postoji teorija koju je izložio Aristotel, a koja je danas donekle popularna i zdravorazumska, da san predstavlja stanje u kojem se tijelo regenerira. Druga teorija kaže da spavamo kako bismo sačuvali energiju, ali ako se usporedi potrošnja energije osobe koja spava s utroškom energije osobe koja je budna, ali slabo aktivna, dobije se ušteda od 110 kalorija, što nije vrijedno trećine života bilo koje osobe. Treća teorija je najzanimljivija. Naime, postoji eksperiment u kojem ispitanici nauče neko gradivo, a onda ili odu na

spavanje ili ostanu budni nekoliko sati, nakon čega se vrši ispitivanje gradiva kojeg su naučili. Ispitanici koji odspavaju imaju daleko bolje rezultate nego ispitanici koji ostanu budni. Ali to nije sve, ispitanici koji spavaju su kreativniji i duže pamte. Dakle, ova teorija tvrdi da ljudi spavaju kako bi mozak bolje funkcionirao.

Što se događa kada se odričemo sna? Postanemo agresivniji i impulzivniji. Razdražljivost se povećava. Mozak traži ugljikohidrate kako bi pregurao period nespavanja što vodi izravno ka gojaznosti. San također utječe na mentalno zdravlje. Ljudi koji su mentalno oboljeli redovito imaju problema sa snom. Istraživanja na temu spavanja su dokazala da ukoliko se dogodi neprospavana noć, percepcija je smanjena za 30%, dvije neprospavane noći za redom nam smanjuju moć percepcije za 60%. Neispavano tijelo, osim ugljikohidrata traži nikotin i kofein, a onda, kada je vrijeme da se zaspi, ljudi koriste alkohol jer su hiperaktivni od šećera, kofeina i nikotina koji su unijeli u sebe. Problem s alkoholom je taj što iako se od njega doista lakše zaspi, on je sedativ, koji izravno poništava sve dobrobiti koje do-

bivamo od sna. U SAD nedostatak sna uzrokuje i preko 100.000 nezgoda u prometu. Istraživanja o utjecaju pospanosti tijekom vožnje na broj prometnih nezgoda otkriva da je više od 50% Amerikanaca nekad vozilo pospano. Četvrtina njih je već bila u situaciji da su zaspali za volanom.

Osam sati dnevno je preporučeni standard za san, no nekima treba više, a nekima manje od toga. Novorođenim bebama je potrebno i do 16 sati, dok je tinejdžerima potrebno devet sati sna, a u prosjeku većina odspava samo 6,5 sati. Kako znate spavate li dovoljno? Ukoliko vas budi alarm umjesto da se budete sami, vjerojatno već imate problem. Opažanje prijatelja ili obitelji da izgledate umorno, iako se tako možda ne osjećate, je također znak nedovoljne količine sna.

Ukoliko nosite laptop i mobitel sa sobom u krevet i imate problem sa insomnijom, razmislite kakve signale vaša rasuta pažnja i jako svjetlo šalju vašem mozgu? Spavaj ili ostani budan? San je isuviše važan da biste ga gubili zbog pregledanja Facebooka, poruka ili vijesti. Posljedice su odveć ozbiljne i dugoročne da bi ih zanemarili.

Homoseksualna orijentacija nije isto što i homoseksualni odnosi

Piše: dr. sc. Andrija Anišić

Mnogi prigovaraju Crkvi da su njezini stavovi glede homoseksualnih odnosa i brakova uzrokom diskriminacije pa i nasilja nad takvim osobama. Za tako nešto je moguće možda optužiti neke pojedince u Crkvi ali Crkvu kao takvu sigurno ne. Stav Crkve je nedavno potvrdio i papa Franjo u razgovoru s novinari u avionu pri povratku iz Brazila: „Ako je netko homoseksualac i traži Boga te ima dobru volju, tko sam ja da mu sudim. Katekizam Katoličke Crkve to veoma dobro objašnjava. Homoseksualna orijentacija nije grijeh, ali homoseksualni odnosi jesu. Te osobe ne smiju biti marginalizirane zbog svoje orijentacije i moraju biti integrirane u društvo. Ta orijentacija nije problem. Moramo biti braća. Problem je u lobiranju za tu orijentaciju, kao što su problem lobiji pohlepkih, politički lobiji, masonski lobiji, toliko ih je mnogo. To je veći problem“, rekao je Papa.

Moguće je oduprijeti se homoseksualnoj sklonosti kao i drugim grješnim sklonostima

Ovo ističe Katekizam, a o tom je zapisao i jedno vrlo lijepo iskustvo p. Ivan Fuček, poznati moralist što ovdje želim s vama podijeliti. Prenosim u cijelosti njegovu priču (Predbračna i bračna ljubav, str. 254-255).

Bilo je to u doba kad sam se na Jordanovcu u Zagrebu posvećivao sveučilištarcima raznih fakulteta s predavanjima, raspravama, privatnim razgovorima i duhovnim vodstvom, Euharistijom, ispovjedima... Jednoga poslijepodneva pokuca na vrata moje sobe čudno hipijski obraslo, prljavo, neuredno i zapušteno biće. Lecnuo sam se. Tko je to? Predstavio se kao doktor znanosti i sveučilišni docent takve i takve specijalizacije. Drži predavanja i seminare. Vanjština je govorila o sasvim protivnom.

Naglo je ušao „in medias res“: „Znate, ja sam jedan od onih homoseksualaca koji... Svijet nas prezire. Što ću vam govoriti? Sastajemo se u grupi (profesori i studenti) više puta na tjedan. Jednina sam. Kršten, ali ništa više. Roditelji su dobrostojeći, vole me, ne ulaze u moj život. Njima je glavna moja karijera. Nemaju pojma što je sa mnom. Ali ja više tako ne mogu. Užasno mi je. Ne vidim nikakva izlaza. Odlučio sam si oduzeti život...“. I nastavio je iznositi svoju tužnu

povijest o duhovnoj bijedi.

Bio sam potresen. U sebi sam počeo iskreno moliti Duha Svetoga da mi dade svjetlo, da mi pomogne. I palo mi je na pamet ovo: „Biste li mogli za koji mjesec, kao docent, od Sveučilišta dobiti oprost od školskih satova pa otići u drugu zemlju radi znanstvenog istraživanja?“ Nakon razmišljanja i vaganja reče: „Mogao bih... na ono Sveučilište... u ovaj grad... Pa ako i ne dobijem stipendiju, svejedno bih mogao... Imam rođake...“.

„Odlično! Pođite! Oslobodite se bilo kakva sličnog društva! Počnite prakticirati svoju vjeru: najprije solidnom velikom ispovijedi o čitavu životu, a onda čestom ispovijedi i pričesti, misom, čvrstim dnevnim redom, čitanjem Svetoga pisma, dnevnim molitvom... S dosadašnjim društvom treba posve prekinuti: nikakva pisma, telefoni, nikakvi kontakti...! Imate volje? Radi se o vašoj zemaljskoj egzistenciji i o vašoj vječnosti...“. Prestrašio sam se da sam bio prezahtjevan. Ali sam bio (i danas uvijek jesam) uvjeren da se samo s potpunim prekidom i potpunim obratom može nešto postići. Razgovarali smo dugo. On se sve više otvarao i napokon rekao: „Teško će biti otkinuti se, urediti nastavu na Sveučilištu, uvjeriti roditelje... Ali poći ću“. I čovjek je plakao... Bilo mi ga je žao, vrlo žao.

Prošla je, mislim, čitava godina. Ja sam na nj već zaboravio. Jednoga poslijepodneva ušao je u moju sobu elegantan mlad gospodin, nasmiješen, vrlo privlačna izgleda, uredno podšišan i obrijan. Pozdravi, pruži ruku... Nisam ga prepoznao... „Pater, ja sam onaj...“. Nevjerojatno... Potpuno preobražen čovjek. Napustio je život propasti i postao revan kršćanin. Razgovarali smo opet dugo... Nakon nekog vremena stupio je u normalan crkveni brak...

Neka sada netko kaže da „nema slučaj“ da bi se takozvani „nepovratni“ ili „strukturirani“ homoseksualci ikada mogli vratiti u normalan život! Od onog vremena ne vjerujem da ima po naravi, tj. po genskom određenju „nepovratnih“, zato neizlječivih homoseksualaca. Svoju su „sudbinu“ stekli na drugi način...

Savjet jednoj slomljenoj lezbijki (odlomak iz pisma vjernika-laika Petra Križanića)

Draga djevojko, nakon što sam pročitao tvoje svjedočanstvo (<http://tinyurl.com/qet3etd>) osjećao sam kršćansku dužnost da ti odgovorim. Pišem ti ovo kao sestri u Kristu i molim Gospodina da ove riječi shvatiš na način na koji su ti namijenjene.

Kažeš da si „djevojka koja voli djevojku“... Međutim, ljubav nije isto što i osjećaj seksualne privlačnosti. Na primjer, ja jako volim svoju majku, volim svoju sestru, volim svoju kćer. Tko može reći da tu ima išta loše? Ali ako bih ja počeo osjećati spolnu privlačnost prema svojoj majci, sestri ili kćeri – e, onda je tu već u igri puno više od puke i nevine ljubavi.

No, jedan od najvećih problema u mentalitetu suvremenog čovjeka je to što veću važnost pridaje osjećajima nego razumu. A to tako ne bi trebalo biti... , i zato je Katolička crkva od samih svojih početaka isticala nužnost primata razuma i poticala vjernike da razum postave iznad osjećaja. Tek uz pomoć razuma (osvijetljenog svjetlom vjere) možemo biti kadri razlučiti osjećaje koji su dobri i za kojima se trebamo povoditi, od onih koji su loši i za kojima se ne trebamo povoditi...

Uzdaj se u Božju riječ, uzvjeruj onome što uči Sveta Crkva, uzmi krunicu u ruke i pristupi svetim sakramentima. I jamčim ti da ćeš na svojoj koži osjetiti ispunjenje Isusova obećanja: žalost će se vaša pretvoriti u radost (Iv 16,20).

Draga Slomljena, iako se nikada nismo sreli, ja te volim iz dubine svoga srca. Volim te zato jer si voljeno Božje dijete... I zato ti obećavam svoju molitvu... /Cijelo pismo možete pročitati na portalu: www.dnevno.hr, 31. 05. 2013./

Izložba 28. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame

Slike nastale na ovogodišnjem 28. sazivu Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu, koja je jedna od brojnih manifestacija svetkovine Dužijance, prikazane su na izložbi otvorenoj 11. kolovoza u foajeu Gradske kuće.

Na koloniji, koja je trajala od 12. do 21. srpnja u organizaciji HKPD-a „Matija Gubec“, sudjelovalo je 28 slamarki. Ističući da je umjetnost pletenja slame pretežno ženski kreativni izraz, koji je i obilježje bunjevačkog narodnog stvaralaštva, etnologinja **Senka Davčik** je otvarajući izložbu podsjetila da je ova tradicija stara više stoljeća prošla put od oblikovanja ukrasnih predmeta, perlica, prstenja, vijenaca za muške šešire do pletenja kruna nalik kraljevskim te stvaranju slika s religijskom i svjetovnom tematikom. Od prve slike napravljene 1962. godine pod nazivom „Rit“ autorice **Ane Milodanović**, slamarstvo je do danas umjetnost, tehnika, profesija ili hobi, a prenošenje ovog posebnog umijeća otjelotvoreno je u koloniji koja se tradicionalno održava od 1986. u organizaciji HKPD-a „Matija Gubec“ u Tavankutu i čiji je prvi naziv bio „Prva jugoslavenska kolonija slamarki“.

Osim kulturne važnosti ostaje nam jaka vjera da pučko stvaralaštvo i kultura neće nestati na ovim prostorima. Umjetnost klasja sa svojim simbolima i slikama od slame predstavlja nešto jedinstveno što je niklo na ovim

bačkim žitnim poljima, zato je ona najljepši izraz ljepote ove nemirne ravnice. Naše umjetnice slamarke, svih generacija, i ovaj put izrazile su veliko bogatstvo svoje mašte i umijeća, ali i veliku ljubav prema svom narodu i zavičaju, kazala je Senka Davčik.

*Kolonija je ove godine bila bogatija i jedinstvenija, istaknuo je na otvorenju izložbe predsjednik HKPD „Matija Gubec“ **Ladislav Suknović**. Na njoj je ove godine sudjelovalo i deset volontera iz Europske unije, koji su radili na obnovi etno-salaša 'Bunjevačkog stvaralaštva', koji polako postaje uobičajen. Uz naše slamarke, tako se gotovo stotinu ljudi svakodnevno družilo u Tavankutu, koji je pokazao sposobnost za ugostiti sve te ljude. /S. M., Zv/*

Ikavica spaja Bunjevce krša i ravnice

Zbirka pjesama **Bunjo dida moga senjskog književnika Milana Krmpotića** predstavljena je na Veliku Gospu, 15. kolovoza, u dvorištu HKPD-a „Matija Gubec“ u Tavankutu, u organizaciji Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Predsjednik HNV-a **dr. Slaven Bačić** je rekao kako je ovo predstavljanje priređeno je u sklopu obilježavanja dana kada je 15. kolovoza 1869. godine biskup Ivan Antunović uputio javni poziv za osnutak *Pučkih novina*, kasnije nazvanih *Bunjevačko-šokačke novine*, čime je započeo hrvatski narodni preporod u južnoj Ugarskoj.

Autor knjige, bunjevački književnik **Milan Krmpotić** koji živi i radi u Senju, ističe kako je ovu zbirku počeo pisati s namjerom da se naš govor ne zaboravi. *Zbog utjecaja književnoga jezika, utjecaja čakavice kao i utjecaja raznih sredina u kojima Bunjevci žive, taj govor nepovratno ide u zaborav. Temeljna mi je namjera bila da se taj govor ne zaboravi i koliko to može jedna zbirka pjesama učiniti za njegov spas, ja sam u njoj dao vlastiti doprinos.*

*Ljubav prema rodnom kraju glavna je tema njegovih pjesama, istaknula je profesorica **Katarina Čeliković** te dodala kako je razlog objavljivanja knjige u Subotici je upravo bunjevačka ikavica, zajednička bačkim, dalmatinskim i hercegovačkim Hrvatima.*

Knjigu je ilustrirao, ili kako su predstavljači rekli sačinio likovni prepjev, Tavankučanin **Ivan Balažević**. Predstavljanje je prisustvovao i **Marko Nekić**, predstavnik Grada Senja.

Bodrog fest – festival tradicije, kulture i hrane u Monoštoru

Festival tradicije, kulture i hrane „Bodrog fest“ koji je posjetilo deset tisuća ljudi održan je od 9. do 11. kolovoza 2013. u Monoštoru.

Organiziranje ove manifestacije ima za cilj promidžbu i očuvanje kulturne baštine – običaja, starih tradicijskih obrta, glazbe, nošnji, gastronomije, te prirodnih bogatstava ovoga sela. Organizatori – Mjesna zajednica Bački Monoštor i seoske udruge Klub sportskih ribolovaca „Šaran“ i Udruga za razvoj turizma „Podunav“ imali su pune ruke posla, ali uz pomoć partnera iz drugih organizacija trud se itekako isplatio.

Prvoga dana festivala, u petak 9. kolovoza, potpalile se se vatre pod 104 kotlića u kojima su kuhari svih uzrasta muškog, a i ženskog spola iz Monoštora, Apatina, Sombora, svih okolnih mjesta i iz Republike Hrvatske kuhali riblji paprikaš.

Sve je počelo programom za djecu – održana je radionica „Povratak u srednji vijek“, te edukacijsko-okolišni dio programa o svojstvima voda.

Program se nastavio pozdravom gostiju na svim jezicima koji su zastupljeni u Monoštoru, a pozdravljeni su posjetitelji iz cijele Europe, te Amerike, Australije... Uslijedile su recitacije koje je napisao **Ivan Pašić** – Bać Iva, a nastupili su i mali domaćini iz Dječje skupine Kulturnoumjetničkog društva Hrvata „Bodrog“, kao i Dječji zbor „Šareni vokali“ iz Sombora. Svoje umijeće predstavili su karatisti iz Karate kluba „Nidan“ iz Monoštora. Zborovi su nastupili u crkvi sv. Petra i Pavla. Program je vodila **Marija Turkalj**, a svojim prelijepim glasovima crkvu su ispunili članovi pjevačkih grupa „Varošani“ i „Varošanke“ iz Sombora (GKUD „Ravangrad“), MOH „Ju-

ventus cantat“ iz Sombora, „Musica viva“ iz Svetozara Miletića, „Šokadija“ Ivanovci, Marjančaci, Zelčin, kao i domaći VIS „Petrus“. Predvečer su svoju tradiciju predstavili članovi folklornih ansambala, a pjesmom i recitalima ovaj dio programa otvorio je KUDH „Bodrog“. Sudjelovali su i pjesnici: **Antun Kovač, Adam Bešlin – Nova, Kata Kovač**, a predstavljena je i recenzija romana mladog **Dalibora Pašića**. Još jedan značajan Monoštorac – **Bojan Francuz**, koji je na koledžu u Viskonsinu proglašen za najboljeg studenta na godini, primio je od Mjesne zajednice zahvalnicu. Tijekom cijeloga dana, kao i prethodna dva, članovi Udruge „Slama“ iz Osijeka zidali su u centru sela Bodrošku tvrđavu od slame. U srednji vijek vratili su nas i UG „Jerinin grad“ predstavom „Jelena Anžuska“. Glasan i jasan zvuk tambure „Slavonskih lola“ razlegao se Monoštorom pred mrak. Više tisuća ljudi uživalo je u koncertu, pjevajući pjesme i plešući u kolu. Najuporniji bili su naravno mladi, za koje je priređen „Bodrog by night“ – zabava uz DJ-eve.

Etno-kuća „Mali Bodrog“ slavila je peti rođendan, pa je domaćica **Eržika Bešenji** za goste i prijatelje kuće priredila poseban program uz čašćenje tortom, a posebna poslastica bila je izložba fotografija autora **Augustina Jurige**, koja je nastala osamdesetih godina prošloga stoljeća u Monoštoru. Ovo je dio arhiva Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Veoma zapažena bila je i promocija knjige, koju je napisala **Mimi Pettersen Hughes**, Amerikanka koja je, između ostalog, preplivala cijelom dužinom rijeke Dunav, Dravu, Ohajo, Tenesi, te prešla put plivajući od Amerike do Rusije. Ova izuzetna humanistica, koja brine za socijalni aspekt zaštite okoliša, želi kroz svoje pothvate skrenuti pažnju ljudima na bitnost očuvanja rijeka i čistih voda, te zajedništva i susjećanja ljudi jednih prema drugima. /HR, Z. Mitić/

Održana Likovna kolonija „Bunarić 2013.“

Uz još svjež miris boja kojima su slikari oslikavali impresije doživljene tijekom boravka u Subotici, u subotu, 17. kolovoza zatvorena je 17. međunarodna likovna kolonija „Bunarić 2013.“ održana u dvorištu HKC „Bunjevačko kolo“, organizatora kolonije a u okviru ovogodišnje dužijance.

Predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća **Darko Sarić Lukendić** istaknuo je, službeno zatvarajući koloniju, kako su slikari zajedničkim radom ovjekovječili Suboticu.

Četrdeset i sedam slikara, od kojih 22 gostiju, sačinilo je 70 djela na razne teme i u tehnikama od realnih kazivanja do ekspresionističkih, kaže voditeljica Likovnog odjela **Nedeljka Šarčević**.

Rad se odvijao u dvorištu HKC-a s jednodnevnom izletom u Maloj Bosni kod domaćina **Bele Ivkovića**.

Uz njih i članove Likovnog odjela HKC „Bunjevačko kolo“, na koloniji je slikalo društvo sačinjeno od gostiju iz Beograda, Slavenskog Broda, Osijeka, Orahovice, Mokrina, Crvenke i Sombora.

Zatvaranje ovogodišnje kolonije uveličali su predstavnici Grada, diplomacije, hrvatskih institucija, organizacija u udruge.

Likovna izložba u sklopu Dužijance 2013.

Likovni odjel HKC-a „Bunjevačko kolo“ na svojoj redovitoj izložbi, koja je otvorena u četvrtak, 1. kolovoza, izložio je 42 djela nastala na prošlogodišnjoj XVI. međunarodnoj likovnoj koloniji „Bunarić“.

Umjetnike, kao i goste, pozdravio je novoizabrani predsjednik HKC-a „Bunjevačko kolo“ **Marinko Prčić**, a potom je izložbu otvorio likovni kritičar **Mile Tasić**, rekavši kako *Svi oni koji dođu ovdje ostanu zatečeni s onim što Subotica i okruženje pruža i nije za čuditi se što ponajviše ima pejzaža i to panonskog pejzaža i salaša*. Predsjednica Likovnog odjela **Nedeljkom Šarčević** je i ove godine priredila katalog. Na prošlogodišnjoj koloniji sudjelovalo je 46 slikara – 21 gost, a 25 umjetnika su članovi Likovnog odjela ovoga Centra. Umjetnici su ostavili 67 slika s raznim temama i u raznim tehnikama. Povjesničarka umjetnosti i mu-

zeologinja **Ljubica Vuković Dulić** pregledala je sve radove i napravila izbor slika, te su te slike izložene na ovoj izložbi. Likovnu umjetnost i duh žetvenih svečanosti upotpunio je i tamburaški orkestar HKC-a „Bunjevačko kolo“.

Zv

Uredila: *Katarina Čeliković*

Radost je tu u nama

Danas me na facebooku dočekala glazbena poruka koja me tako razveselila da sam ju nekoliko puta preslušala. Onda sam se i zamislila – jesam li i ja tijekom dana radosna ili zabrinuta? Kako se drugi osjećaju u mom društvu? Istina je da za vrijeme posla ne mogu biti nasmijana, ali ako netko dođe, sigurno mogu biti raspoložena i „izvaditi“ dio radosti koju nosim u sebi.

Kada se netko smije, kada je radostan, sve je oko njega lijepo i svi su raspoloženi. Ako pak netko plače, odjednom sve postaje tužno, nitko nije sretan. Zato je dobro znati se s

drugima radovati, ali i tugu treba znati podijeliti, tužnome olakšati. Kud god idemo dobro je nositi jednu veću količinu radosti. Onda možemo opušteno svima dijeliti toliko koliko je potrebno, od smijeha, iskre u očima do lijepih riječi.

Nadam se da ovo nije jako ozbiljna tema za kraj ljeta. Ovo je ljeto bilo tako lijepo, ispunjeno brojnim događajima u kojima ste vi, baš vi Zvončići, bili glavni! Od dužijance, do brojnih putovanja na kojima ste svirali, plesali, a neki se samo igrali. To je bila radost, velika i čista. Ne zaboravite ju i dalje dijeliti svima koje srećete, pa i kada počne nova školska godina. U svima nama je bunar radosti iz kojeg ju treba često vaditi i dijeliti, jer će se tako stalno obnavljati.

Vaša Zvončica

Svetište Majke Božje Tekijske

Već tri godine idem na proštenje Majke Božje Tekijske. Ove godine sam isto išla s didom, majkom i tetom na Tekije. Prvo smo se pomolili na oltaru u crkvi, a zatim smo otišli na livadu u hlad i izmolili jednu kronicu. Misu je predvodio varaždinski biskup Josip Mrzljak, a zatim su bili još i beogradski nadbiskup Stanislav Hočevar i srijemski biskup Đuro Gašparović. Molila sam se i pjevala, ali mi se najviše sviđelo kada sam slušala pjesmu (snimku) naših Subotičana, VIS-a Proroci. Bila sam jako radosna.

Poslije mise dida nas je predstavio biskupima i to mi je najjači dojam da sam se rukovala s tri biskupa. Dida mi je pričao povijest ovog svetišta. Tamo je bila katolička crkva, a za vrijeme Turaka je bila podignuta drvena džamija. Na dan Snježne Gospe 1716. godine bila je bitka između kršćanske i turske vojske. Kršćansku vojsku je predvodio Eugen Savojski. Čitavu noć se molio pred slikom Gospe i sutradan su pobijedili Turke. I ja sam slikala mobitelom Gospu.

Poslije nas je dida odveo na Petrovaradinsku tvrđavu na ručak.

Svake godine je sve ljepše a voljela bih i nagodinu ići.

Tereza Kujundžić

Najmlađi na Dužijanci naj-gledaniji!

Na ovogodišnjoj Dužijanci, kojom dajemo hvalu Bogu za rod pšenice od koje ćemo jesti kruh, sve su uči bile uprte u najmlađe! Bilo je i onih u majčinom krilu, ali i onih koji su sa svojim vrtićem sudjelovali u svečanoj povorci do gradskog trga. Hvala svima, napose roditeljima, koji uče svoju djecu kako treba voljeti naše divne običaje, našu nošnju i kako treba Bogu zahvaljivati za plodove zemlje.

Evo kako je to bilo na Dužijanci 2013.!

Svjetski susret mladih RIO 2013.

Ne pijte „miješani napitak“ od vjere

Kao što je najavljeno prije dvije godine u Madridu, dvadeset osmi Svjetski dan mladih održan je u prijestolnici Brazila, Rio de Janeiru pod geslom „Pođite i učinite mojim učenicima sve narode“. Tako je prvo Papino putovanje počelo 22. srpnja, no pristizanje mnoštva mladih sa svih strana svijeta, iz više od 175 država, počelo o i puno ranije kako bi se pripremili za ovaj jedinstven susret.

Već prvi Papin govor prilikom svečanog dočeka u zračnoj luci urezao se u srca svih prisutnih i nagovještavao prekrasan tjedan boravka svetog Oca u Riu. Između ostalog, Papa je rekao: *Nemam ni srebra ni zlata, ali donosim ono najdragocjenije što mi je dano: Isusa Krista! Dolazim u njegovo ime da osnažim plamen bratske ljubavi koji gori u svakom srcu; i želim da do svih dopre moj pozdrav: „Mir Kristov s vama!“*

U utorak 23. srpnja, otvoren je Svjetski dan mladih, misom koju je predvodio nadbiskup Rio de Janeira Orani Joao Tempesta. Papa i mladenačko mnoštvo susreli su se četiri puta, svaki put na jednoj od najpoznatijih plaža svijeta – Copacabani. Prvi put, u četvrtak 25. srpnja navečer, kako bi mladi Svetome Ocu izrazili dobrodošlicu. U petak je papa Franjo predsjedao pobožnosti križnoga puta, a u subotu navečer je održano veličanstveno bdijenje s Papom, kao uvod u još veličanstvenije nedjeljno misno slavlje. Osim 3,2 milijuna hodočasnika, na završnom slavlju u nedjelju sudjelovalo je oko 1.500 biskupa te 15.000 svećenika. Mladi su hodočasnici doslovno prekrili 4 km dugačku plažu koja je, najprije na društvenim mrežama a onda i u medijima, već dobila svoj novi nadimak, „Papacabana“.

Dva milijuna mladih je sudjelovalo na subotnjem bdijenju. Nevjerojatan dar komuniciranja s mnoštvom mladih pokazao je papa Franjo u svom govoru mladima. Započevši s pozivom Raspetoga sv. Franji da obnovi njegovu Crkvu, Papa je, na temelju prisporodbe o sijaču, progovorio mladima o polju, tj. ljudskome srcu koje prihvaća (ili ne prihvaća) Božji poziv.

Pored svih susreta koje je Papa imao, zanimljiv je onaj neplaniran, kada se susreo s mnoštvom mladih Argentinaca. U isticanju odanosti našoj vjeri, Papa je rekao: *Križ nastavlja sablažnjavati. Ali to je jedini siguran put: put križa, Isusov put, put Isusova utjelovljenja. Molim vas, ne pravite „miješani napitak“ od vjere u Isusa Krista. Postoji miješani napitak od naranče, jabuke, banane, ali molim vas ne pijte „miješani napitak“ od vjere. Vjera je cjelovita i jedna, od nje se ne smije praviti mješavinu. To je vjera u Isusa. To je vjera u utjelovljenog Sina Božjega, koji me ljubio i umro za mene.*

Na završnoj misi koju je, kako rekosmo, slavilo više od tri milijuna mladih ljudi, okupljenih oko samo jedne osobe – Krista, Papa je u svojoj homiliji istaknuo: *Isus nije rekao: „Idi“, već: „Idite“: pozvani smo zajedno. Dragi mladi, osjetite da vas u toj misiji prati čitava Crkva i zajednica svetih. Kada se zajed-*

no uhvatimo u koštac s izazovima, tada smo snažni, otkrivamo resurse za koje nismo ni znali da ih imamo. Isus nije pozvao apostole da žive izolirani, pozvao ih je da tvore jednu grupu, zajednicu. Donositi evanđelje znači donositi Božju snagu da biste istrebljivali i rušili nasilje; zatirali i ništili barijere sebičnosti, netolerancije i mržnje; da biste gradili novi svijet. Isus računa na vas! Crkva računa na vas! Papa računa na vas!

Svih ovih sedam dana trajanja susreta, Papa je prilazio silnom mnoštvu, blagoslivljao dječicu, ispovijedao mlade, posjetio bolnicu, jednom riječju doista je živio evanđelje i baš kao prvi apostoli bez imalo straha, pun Duha Svetoga slao poruku mira i ljubavi. Bilo je doista dirljivih trenutaka, kao što je onaj s malenim dječakom koji je prišao papomobilu i priopćio mu da želi biti svećenik kada poraste. Ili onaj kada je auto u kom se vozio Papa skrenuo u krivu ulicu te se zatekao u velikom okruženju mladih vjernika koji su hrlili k vozilu ne bi li vidjeli Papu, što je on s oduševljenjem prihvatio.

Pri samom odlasku u Vatikan, Papa se oprostio sljedećim riječima: *Mnogi od vas su došli na ovo hodočašće kao učenici; nimalo ne sumnjam da svi sada odlazite kao misionari. Svojim svjedočanstvom radosti i služenje učinite da procvate civilizacija ljubavi. Pokažite životom da se vrijedi utrošiti za velike ideale, vrednovati dostojanstvo svakog ljudskog bića i „staviti ulog“ na Krista i njegovo evanđelje... Ovaj Papa odlazi i kaže vam „do skora“, jedan „do skora“ ispunjen čežnjom, i moli vas da ne zaboravite moliti za njega. Ovaj Papa treba molitvu svih vas. Sve vas grlim. Neka vas Bog blagoslovi!*

Kako to već biva, tradicija je da se pri samom kraju susreta mladih priopći sljedeći grad domaćin. Ta čast pripala je Poljskoj, odnosno gradu Krakovu, koji je s pripremama i organizacijom već počeo te će 2016. godine primiti mnoštvo mladih.

Za kraj ovog kratkog izvješća, dodao bih dvije stvari. Budimo misionari u svakodnevici, u školi, na cesti, na fakultetu, na poslu, u kafiću, svugdje, te molimo za našeg Papu da ga Gospodin prati na svom putu.

Ivo Šokčić

Dužijanca

Tradicija, kultura i običaji veliko su blago svake zajednice. Bački Hrvati s ponosom njeguju kulturnu baštinu. Čuvaju mnoštvo lijepih običaja, a najviše se ponose Dužijancom.

Dužijanca nije samo običaj, ona predstavlja hrvatsku tradiciju i bogatstvo duha naših predaka, koji su je oživjeli i sačuvali prenoseći ju na nas mlade. Nekada davno slavila se obiteljski na salašima nakon završetka žetve. Dužijanca se slavi u zahvalnost Bogu za plodove zemlje. Prije stotinu godina na inicijativu mons. Blaška Rajića obiteljska Dužijanca spojila se s crkvom i zajednički se slavi. Počinje na blagdan sv. Marka. Tada se blagoslivlja njiva na kojoj će se održati natjecanje risara i traje sve do bunaričkog proštenja. U međuvremenu se organiziraju razne izložbe i folklorne manifestacije, no glavna i najsvetčanija proslava je u nedjelju pred blagdan Velike Gospe. Gradski bandaš i bandašica s bandašima i bandašicama iz okolnih mjesta i mnoštvom mladih i djece odjevenih u narodne nošnje sudjeluju na svečanoj svetoj misi. U prinosu darova, uz plodove zemlje, vina i kruha, prinosi se i kruna Dužijance, ispletena od slame. Nakon svete mise formira se povorka na čelu s konjanikom koji nosi barjak Dužijance. To je povorka ponosa i tradicije. U mimohodu sudjeluju mladi i djeca odjeveni u tradicionalnu narodnu nošnju staru i više desetaka godina. Svi koji dođu mogu vidjeti bogatstvo i ponos običaja zajednice bačkih Hrvata koji se njeguje cijelo jedno stoljeće. Na Dužijanci se može vidjeti šarenilo narodnih nošnji iz različitih krajeva iz zemlje i inozemstva. Svečana povorka ide sve do glavnog trga, gdje ih čekaju domaćini i gradonačelnik. Bandaš i bandašica predaju kruh od novog brašna gradonačelniku. Nakon toga pleše se Veliko kolo uz zvuke tamburice. Predvečer bandaš i bandašica polažu cvijeće na grob mons. Blaška Rajića, najzaslužnijeg za očuvanje ovog prekrasnog običaja. Navečer se na

trgu otvara veliko bandašicino kolo, gdje se okupi na tisuće mladih koji uživaju u plesovima bačkih Hrvata – Bunjevaca.

Dužijanca je veliko slavlje. Ona nas povezuje s prošlošću, našim pradedovima i korijenima te svjedoči zajedništvo. Nastala je u dušama i srcima koja su htjela zahvaliti Bogu za plodove žetve. Drago mi je što pripadam takvoj zajednici koja vrijedno njeguje običaje, a posebno Dužijancu, koje sam i ja dio jer sam dugogodišnja sudionica. Običaji poput Dužijance po-

rekli su nam da opstanemo kao zajednica na ovim prostorima i u teškim vremenima, vraćaju nas našim korijenima iz kojih i danas crpimo snagu. Vjerujem da će Dužijanca opstati i u budućnosti te da ćemo i mi poput naših starih uspješno prenijeti mladima od nas ovu ljepotu i raskoš koju ona čuva čitavo stoljeće.

Patricija Merković

/Nagrađen i pohvaljen literarni rad za izložbu 17. Likovno-literarni natjecaj „Hrvatska kulturna baština“, 2012. godina, Donji Muć/

Žito

Ništa ljepše nije od žita
koje se u jesen sije,
u srpnju se poljem zlati,
isto to žito će nam kruh dati.
Da je žito važno već i ptice znaju,
pa mu se i one vesele
i radosno mu pjevaju.
I zato svi trebaju dobro znati
žito je važno jer će nam kruh dati.
Žito je vitko, a opet snažno
žito je važno, važno.

Danijela Pejić

Pozitivno inficirani spolnošću

Kud god se okrenemo oko nas je spolnost. Zašto je svijet tako fasciniran spolnošću? Krije li se tu doista nešto tajnovito i veliko? „Način na koji shvaćamo i izražavamo vlastitu spolnost ukazuje na naša najdublja uvjerenja o tome tko smo, tko je Bog, o smislu ljubavi, uređenju društva, pa čak i o uređenju čitava svemira“, riječi su poznatog predavača teologije tijela Christophera Westa.

Kada Isusu dovedu preljubnicu da je osudi (Iv 8,1-11), on je ne osuđuje nego čini nešto nalik današnjoj ispovijedi. Fascinantan je Isusov odnos prema njoj. Isus je uzeo preljubnicu i na njoj pokazao kako se opraštaju grijesi. Isus zna da smo na spolnom i emotivnom području života najranjiviji. U Bibliji nisu zapisani detalji vezani za nutarnje stanje te preljubnice, ali u jedno možemo biti sigurni – ona je u svome srcu bila tužna što je to učinila. Tražila je sreću na krivi način. Zbog toga u narednom retku Isus govori: „Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom, neće hoditi u tami, nego će imati svjetlost života“. Ova preljubnica je primjer što svijet danas radi. Civilizacija je inficirana spolnošću, ali tu spolnost predvodi osobna požuda na štetu drugog. Ako „uzmemo“ svoju spolnost i slijedimo Krista, imat ćemo svjetlost života. Kako slijediti Krista s ovako „poganom“ spolnošću?

Spolnost je sveta! (Post 1,28; Post 9,6-7; 1 Kor 6,19-20). To moramo naučiti, shvatiti i

u konačnici živjeti. Trebamo poštovati taj dio života tako što ćemo ga čuvati. Smiju li ljudi na pričest pod teškim grijehom? Ne, jer je nisu dostojni. Primijenimo to i na području spolnosti. Budimo dostojni svoje spolnosti tako što ćemo mi nju kontrolirati, a ne ona nas. Osoba koja se ne može odreći Facebooka na neko vrijeme je ovisnik, isto kao i osoba koja se ne može odreći bilo kojeg oblika neuredne spolnosti. Moramo istinski zavoljeti našu spolnost i živjeti je u punini. To se ne odnosi samo na mlade. Trebamo poštovati i razumjeti razlike između spolova i shvaćati ih kao blagoslov. Evo najbolji primjer – najčešća kušnja za svakog momka jest kada vidi privlačnu djevojku. Vjernik, blizak Bogu, u tom trenutku bi u sebi zavapio: „Kako su mili stanovi tvoji, Jahve nad vojskama!“ (Ps 84,2). Jer on tada zahvaljuje i slavi Boga zbog dara spolnosti, ali je svjestan da je kao čovjek sklon požudi i grijehu.

Dušan Balažević

– Mladi u USA* koji imaju između 13 i 18 godina provedu više od 72 sata tjedno koristeći elektroničke medije – Internet, mobilni telefoni, slušanje glazbe i video igre.

– 87 % tinejdžera u USA imaju pristup Internetu.

– 1 od 7 mladih su nedavno dobili seksualnu ponudu na Internetu.

– Prosječna dob prvog izlaganja pornografiji na Internetu je 11. godina.

– 80 % mladih u periodu od 15. do 17. godine izloženo je teškoj pornografiji.

– Broj popularnih dječjih likova koji su dobili imena povezana s pornografskim sadržajem: 26 (uključujući Pokemon i Action Man).

– 90 % tinejdžera želi od svojih roditelja čuti predavanje o spolnosti.

/Izvori: USA Today, CNET, internet-filter-review, toptenreviews.com, Jason Evert/

* istraživanja za regiju Balkana ne postoje. Svi podaci se odnose isključivo na USA, ali mogu biti razlog da razmislimo o našim mladima.

Dušan Balažević

Razgovor s povodom

Jedna velika zahvala

U nedelju 11. kolovoza završeno je ovogodišnje, 103. po redu slavlje Dužijance. Centralne ličnosti ovogodišnjeg slavlja bili su bandaš **Marko Peić Tukuljac** iz Male Bosne i bandašica **Vedrana Cvijin** iz Subotice koji su pristali svoje dojmove podijeliti s nama.

Vedrana je devetnaestogodišnja studentica Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a dolazi iz subotičke župe sv. Roka. Marko je iz župe Presvetog Trojstva u Maloj Bosni, ima 22 godine i student je Poljoprivrednog fakulteta u Bačkoj Topoli, uskoro će diplomirati.

Možete li nam opisati situaciju kada su vas pitali da budete bandaš, odnosno bandašica? Kako ste reagirali?

Marko: Taj dan sam bio na fakultetu, imao sam kolokvij. Nakon toga, dok sam bio s društvom u kafiću, zvali su me roditelji i rekli da netko drugi želi razgovarati sa mnom. To je bio naš župnik, Dragan Muharem. Pitao me je da li sidim i kada sam rekao da sidim postavio mi je jedno kratko pitanje: hoću li biti gradski bandaš. Kako sam jedne godine ranije tribo bit bandaš u Maloj Bosni, ali na kraju, stjecajem okolnosti nisam bio, šalio sam se kako mi jedino preostaje biti gradski bandaš. Misleći da je sve to šala, nasmijao sam se i odgovorio da hoću. Tek kada smo završili razgovor, počeo sam razmišljati je li to istina ili se župnik samo šali sa mnom. Kada sam došao kući zatekao sam župnika kako izlazi pred mene i kaže: „Čestitam gradskom bandašu!“ Tek tada sam shvatio da je to istina. Bio sam presretan što sam ja taj koji ima čast biti ovogodišnji bandaš, ali sam se i zapitao mogu li ja to prihvatiti jer sam znao da je to velika odgovornost.

Vedrana: Zaista nisam očekivala da će me to pitati. Studirajući u Zagrebu, mislila sam da je moje vrijeme prošlo i bila sam veoma iznenađena kad me je velečasni Beretić pitao. Nisam ni znala kako ću moći ispratiti sva događanja i odmah sam u žurbi nazvala moje kući da ih pitam što misle. Na kraju smo pristali i

srićom ni fakultet se nije ispričio oko obveza s Dužijancom. Prvotni osjećaj bila je neverica, kasnije je to preraslo u radost.

Kako su reagirali vaši bližnji, obitelji i prijatelji?

Marko: Moji roditelji su bili presretni, znali su da je ovo velika čast. Moji prijatelji su također bili iznenađeni. Ljudima iz mog sela je bilo drago što je gradski bandaš baš iz Male Bosne. Bio sam vrlo iznenađen što su me često pitali kada ćemo početi čistiti žito, govorili su mi da im obavezno javim jer žele doći pomoći.

Što za tebe znači Dužijanca i zvanje bandaša, bandašice?

Vedrana: Odrasla sam na salašu na Bikovu i koliko god možda nisam bila izravno uključena u zemljoradničke poslove, uvijek sam bila okružena žitom i njivama, pa je u meni već postojala ta ljubav prema zemlji. Također sam oduvijek posebno volila našu divnu bunjevačku nošnju, i ta je ljubav posljednjih godina sve više i više rasla. Isto sam odmalena bila veoma aktivna u crkvi. I zato biti pitan da budeš na čelu Dužijance, koja je oličenje ljubavi prema zemlji, našoj tradiciji i nošnji i prema Bogu, je jedna od najvećih časti koje kao Bunjevac-Hrvat i katolik možeš dobiti.

Marko: Živim na selu, moji roditelji se bave poljoprivredom, tako da sam oduvijek bio svestan svih nedaća koje mogu zadesiti jednog zemljoradnika. Zato je Dužijanca za mene zahvala Bogu za rod na kojem smo čitavu godinu radili

i na kraju ga ubrali.

Što je od ovogodišnje Dužijance ostavilo najjači dojam na tebe?

Vedrana: Koliko god da je već puta bilo ponovljeno, za mene je Dužijanca zaista bila zahvala i zaista sam shvatila smisao te zahvale, više nego ikad prije. Bila sam u prilici zahvaljivati za toliko toga; kao na primjer kad su došli svi ti ljudi sa svih strana pomoći nam oko čišćenja žita, kada sam ušla u katedralu i vidila sve moje prijatelje obučene u nošnju, za sav trud moje obitelji koja je u nekim trenucima radila i više od mene, kada me je u nedelju ujutro dočekalo

tako lipo i blago vrijeme. Ostaće mi u pamćenju ta prožetost osjećajem poniznosti prid ovim našim stolitnim običajem i preprijetost zahvalnošću svim ljudima koji su na bilo koji način doprineli ovoj dužijanci.

Kakav je bio osjećaj kada je konačno došla nedjelja?

Marko: Na dan Dužijance je bilo malo treme, razmišljao sam o tome kako će sve proći, bojao sam se da neće biti nekih grešaka. Međutim, tokom mise sam se opustio. Bog nam je dao lipo vrijeme i zahvaljujući Njemu sve je prošlo kako treba.

Koji će vam trenutak posebno ostati u sjećanju?

Vedrana: Mislim da bi to bilo sve što ima veze s biskupom. Zaista me se posebno dojmio. Uvijek mi je drago kad dođe neko sa strane i oduševi se našim običajima, a on je bio posebno oduševljen u svojoj propovijedi na misi centralnog slavlja, kao i u drugim prilikama.

Marko: Ne mogu izdvojiti neki poseban trenutak, meni je sve bilo lipo i vrlo sam zadovoljan kako je sve prošlo, od prvog dana kada su počele seoske Dužijance, preko priprema za gradsku, sve je prošlo i lipše nego što sam mogao zamisliti.

Razgovarala: **Tatjana Lendvai**

Vrijeme za obitelj

Dragi čitatelji! Još malo, malo pa gotov raspust, počinje vrtić, škola, fakultet, što je i za mnoge roditelje „dupliranje“ obveza. Zato, opuštajte se još dok se ne zahukta sve, u radosti završite odmor i pođite u „nove radne pobjede“! Poigrajte se skupa, organizirajte svojoj obitelji neku zabavu, najdražem/najdražoj bar jedan izlazak nasamo (ma kako „skroman“ bio), svojoj djeci **NAPRAVITE** neku igračku (pogledajte ideje za vas) i pobrinite se da početak bude od Boga blagoslovljen – sudjelujte s djecom na misama zaziva Duha Svetoga!

Ideje za vas

Dva prijatelja

Ovo je priča o dvojici prijatelja koji su išli pustinjom. Na putu su se sporječkali i jedan je udario drugog. Udareni se osjetio povrijeđenim, ali je šutke napisao u pijesku:

– Danas sam dobio udarac od mojeg najboljeg prijatelja.

Produžili su tako sve dok nisu naišli na jednu oazu gdje su se odlučili okupati. Onaj što je dobio udarac zamalo se nije udavio kupajući se, ali život mu je spasio onaj drugi. Kad je došao k sebi, urezao je u jednom kamenu:

– Danas mi je moj najbolji prijatelj spasio život!

Onaj koji je udario svog najboljeg prijatelja upita:

– Kad sam te udario poruku si napisao u pijesku, a sad je urezuješ u kamen. Zašto?

Prijatelj mu odgovori:

– Kad nam netko napravi nešto loše, to trebamo zapisati u pijesak da bi vjetrovi izbrisali, ali kad netko napravi nešto dobro, to trebamo ugravirati u kamen da ga ništa ne može izbrisati!

NAUČI SE DA RANE UPISUJEŠ U PIJESAK, A SREĆU UREZUJEŠ U KAMEN. (*nepoznati autor*)

101 poklon koji možete darivati cijele godine

(u nastavcima)

♥ Recite nekome nešto lijepo. ♥ Posudite svoju najmiliju knjigu. Nemojte gnjaviti da vam je vrate. ♥ Vratite prijatelju najmiliju knjigu. ♥ Poigrajte se skrivača s djetetom. ♥ Umjesto da dijelite savjete, pomognite nekome riješiti problem. ♥ Odnosite kutiju domaćih kolača na posao. ♥ Posjetite staru, bolesnu osobu. ♥ Nasmijte se dosadnom vicu. ♥ Recite partnerici da je lijepa. ♥ Odnosite doručak u krevet i poslije sve pospremite. ♥ Pospremite kuću umjesto mame i tate. ♥ Recite što ste sanjali. ♥ Prošećite s bračnim drugom. ♥ Čuvajte tajnu. ♥ Pokušajte razumjeti tinejdžera. Pokušajte opet i opet. Budite uspješni u tome. ♥ Ako čekate u redu, propustite nekoga ispred sebe. ♥ Kad „uhvatite“ nekoga da nešto dobro radi, recite: „Dobar posao!“ ♥ Recite: molim. ♥ Recite da, iako biste radije rekli ne. ♥ Strpljivo objasnite. ♥ Recite istinu, ali ljubazno i pažljivo. ♥ Ohrabrite tužnu osobu. ♥ Širite radost oko sebe. ♥ Načinite dobro djelo – anonimno. ♥ Pustite nekoga pod svoj kišobran. ♥ Ostavite šaljivu poruku ispod brisača. ♥ Na hladnjak nalijepite ljubavnu poruku. ♥ Poklonite nekome cvijet iz svojeg vrta. ♥ Uživajte u lijepom zalazu sunca s osobom koju volite. ♥ Prvi recite: „volim te“. Recite to često. ♥ Ispričajte šaljivu priču nekome tko je loše volje. ♥ Nemojte biti zlobni i zavidni. ♥ Potaknite mladog čovjeka da dá sve od sebe. ♥ Podijelite s nekim svoje iskustvo i širite nadu. ♥

Bračne stepenice

Svaki bračni odnos je drukčiji, ali mnogi odnosi razvijaju se slično. Na putu prema istinskom i kvalitetnom odnosu moguće je primijetiti sedam stepenica. No, bilo bi krivo misliti da se svakom stepenicom penjemo sve više i da je svaka „osvojena“ stepenica zauvijek iza nas. Svaka stepenica je prilika za višekratno penjanje i spuštanje, odnosno padanje.

1. Moj princ na bijelom konju – moja žena snova.

Svaki odnos u ljubavi započinje čuđenjem: nešto zaiskri između dvoje ljudi. Jedno drugome su fascinantni i osjećaju se kao da su u bajci. Evo mog princa na bijelom konju, evo konačno nje, moje žene iz snova. Ono čemu se oboje dive je različitost. Onaj koji se zaljubi, voli na drugome prije svega ono što mu je strano, različito, drukčije.

2. Razočarao/la si me! Ono što je u zaljubljenosti bilo tako fascinantno i privlačno kod drugoga, već kod prve kušnje pokazuje se kao stanovita ugroženost: dolazi od razočaranja. Primjećuje se: moj partner je u mnogočemu drukčiji, različito misli i osjeća od mene i to me zabrinjava. Odnosno, na određeni način se osjećam izdanim. Na jedno takvo razočaranje može se dvojako reagirati: Prevario/la sam se. Idem ja potražiti pravoga partnera. Ili: Konačno sam saznao/la tko si ti zapravo. Zapravo si čudesno drukčiji/a i pun/a iznenađenja. To mi daje šansu da u tebi otkrijem puno nepoznatih stvari.

3. Hura, u krizi smo! Na početku svake veze postoji nepopoljuljano povjerenje i uvjerenje: ako se dovoljno volimo, bez problema i kriza ćemo ići kroz život. Nasreću, to nije slučaj. Jer: tko ne zapadne u krizu neće u svom odnosu moći ići naprijed. Naravno, nitko se ne veseli krizama. Ali bez kriza jednostavno nije moguće živjeti. Par koji se želi razvijati smije zato biti zahvalan za situacije kada barem jedno od njih zapadne u nekakvu krizu. Postoje brojni tipični trenuci koji pogoduju krizama: npr. novo zaposlenje, vrijeme rođenja djeteta, ili momenti kada djeca napuštaju dom. To su momenti kada snage popuštaju. Trenuci velike dosade i turbulencija u obitelji. Kod muškaraca se uz pojam „srednja dob“ neizostavno veže dodatak „kriza“. Kada ženama počinju nedostajati „uzbuđenja“ sa strane njihovih muževa, tada postaje „kritično“. Uvijek kada se nešto mora mijenjati dolazi se u krizu. Kako god to moglo biti neugodno, ipak je to važno i potrebno za svaku normalnu vezu.

Kriza uvijek ima istovremeno više funkcija: – ona iznova unosi u odnos živost, – ona se brine za distancu, kada postaje

„pretijesno“ (uz bliskost, u svakom dobrom odnosu ide i pripadna porcija distance, udaljenosti, samostalnosti) – ona čini ljude mudrijima i pametnijima. U krizama se postaje „lukav“ (u pozitivnom smislu – domišljat).

4. Ti si jednostavno drukčiji/drukčija. Ono čega se u jednom odnosu najteže otarasiti jest ideal, tj. idealna zamisao kakav bi odnos trebao biti. Ideal usprkos stvarnosti i realnosti. Tako dugo dok se pokušava partnera „oblikovati“ prema tom idealu, tako dugo se čovjek muči. Kriza može dovesti do spoznaje: moram partnera prihvatiti takvog kakav jest. Ne može (i ne mora) biti drukčiji. Prava ljubav dopušta drugome da bude „svoj“ i voli ga upravo takvog. Drugoga prihvatiti takvim kakav jest znači također: priznati da je u mnogim područjima bolji od mene samoga.

5. Imaš pravo na pogreške. Naravno, svaki čovjek vjeruje: ono što ja mislim, shvaćam, držim za ispravno – je apsolutno: i pokušava drugoga uvjeriti u to. Bez obzira što si i onaj drugi uzima to isto pravo. Na taj način svatko smatra ono što drugi radi pogrešnim. Kada npr. zbog toga što se roditelji ne mogu složiti oko nečega trpe djeca, onda postaje posebno problematično. Takvo uvjerenje, naime, da je onaj drugi u krivu, slični pomalo objavi rata partneru. Mir će se vratiti tek tada kada partneri nauče mirno i staloženo nositi se s (za njih) neprihvatljivim stavovima i predodžbama onog drugog. Mirnoća i staloženost je stav da nije odmah „tragedija“ ako onaj drugi čini pogrešku (iz mogjeg kuta gledanja). I on i ja imamo pravo na to da smo (možda) pogriješili.

6. Ti si moje blago! Kada se čovjek oslobodi „tereta“, naime predodžbe da je najbolji odnos onaj u kome postoji stalna suglasnost između muža i žene, onda se oboje mogu radovati činjenici što su nasreću tako različiti. Samo oni koji se međusobno razlikuju mogu se uzajamno nadopunjavati i iz svojih različitosti crpiti bogatstvo za zajedničku sreću. Samo onaj koji odustaje od toga da drugoga (na silu) mijenja i ono strano i različito u drugome shvaća kao osobno obogaćenje, moći će doživjeti kako se u njegovom partneru zapravo krije istinsko blago. Ono što partnerstvo dugoročno održava na životu je poštivanje različitosti drugoga.

7. Čini što hoćeš! Kad se stigne na ovu stepenicu, svatko smije činiti što (stvarno) želi. Svatko smije biti takav kakav jest i smije takav ostati, ali se može, naravno, još i mijenjati. Takva ljubav zbog ljubavi je pravo umjetničko djelo.

Svaku od ovih stepenica parovi tijekom svog odnosa mogu postići višekratno. Krize će se u odgovarajućim prilikama ponovno pojaviti. Razumljivo, odnos može ponekad započeti na najvišoj stepenici, a uslijed krize svakodnevice, parovi se mogu stropoštatati naniže. Jedan živi odnos je kao srce. Nikada ne miruje. Zbog toga se nikada ne valja zadovoljiti s već postignutim. Pozitivno gledajući, život s partnerom će stalno biti uzbuđljiv i zanimljiv. (prema: nasa-obitelji.com)

Piše: *Stjepan Beretić*

Subotički i travnički gimnazijalac

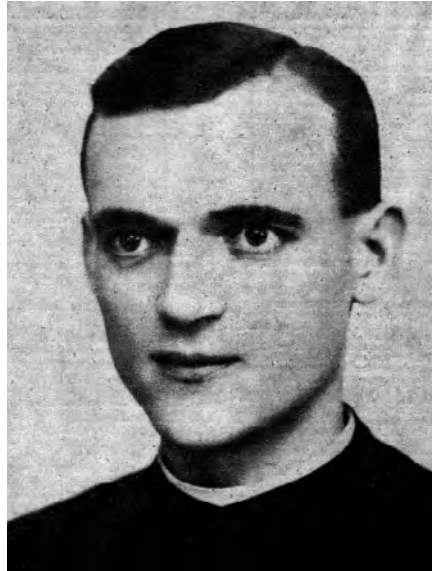
U matičnoj knjizi krštenih subotičke župe svete Terezije Avilske pod brojem 1361 upisano je 15. listopada 1913. godine krštenje 14. listopada iste godine rođenog Alekse Kokića. Aleksa Kokić je rođen u obitelji krojača Ivana i njegove supruge Ane Miković. Krstio ga je župni vikar Matija Čatalinac. Aleksino ime je ubilježeno kao Sándor tj. Aleksandar. Osnovnu i građansku školu je završio u Subotici. Iz građanske je škole, nakon položenih razlikovnih ispita, prešao u peti razred subotičke gimnazije. Tu je osjetio svećeničko zvanje, pa ga je bački apostolski administrator biskup Lajčo Budanović poslao u šesti razred travničke isusovačke gimnazije u tamošnjem nadbiskupskom sjemeništu. U Travniku je maturirao. Za njegovih gimnazijskih dana, 1930. godine, objavljena mu je prva pjesma u *Subotičkim novinama*. Njegovi stihovi su se nalazili u *Hrvatskoj prosvjeti*, *Hrvatskoj reviji*, *Hrvatskoj smotri*, *Klasju naših ravni*, *Luči*, *Našim sijelima*, *Zlatnom klasju*, *Obitelji*, *Hrvatskom ženskom listu*, *Hrvatskoj straži*, *Jadranskom dnevniku*. Pisao je i u kalendarima: *Jeronimska Danica*, *Napredak*, *Sveti Ante*, *Srce Isusovo*, *Gospina krunica*, *Subotička Danica*.

Bogoslov, svećenik, student, pjesnik pod pseudonimom

Teologiju je studirao u Zagrebu. Kao bogoslov, Kokić je doživio veliko priznanje kada je 1935. godine dobio počasnu diplomu na međunarodnom natjecanju marijanskih pjesnika. Francuska akademija u Lionu je svratila pogled na subotičkog mladića i dala mu veliko priznanje. Kao pjesnik pisao je i pod pseudonimima: Smiljan, Bunjevčev, Zvonimir Alkić. Svećeničko ređenje je primio u Subotici 4. srpnja 1937. godine. Godinu dana je bio župni vikar u subotičkoj župi svetoga Roka. Imao je izuzetnoga župnika. Godinu dana je rastao gledajući karizmatičnog i za Crkvu i narod zauzetog svećenika, Blaška Rajića. Župniku je bilo 59 godina, a njego-

Aleksa Kokić

(*14. listopada 1913. + 17. kolovoza 1940.)

vom vrlom kapelanu 24 godine. Župnik Blaško Rajić se duboko urezao u sjećanje subotičkih vjernika. Do u dušu je poznao svoje vjernike. Svakome je pristupao s velikim srcem. Znao se zauzeti za siromašne župljane, ali i za siromašne svećeničke kandidate. Znao se postaviti i prema siromašnijim i prema bogatijim vjernicima. Oko njega je bujao život starijih, ali i život djece i mladih. Karitas mu je uvijek bio u srcu. Mladi se Kokić dobro snašao na svome kapelanskom mjestu. Ako je u svojoj duši imao osjećaja za siromašnog čovjeka, taj mu se osjećaj kraj tako gorljivog župnika mogao samo još više razviti. Ako je Kokić volio poljodjelce kao ljude nizine i radnike po tvornicama, kod župnika Rajića je ta njegova ljubav mogla postati još plemenitijom i dubljom.

Pjesnik

U godini njegovoga svećeničkog ređenja i u vrijeme kad je bio kapelan subotičke župe svetoga Roka, 1936. godine u Zagrebu se pojavila prva zbirka Aleksinih pjesama. Knjiga nosi naslov *Klasovi pjevaju*. U toj zbirci pjeva o Božiću, ali pjeva i o salašu tako uvjerljivo kao da je tamo odrastao. Iz njegovih pjesama miriše jutarnja rosa, čuju se zvuci salašarske idile. Sve je to opjevao zvonkim hrvatskim književnim jezikom. O sestrim pismu piše lijepom hrvat-

skom zavičajnom ikavicom. I kad o svome pismu piše na domaćoj ikavici. Pod naslovom *Dani tišine i molitve* pjeva o dubinama svoje vjere, o dubinama svoje duše. Tu se mašio standardnog hrvatskog jezika. Aleksa Kokić je vješto prevodio i s mađarskog jezika. Prevodio je i sa slovačkoga, češkog i njemačkog jezika. Osim pjesama pisao je i pripovijesti, kazališne komade. A ljepota Aleksinih stihova je nadahnjivala skladatelje koji su uglazbili mnoge njegove stihove. Među skladateljima koji su se laćali Kokićevih stihova su Kamilo Kolb, Albe Vidaković, dr. Josip Andrić, Lujza Kozinović, Tarzicija Fosić, Krsto Odak, Matija Ivšić, dr. Pero Crnkovački, i drugi.

Nastavak studija

Dragocjeni pjesnički talent mladog svećenika je uočio i njegov župnik i biskup Lajčo Budanović. Biskup je želio mlade i darovite stručnjake u sjemenišnoj gimnaziji. Zato je mladomisnike slao na studij. Aleksa Kokić se, nakon jedine kapelanske godine, vratio u Zagreb gdje se s još petoricom svećenika upisao na filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. U to je vrijeme Albe Vidaković već studirao crkvenu glazbu.

Ostala mu je još jedna godina studija. Studenti su tada imali pravo na skraćeni vojni rok, pa je zato odlučio, da još kao student ode u vojsku. Vojsku je služio na Cetinju. Samo je 10 dana bio vojnik, kad je 17. kolovoza 1940. godine umro pod operacijom u tamošnjoj bolnici. Okolnosti njegove smrti su već tada pobuđivale sumnju ne samo među njegovom rodbinom već i među svećenicima. Sahanjen je na subotičkom Bajskom groblju 23. kolovoza 1940. godine.

Prema:

1. Matica krštenih župe svete Terezije u Subotici 1913.
2. Tvrtko Blagajac (Ivan Kujundžić), Biografija Alekse Kokića, *Srebrno klasje*, Subotica, 1962., str. 189-218.
3. *Opći šematizam Katoličke crkve u Jugoslaviji*, Sarajevo, 1939. str. 392-393.
4. Matija Evetović, Aleksa Kokić, *Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata*, Subotica, 2010, str. 632-645.

1700. OBLJETNICA MILANSKOGA EDIKTA – VELIKO REGIONALNO HODOČAŠĆE

20. i 21. RUJNA 2013.

PROGRAM

Petak, 20. 09. 2013.

Do 12.00 sati dolazak u Aleksinac;
ručak;
radionice;
odlazak za Niš;
pozdrav Papinom izaslaniku, vigilijska.

Subota, 21. 09. 2013.

8.00–10.00: Križni put;
10.00–11.00: posebna duhovna priprema
na Stadionu Čairu;
11.00: svečana koncelebrirana sv. misa
(posebni oblici suradnje mladih);
13.00: ručak;
14.00: animacija (razgledanje izložbe,
arheološkog nalazišta, koncert...);
15.30: susret s Papinim izaslanikom;
povratak.

1. Zašto?

Ovaj znakoviti jubilej nadahnjuje i izaziva najdublja i najelementarnija pitanja za našu civilizaciju: *Kako je sa slobodom vjere i slobodom savjesti? Našom duhovnom slobodom i odgojem za autentičnu slobodu novih naraštaja? Koja je naša vizija o odnosima vjere i društva, Crkve i države; pomirenja i suradnje među narodima; svježini kršćanstva u Evropi i suradnji među mjesnim Crkvama?*

2. Kako?

Ta i još mnoga druga pitanja nužno potiču na „pokret“. Pokrenuti nova viđenja: omogućiti susrete, približavanje Istoka i Zapada, nadilaženje prošlosti zdravim tumačenjem budućnosti...

Križ (Konstantinov događaj: *In hoc signo vinces*; Sv. Jelena Križarica...) ostaje najvidljiviji i najrječitiji ZNAK i PUT ka služenju jedinstvu u različitosti.

Hodočašće jest onaj oblik napredovanja u životnoj mudrosti i iskustvu, koje najcjelovitije progovara čitavom biću pojedinca i zajednice.

3. Glavni događaji koji daju sadržajne odgovore.

Hodočašće predvodi Papin izaslanik, nadbiskup Milana kardinal Angelo Scola, pastir izvanredne duhovne kulture te, dakle, odličan „most“ između krajeva rođenja Konstantina Velikog i mjesta donošenja Edikta.

Mladi animatori, volonteri, mladi u posebnim duhovnostima ili pokretima bit će „nositelji“ toga pokreta novih pogleda na cjelinu, nositelji „edikta“ nove kulture. Važno: prijavite odmah takve pojedince ili grupe mladih, spremne preuzeti odgovornost za budućnost Europe i Crkve.

Prva večernja (20. 09. 2013. u 19.00 sati) kojoj slijedi vigilijska, cjelonoćno klanjanje Križu i adoracija Presvetom Sakramentu: pozvani su apostoli molitve, koji će noćnom molitvom usmjeravati kormilo budućnosti.

Novoposvećena crkva Uzvišenja sv. Križa sa sv. moćima Kristova Križa i sv. Jelene otvarat će molitveno ozračje povjerenja u Gospodara Povijesti i približiti snagu Kristova Križa.

Križni put (21. 09. 2013.) od 8.00 do 10.00 sati – približit će novu aktualizaciju Kristova oslobađanja čovječanstva. Jubilarni križ nosit će mladi. Pridružimo im se!

Uvođenje u Euharistijsko slavlje: Stadion ČAIR od 10.00 do 11.00 sati razotkrivat će pjevanjem, molitvama, prezentacijama... bogati smisao ovoga hodočašća.

Euharistijsko slavlje od 11.00 do 13.00 sati s TV-prijenosom uvest će nas u sve dubine Tajne Kristova spasenja: „Spasi nas, Spasitelju svijeta, jer si nas svojim križem i Uskrsnućem oslobodio.“

Pronaći ćemo tako snagu za nadasve odgovorni poziv nas kršćana: oslobađati čovječanstvo opasnih zala i zabluda. Nismo li možda zatajili pred svojim pozivom?

Posjet nanovo uređenom Arheološkom nalazištu MEDIJANI (na putu E-80, Niš–Sofija) otvorit će nam vrata u bogatu prošlost, isto tako posebna IZLOŽBA „Konstantin Veliki i Milanski edikt 313. – rađanje kršćanstva u rimskim provincijama na tlu Srbije“ (u Galeriji Duvanske industrije) uputit će nam pitanje: *A kako mi danas odgovaramo na KAIROS – vrijeme milosti?*

Cijena čovjeka

Piše: Ana Ivković

Dok cijene rastu i opadaju, dok se društvene vrijednosti mijenjaju, pita li se tko koja je vrijednost čovjeka? Vrijednost svake osobe i cijelog čovječanstva? I najvažnije, koliko ja vrijedim? Na svakom koraku netko te procjenjuje i ocjenjuje, no koliko to doista govori o tebi? Vrijediš li toliko koliko imaš prijatelja ili novca? Netko te sigurno želi uvjeriti da je tvoja najveća vrijednost znanje koje posjeduješ, a uspjeh koji ostvariš razlog zbog kog te treba cijeniti. Posjedovati, moći, ostvariti. Zar je u tome vrijednost čovjeka? Mnogi je na tome žele izgraditi, no zaboravljaju najvažnije: vrijediš toliko kolika je cijena plaćena za tebe. Dok još ništa nismo imali, ni znali, dok još nikakav uspjeh nismo postigli, Netko je platio visoku cijenu za nas. Mi, kakvi god bili, slabi ili sveti, nemamo nikakvog udjela u našoj vrijednosti. Ona je određena još dok nismo ni slutili kakvo dostojanstvo zadobivamo. Možda pomislimo da je cijena koja je plaćena za nas previsoka, ali tko smo mi da određujemo koliko će Otkupitelj platiti za nas?

Za najveće se dragocjenosti ne pita cijena, daje se sve. Zašto nam je teško povjerovati u to da smo mi, svatko od nas, takva dragocjenost vrijedna Kristove krvi? Povjerovati u to potpuno, do kraja, znači promijeniti pogled na sebe i svoje bližnje. Vjerovati da vrijediš koliko vrijedi Kristova krv prolivena za tebe, znači otkriti svoje istinsko dostojanstvo i vrijednost koju ti nitko ne može dati ni oduzeti. Više ne moraš ni tražiti potvrdu svoga dostojanstva i vrijednosti kod ljudi, jer što je čovjek da potvrđuje Božju procjenu? Nitko te više neće moći uvjeriti u to da ništa ne vrijediš, da si nitko i ništa ili da moraš učiniti nemoguće stvari kako bi zavrijedio poštovanje.

Shvatit ćeš: ti si dragocjenost koju je sam Tvorac života želio imati za sebe. Želi te sačuvati od propasti i pripremio ti je stan u svom kraljevstvu. Sve je to zadobiveno krvlju Njegova Sina, a oko tvoje duše vodi se neprestana borba. Cijena otkupljenja prevelika je da bi bila uzalud plaćena, nespoznatljiva je, ali predragocjena da bi ostala zaboravljena.

Kad napokon doista povjerujemo u svoju vrijednost, više u sebi ne gledamo samo slabog čovjeka, već osobu za koju je Božji Sin prolio svoju krv. Tada, kada, doista shvatimo naše ničim zasluženost dostojanstvo, svaku osobu promatramo drugim očima. U bližnjemu vidimo čovjeka koji je Bogu dragocjen, koji je poput nas ljubljeno dijete Božje kome je namijenjena vječna radost. Toliko se ljepote otkriva u čovjeku kada ga se promatra takvim očima. Drugi za nas postaju Božje umjetnine, unikatne dragocjenosti, poput nas samih. Tada mora prestati svaka netrpeljivost među ljudima jer svatko je vrijedan Kristove krvi, bio svjestan toga ili ne, bio najveći grešnik ili svetac na zemlji. U takvom pogledu nema logike, nema mjesta nikakvom procjenjivanju, niti dokazivanju svoje vrijednosti. Jedno je svima zajedničko: vlastitu vrijednost sami ne možemo zaslužiti, niti nam je netko može oduzeti. Jedino što Otac laži pokušava učiniti je zavarati nas i uvjeriti nas da smo bezvrijedni. Od dragocjenosti on ne može načiniti blato, ali može nas uvjeriti da nam je mjesto u blatu. Njegovi su glasovi bučni i uznemirujući, no ne mogu nam ništa ako vjerujemo da vrijedimo onoliko kolika je cijena plaćena za nas. I nikad te ništa ne smije udaljiti od istine da vrijediš koliko vrijedi Kristova krv prolivena za tebe.

Svjetionik u žitnom moru

(za 200. obljetnicu izgradnje crkve sv. Jakova u Plavni)

Na Božjim temeljima sazdana
dva stoljeća si utjeha puku,
nutrinom svojom poput sjenice
daruješ spokoj i blažiš muku.

Med zidinama moćnim sigurnost
pospješuje nečujni hod Krista,
s oltara mamiš duhovnom hranom
dok križ sa zvonika zlatom blista.

Mnogima ti si vratak života
proletni lahor kad začarlija
meleom bivaš ranjenom biču
i kiša si sjemenu što klija.

U starost tvoju utkasmo vjeru
ti nam očuva jezik otaca
svjetionik si u žitnom moru
uzdanica vjernih Plavanjaca.

Ponosno širi ovom ravnicom
jasnoćom zvona srca razgali
nek ti se vječno obljetnice nižu
i štuje vjernik velik il' mali!

Josip Dumendžić Meštar

Tko je zatajio?

Piše: Silvester Bašić

Iako za vruće ljeto te vrijeme od-mora, ferija i bogatih tradicionalnih slavlja, tema o kojoj želim progovoriti i nije primjerena, nuka me potreba i žalost progovoriti o njoj riječ, dvije. Naime, u povijesti društva bilo je sasvim dovoljno da se dogodi neka obiteljska tragedija, koja bi se zatim našla na stranicama crne kronike ondašnjeg vremena, te su onodobni pisci, mislioci, filozofi, i razni -ini, to ovjekovječili u nekim od svojih romana i djela, a kao posljedice su se dogodile velike društvene promjene.

Takvi su zasigurno Victor Hugo, sa svojim romanom *Jadnici* (*Les Misérables*), te Emil Zola s *Nanom* ili pak *Germinal*, i mnogi drugi iz stanovitog vremena. Kao kritičari crkve, agnostici ili pak ateisti, a vrlo utjecajni za to vrijeme, nanijeli su neizbrisive udarce i pljuske Crkvi. Nakon nekog vremena slijedio je odgovor Katoličke crkve na problematična socijalna stanja u obliku enciklike pape Lava XIII., *Rerum Novarum* (prevedeno s latinskog: *O novim stvarima*) upućena svim katoličkim biskupima, s podnaslovom – Prava i obveze rada i kapitala. Kao oni onomad, i mi se danas nalazimo u specifičnom vremenu neoliberalnog kapitalizma, i kako je netko rekao: „Inačica neo, u malom nam predoči svu surovost novog u staroj okrutnosti.“

Obiteljska tragedija o kojoj sam čuo ovih dana, a zatim više doznao kroz suvremene, brze i iscrpne medije, ponukala me je upitati se kakvo je vrijeme u kojem živim, a okrutnost te tragedije zapalila je u meni oganj pitanja: Tko je zatajio?

Tekst proroka Izaije nas pita: *Može li žena zaboravit' svoje dojenče, ne imat' sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila, tebe ja zaboraviti neću. Gle, u dlanove sam te svoje urezao, zidovi tvoji svagda su mi pred očima*“ (Iz 49,15-16).

Da bi vam tekst koji čitate bio jasniji, tragedija o kojoj govorim dogodila se prije izvjesnoga vremena u našem gradu (Subotici, op. ur.), kada je jedna naša sugrađanka u svojoj rastresenosti zaboravila imati sućuti za svoje čedo i

tragično usmrtila svoga sina na spavajnu. Kakva tragedija! Zar je tko pomislio da riječi proroka Izaije mogu biti doista istinite, stvarne i zbilja moguće!

Ne želim ovdje izražavati sumnju u Riječ Božju, ali sam nekako mislio da živim u vremenu koje se naziva *Novozavjetno*, koje s Isusom donosi nešto *Novo* i da su proroci i suci dio nekog prošlog vremena. U jeku godišnjih od-mora, kada razmišljamo kako se odmoriti od napora tijekom godine te donijeti neke nove smjernice za život, ispraviti staro i donijeti novo, bolje ili pak ako ništa drugo posvetimo neko vrijeme za sebe, stižu nam sa svih strana tragične vijesti, kao one o smrti putnika vlaka koji je bio nadomak španjolskog grada Santiago de Compostela i to na sam dan sv. Jakova kada je u tom gradu svjetski poznato proštenje, kirbaj. Malo zatim potresa nas tragična sudbina talijanskih hodočasnika, koji su dan nakon obilaska posljednjeg prebivališta Svetog Pia iz Pietrelcine, i sami tragično pronašli put ka posljednjom prebivalištu, smrt u provaliji.

Pitam se šalje li Bog ovim događajima kršćanima neke globalne poruke, koje nikako da dopru do naših ušiju. Pitam se, obraća li se i meni?

Iz tih razloga sam ovih dana pomno osluškiavao našeg papu Franju na Svjetskom susretu mladih u Brazilu, te čuo i shvatio koliko se on istinski trudi kao poglavar Katoličke crkve današnjem svijetu otvoriti srca za bližnje, za one najpotrebnije, za sve ljude bez predrasuda bili kršteni ili nekršteni. I sada se doista pitam kako da u jednom gradu u kojem je dovoljno šapnuti na uho kakvu tajnu, sutra će o njoj znati cijeli grad, jedna ovakva obiteljska tragedija, gdje majka zaboravlja čedo utrobe svoje nije mogla biti spriječena? Što je potrebno i kakvo zanemarivanje je potrebno da čovjek dođe u takvo stanje? Tko je odgovoran i tko će pisati povijest ovog slučaja i slučaja svakdanjeg ubijanja još nerođenih čeda u utrobama majki u našoj općoj bolnici i poliklinikama? Hoće li nam jednog dana za naš katolicizam biti krivi Victor Hugo ili Emil Zola, što i nakon viđenih čuda nisu po-

vjerovali? Je li netko pomislio na ovu obitelj dok je planirao svoj godišnji odmor i gdje potrošiti svoj višak novca, na grčkom, španjolskom ili hrvatskom primorju? Je li netko prilikom dijeljenja kruha i prinosa zahvale Bogu za ovogodišnji urod i ljetinu pomislio na gladna usta koja vape? Je li netko od nas pomislio kolikim ljudima je dovoljna samo topla riječ, riječ utjehe i nade koju svake nedjelje čujemo i slušamo na svetim misama?

Pitanja vise u zraku.

I sad će vjerojatno netko od čitatelja upitati – a što si ti učinio za ovu obitelj ili pak svog bližnjeg? Odgovorio bih, ono što sam mogao. Molio sam za njih. Molio sam za čovjeka koji je nesretno izgubio život, da na kraju ovozemnog života uđe u vječni život. Za majku koja se usudila na taj čin, da joj Bog bude milostiv i podari snage da živi s onim što je učinila. Možda i nije mnogo.

Ali, zapravo zato i govorim o tome jer bih želio da se u Crkvi više govori o ljudima koji u ovo naše doba liberalnog kapitalizma, preko noći gube sve. I to ono najvažnije – ljudsko dostojanstvo. Volio bih kad se o tome ne bi samo formalno slušalo u propovijedima naših župnika s ambona, nego kada bismo o tome i sami brinuli. Volio bih kada bi ti razgovori donijeli i praktične plodove, ljudima kao što su ovi iz spomenutog teksta, ženama, obiteljima, starima i svima onima koji su tu tik do nas, ali u našoj oholosti ih ne primjećujemo. Volio bih da ne trčimo za čudima kako bismo učvrstili našu vjeru i istima tjerali današnje mislitelje i političare da povjeruju, a čuda se događaju tu do nas.

I na kraju, volio bih da neki vjeronučitelj na satu vjerske nastave u nekoj budućnosti ne govori djeci kako je početak 21. stoljeća ili pak trećeg milenija i pored velikih i snažnih poglavara Crkve, kao što su papa Ivan Pavao II., Benedikt XVI., Franjo, ... bilo zapravo vrijeme obilježeno mlakošću kršćana za svoje bližnje, nerazumijevanja za različitosti i stapanja u bezbožnost sekularnog društva.

Duhovna obnova

„(NE)PLODNA SMOKVA“

mjesto: župa sv. Roka, Subotica
predavač: don Damir Stojić, Zagreb
vrijeme: 5.-7. 09. 2013.

Četvrtak, 5. 09.

20.00 - 22.00 – večernja molitva
i uvodno predavanje

Petak, 6. 09.

9.30 - 11.00 – predavanje
14.00 - 15.30 – predavanje
18.30 - 19.30 – predavanje
20.00 - 21.00 – misa za mlade

Subota, 7. 09.

9.30 - 11.30 – završno predavanje
i pitanja
12.00 - 13.00 – sv. misa

prijave i informacije na:

facebook:

Mladi Subotičke biskupije

e-mail:

mladish@gmail.com

Telefon župe sv. Roka:

024/554-896

Mobitel: 064/3381048

Hodočašće u Niš na proslavu 1700. obljetnice Milanskog edikta

Misu predvodi Papin delegat
kardinal Angelo Scola, milanski nad-
biskup

21. 09. 2013. – polazak oko
3 sata ujutro;

cijena: 500 dinara

Javiti se svojim župnicima!

Hodočašće u Mariju Bisticu 28. i 29. 09.

Polazak u jutarnjim satima prema
dogovoru za vođama grupa
Cijena: 2800 dinara

HRVATSKI MAJUR Proštenje sv. Marka Križevčanina 1. 09. u 11 sati

Hrvatska Čitaonica

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

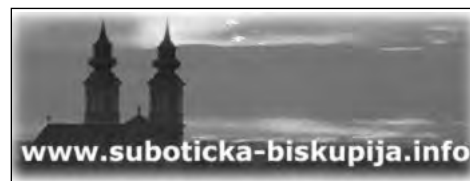
RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/692-205; 011/3349746

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLAVIŠTE: 99,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VRDNIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ,
Vedran Jegić

In memoriam

Stipan Romoda (1938. – 2013.)

Ove godine, 6. srp-
nja, ostali smo bez još
jedne legende Dužijan-
ce. Naime, Stipan Romoda je bio akti-
van organizator i sudionik Takmičenja

risara od 1969. godine pa sve do
svoje smrti. Njegovim zalaganjem i
velikim doprinosom Takmičenje ri-
sara postalo je jednom od najatrak-
tivnijih manifestacije u okviru Du-
žijance. Hvala mu na svemu. Nje-
govima najmilijima iskrena sućut.
Uvjereni smo da će mu Gospodin
podariti milost i radost slavlja vječne
Dužijance.

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“

24000 SUBOTICA, Trg svete Terezije 3

Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

dr. sc. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Društva „Ivan Antunović“

mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din
- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozems-
tva mogu poslati na biskupijski račun s nazna-
kom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Književna večer
prigodom Dužijance

Risari i risaruše

Kod biste svećenika Blaška Raijića

Najmlađi sudionici povorke

Igra i veselje u bandašicinom kolu

Proslavljene 200. obljetnice crkava

Svečano misno slavlje u Plavni

Koncert na novim orguljama u Plavni

Djeca i mladi u Sonti

Proslava 200. obljetnice gradnje crkve u Sonti

ZA SLOBODU Ω SLOBOĐENI

313.-2013.

1700. obljetnica MILANSKOGA EDIKTA
VELIKO REGIONALNO HODOČAŠĆE
Predvodi Papin izaslanik kard. Angelo Scola

NIŠ, 20.–21. RUJNA 2013.

Petak, 20. 09. 2013., 19.00: Večernja, zatim klanjanje KRIŽU

Subota, 21. 09. 2013., 8.00–10.00: KRIŽNI PUT

11.00: Svečano Euharistijsko slavlje (stadion Čair)

Mogućnost razgledanja arheološkog nalazišta i posebne izložbe

